زلی او گولی

حبیب الله رفیع

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
3.532
RAF
1717

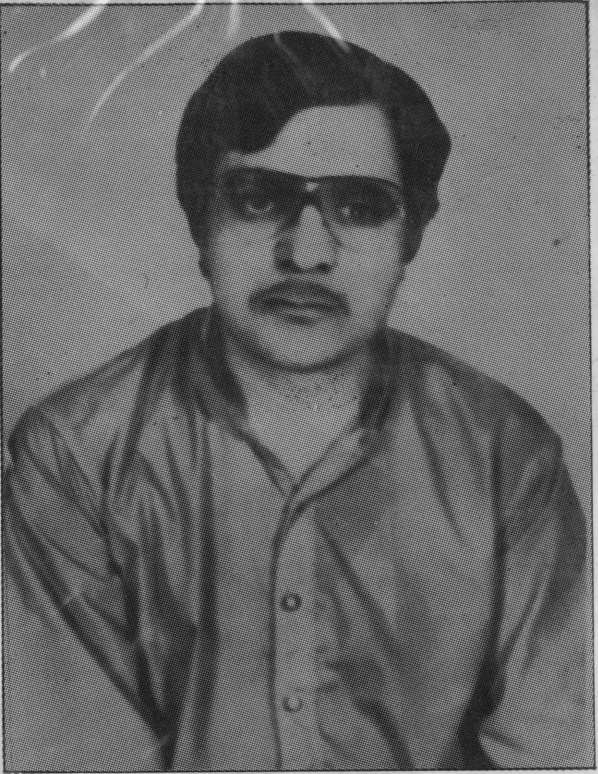

امان
د امان کتاب لخپرونو څخه
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ او ګولۍ

وېناوال

حبیب الله رفیع

۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د کتاب نوم : بلها او ګولهه
- وینا وال : حبیب الله رفیع
- د چاپ کال : ۱۳۶۷
- خطاط : شاه محمود پتنګ نقشبندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

تړون

د هغو سرلوړو شهیدانو په نوم

چې

په میړانه د ګولیو په ږلیو ور ګډ شول

خو

خپل ناولي دښمن ته یې سرونه

ټیټ نه کړل

په مینه

حبیب الله رفیع

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړ

سریزه	۱
د استاد پژواک لیکنه	۳
د بناغلي پسرلي لیکنه	۱۱
د بناغلي روحاني لیکنه	۱۴
د بناغلي تنګیال لیکنه	۱۷
د بناغلي جهاني شعر	۲۱
د بناغلي نور شعر	۲۵
خپلې خبرې	۳۱
لویه خدایه!	۴۷
د ملو خیره	۴۸
ژړا	۵۰
د حق کور	۵۱
د اختر ورځ	۵۸
زما جرم	۶۴
غزل	۶۵
متل	۶۶
افغان	۶۸
سور خزان	۶۹
آبادي	۷۴
د استقلال لمن	۷۵
ویر	۷۶
میلانه	۷۷
د اختر دعا	۷۹
زندان	۸۱
سلسلې	۸۲
د پلار په لار	۸۳
لوی هس	۸۳
د کمونیزم خیره	۸۴
خبرې نه کوې	۹۰
د خره مینه	۹۱
د آزادۍ شپې	۹۲
د نور خلي	۹۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما خوښي له ما طرب مه غواړئ	۹۴	د ښاروي ګوند ترانه	۱۲۹
مي - بي	۱۰۰	وينه او مينه	۱۳۰
نقاهت	۱۰۰	سالنګ که سالنه	۱۳۲
د وينو باران	۱۰۱	کمونستی	۱۳۳
دولت که دو، لت	۱۰۲	د وينو رنګ	۱۳۴
زحمت کښ او زحمت کښ	۱۰۲	سرونه ګرل	۱۳۶
راسره وتښېل	۱۰۳	للون	۱۳۷
اکساء کام ، خاد	۱۰۴	دا وطن	۱۳۸
شاه شجاع او ببرک شا	۱۰۴	د شهيد وينه	۱۴۰
خاک من	۱۰۵	څه ونه وايي ؟	۱۴۱
د لستوڼي مار	۱۰۸	جبه زار	۱۴۲
رجيم	۱۰۸	د شمال له خوا شمال دی	۱۴۳
د وينو بهير	۱۰۹	ستالين او امين	۱۴۷
د نور خلی	۱۱۷	توقفګاه زمان	۱۴۸
بت پرستي	۱۲۰	د ننګ تدبير	۱۵۰
زيری	۱۲۱	غوړېدلی رڼا افغانستان	۱۵۱
د ورشو - ورشو	۱۲۷	دردانې	۱۵۴
پخه لار	۱۲۸	مناجات	۱۵۵

درزونه	۱۵۹	بل جهان	۱۸۸
عقد	۱۶۰	مجاهد، مهاجر	۱۸۹
د اتفاق صف	۱۶۰	زما قاتله	۱۹۰
زندان	۱۶۱	د ملت لښکر	۱۹۱
جوړه	۱۶۲	غلامي	۱۹۱
سیلانی	۱۶۳	د محبوب غیږ	۱۹۲
پوړ	۱۶۴	غزل	۱۹۳
د سپیدو خط	۱۶۵	ملی ماتم	۱۹۴
بریث نف	۱۶۶	وطن پلوري	۱۹۵
وینې	۱۶۷	تکل	۱۹۵
انجام	۱۶۸	راز	۱۹۶
اوس پوهې شو	۱۷۰	لوړ سروته	۱۹۷
فرنګائیزی	۱۸۲	تصویر	۱۹۸
ردیف بندګی	۱۸۳	د مور غیږ	۱۹۹
نوی دام	۱۸۴	بریالی پاڅون	۲۰۰
د مسافر جنازه	۱۸۵	اسیر	۲۰۴
سپیدې	۱۸۶	د زړه غوټه	۲۰۵
دباغ	۱۸۷	کربلاته سلام	۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبې کوي	۲۰۸
د يلدا شپه	۲۰۸
پيغام	۲۰۹
عمر	۲۱۶
لوړې شملې	۲۱۷
د مجاهدو ماشومانو ترانه	۲۱۸
د ايمان زور	۲۲۰
شهيدانو	۲۲۰
چېرته ولاړ شم؟	۲۲۱
د تاريخ غبرګوت	۲۲۲
د حق لمر	۲۲۵
د ځان مرګ	۲۲۶
د تره کي په ياد	۲۲۷
د سرسيوري	۲۲۸
غم	۲۲۹
فلکه	۲۳۰
ګران	۲۳۱
يو ليک	۲۳۶
چاربيته	۲۳۷
د ننګ تاريخ	۲۳۹
سوې مسرې	۲۴۰
د نيل پر غاړه	۲۴۱
د وحشت غېږ	۲۴۸
خرس مرګي	۲۴۹
د اقتدار جنګ	۲۴۹
نوړېن	۲۵۰
امتحان	۲۵۱
د خوشال بابا په مزار	۲۵۲
مقابله	۲۵۳
ټيپي غاټول	۲۵۳
د ذبيح الله شهادت	۲۵۴
فردوس	۲۵۴
منظوم ليک	۲۵۵
لوى فاتح	۲۵۶
د روند غم	۲۵۶
د بمن	۲۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ښینګونو کښې ...	۲۵۸
پرلیبیا تیری	۲۵۸
د میني بقاء	۲۵۹
یو هدف	۲۶۰
د روس بحه	۲۶۰
نوې سا	۲۶۱
د زړه قصه	۲۶۲
د زړه کور	۲۶۲
د بهار په لوری	۲۶۳
اصلی رنګ	۲۶۴
داړ	۲۶۴
د افغان ځمکه	۲۶۵
فاصله	۲۶۶
ولایت	۲۶۶
رشته	۲۶۷
د روس بار	۲۶۷
د شهید وینه	۲۶۸
پلی نوم	۲۶۸
صرام	۲۶۹
د سپیدو خنجر	۲۶۹
لفظي بشر دوستان	۲۷۰
حرا وتونه	۲۷۰
د پړواک پړواک	۲۷۱
آسیا	۲۷۱
قدمونه	۲۷۲
ائتلاف	۲۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

له کوم وخت نه چې په افغانستان کښې د کمونستي وحشت له لاسه

د اور، وینو ، وېرې او وير سلسله را نښلېدلې ده ، له همغه وخته زما

د شعر دنیا هم د اورونو او وینو په حلقه کښې راګیره شوې او د یوه مظلوم

ملت د اسویلو او زګېرویو او په عین حال کښې د یوه مغرور ملت

د بهادریو او تکبیرونو چیغې په خپله غېږه کښې رانغاړې .

څو کاله پخوا ما د جهاد له فرهنګي سنګر نه "اورونه او وینونه"

نشر کړل او خپل غمونه او دردونه مې له خپل غمځپلي او دردمن ملت

سره شریک کړل دوی هم په مینه واورېدل ، د وسله وال سنګر غازیانو

هم ونغوښتل او ازانګه یې هم راورسېدل .

ما په « اورونه او وینونه » باندې د هېواد د لوی مبارز او مجاهد

لیکوال او پیاوړي شاعر او ادیب استاد عبدالرحمن "پژواک" نه نظر غوښتی

ؤ، دوی په زهیر او ناروغ ځان تکلیف وکاله او ارزښتناکه مقدمه یې

پرې ولیکله ، ما غوښتل دا مقدمه د « اورونه او وینونه » له دوهم چاپ

سره خپره کړم خو د « اورونه او وینونه » نن چاپ وروسته مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد نور شعرونه هم ویلي دي او دا مې چې پرې ور زیات کړل یوه بله مجموعه ترې جوړه شوه نو ځکه مې ددې مجموعې نوم "بڼلې او ګولۍ" کېښود او د استاد پښواک دا ارځستناګه لیکنه مې یې په سر کښې راوړه او هم مې د ادبي دوستانو هغه لیکنې چې په "اوروونه او ویروونه" یې د نثر او د نظم په بڼه کښلې وې ورسره ملې کړې او ورسره مې د اوروونه او ویروونه کتاب د سریزې یوه برخه چې د "اور او ویر داستان" دی په دې مجموعه کښې راوړه او دا دي خپل جهادي شعرونه له ۱۳۵۷ کال نه تر ۱۳٦۵ کال پورې د "بڼلې او ګولۍ" په نوم ستاسو درنو لوستونکو مجاهدو او مهاجرو وروڼو ځنې تر بندم او خپل ګله درونه دردونه درسره سپکوم!

په مینه

ح - رفیع

پېښور - فقیرآباد

۱۳٦۵/۱۱/۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

بقلم استاد پژواک :

یاحق!

از کیان ما دگر شهنامه ها نتوان سرود
بعد ازین خواهیم گفت آوارگانی داشتم

نازیدن به کیان برای فرزندان کشوری باستانی مانند افغانستان در میان عواطف پاک سرمدی یک احساس فطری و ابدیست ، چندانکه انسان آرزومند است بعد از مرگ در وطن خودش بخاک سپرده شود . و اما چنانکه همه آوارگی ها یکسان نیستند همه آوارگان را نیز نمیتوان همسان شمرد . این چندگونگی در میان کیان هم هست : آنانیکه بنام شان باید نازید وآنانیکه نام شان مایهٔ ننگ است .

درود بر ارواح پاک آن آوارگانی که کودکان و فرزندان برهنه وگرسنهٔ شانرا در غربت گذاشته به وطن باز گشتند ، با دشمن جنگیدند وجز کارنامه و سرافشان میراثی نگذاشتند و درود بر آوارگانی پی آنانرا میگیرند و سنت مقدس شهیدان راه حق وآزادی ، جهاد و مبارزهٔ ملی را فرض عین میدانند جان می سپارند

(c) ketabton.com: The Digital Library

وراه ابدیت می سپرند .

همچنان

درود بر آوارگانی که با خامه و زبان مبارزه میکنند و با فکر و بیان در دفاع از نوامیس معنوی و ملی جان می کنند، اشعار شان سرود غازیان ، مرثیهٔ شهیدان ، زمزمهٔ بیوگان و نوازندهٔ یتیمان است ، اینها تلامید رحمان هستند .

خوشال خان ختک آن مرد بزرگ ملی با خامه و شمشیر جنگید . خود شمشیری بود در دست زمان خویش که قدرت او را در افق شهامت ملت افغان در برابر بیگانگان آخته بود . هنگامیکه آفتاب زندگانی وی نشست و آن تیغ برهنه در غلاف خاک گزارده شد قریحهٔ جاوید و خامهٔ سرمدیت آفرین وی کارنامه های سرافشان او و سربازان شهسوار هرکاب او را بر جریدهٔ روزگار و برگ های اعصار نبشت و بر لوحهٔ فرخندهٔ و آفرین فخر نامهٔ ملت او رسم کرد ، ارژنگ نگارینی که حواشی آن با خون کشتگان راه آزادی مزین است ، نگاری که نخواهد زدود و رنگی که نخواهد خشکود .

اگر قلم ها نبودی چشم معنویت ملت افغان آن علم ها را برافراشته ندیدی و برخود نگری های مقدس خویش روشن

(c) ketabton.com: The Digital Library

نماندی .

کتاب « ایرونه او ویرونه » اثر منظوم حبیب الله رفیع همینکه بمن رسید مانند همه آثار شعرای ملی مرا ساعت ها مشغول نگهداشت ودر تنهایی های تاریک دوراز وطن بمن تسلی بخشید که الحمدلله درست آموخته بودم که روح آزاد اسیر نمیشود و خون شهید نه می خشکد . سرافشان غازیان زنگ وملت افغان ننگ نمی پذیرند .

من با رفیع در آوان مصیبت آشنا شدم . آشنائی در مصیبت رشتهٔ همدردی است که دلهای درد دیده را باهم می پیوندد . درینگونه آشنائي حقایق تلخ و دشــــــوار در همه چشمان بیک گونه جلوه می کنند وهمه دست هائیکه همدیگر را می فشارند بیک ریسمان چنگ می زنند . آشنایان همدرد دوستان همسنگر میشوند .

رفیع را جوانی یافتم صمیم . اعتماد من بر این پندار یک احساس گوارا و یک امید شایان پرورش بود . پیرمردان درینگونه احوال خویشتن را با چشمان جویندهٔ آرزوهای خود شان ، بویژهٔ آرزوهائیکه خود توان بر آوردن آنرا ندارند، در روح جوانان می بینند که هرچند تنها بر سیمای شــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

آشنا شده اند با دلهای شان نا آشنا نیستند .

هر هنرور یک شخصیت دارد که کم یا بیش در هنر وی هویدا میشود . اگرچه چون کلیه اگر نایاب نباشد فراوان کمیاب است نمیتوان این گفته را کلیه خواند زیرا گوینده گانی را می شناسیم که در قصاید خویش گدایان طماع هستند و در غزلهای خویش در ادعای مناعت و قناعت غلو میکنند و نیز هستند کسانی که شهوان پرست اند و معصومانه آدمپرستی میکنند . ارتباط هنر و هنرور حدیثی است که نمیتوان باختصار و اجمال بآن پرداخت که آنگاه نیز نمیتوان از دریافتن حقایق مطمئن بود .

در نظر من صمیمیت رفیع در اشعار او نمایان است و نیز « ایرونه او ویرونه » سراپا بیانگر آلام و مصائبی است که ناگزیر شعرای دورهٔ مصیبت عظمای ملی را همه گان صمیم و حقیقت گو نگهیداشت زیرا همهٔ شان شاهدان عینی حقیقت های عجیبتر از افسانه هستند .

رفیع تنها شاعر نیست . جوانیست طالب العلم و دانشجو . احساسات و عواطف جوانی او را دانش و معرفت وی هدایت میکند و به ساحهٔ وسعت نظر رهنمون میگردد . رفیع مسلمان و افغان است از ینرو « ایرونه او ویرونه » ممزوجی از مناجات و حماسه های ملی است . باتوکل و ایمان یک جوان مؤمن و باعقیده و باور به شهامت ملت افغان سخن

(c) ketabton.com: The Digital Library

میگوید . آنچه خودش در آغاز کتاب در « داستان اورو ویر » نوشته است محلی برای شرح مزید نمیگذارد . اما باید بافزایم در اینکه میگوید این اشعار او کیف ادبی ندارد تواضع میکند . نظم ونثر او کیف ادبی دارد بویژه که لهجهٔ دردکی از مزایای خاص بهره منداست که زادهٔ بر کنار بودن آن در قلب افغانستان از تاثیرات زبانهای دیگر در شرق و غرب حتی جنوب کشور است.

رفیع در تصویر مصایب و شهامت غازیان و مبارزین ملی قیام عام وتام ملت افغان را در سر تاسر کشور تمثیل میکند و پاس تقدس وحدت ملی را بحد اعلی نگهمیدارد و بهر دو زبان مردم خود سخن می سراید.

پیشتر از حقیقت پسندی شعرای دورهٔ مصیبت سخن کردیم ، حقیقت را شناختن ، آنرا پسندیدن و برگزیدن کار متفکرین است. این امر دماغ انسان است . ربط آن با روحیهٔ انسان بویژه گویندگان شایان اعتناست . روح ناتوان از کشف حقایق تلخ و دشوار که کار دماغ است متاثر می شود و به آنچه آنرا بدبینی می گویند می گراید و اما روح توانا و نیرومند در برابر آن قیام می کند و به اصطلاح خوشبین می پاید .

من از ستایشگران حقیقت پسندان خوشبین هستم یا آنکه میخواهم باشم . رفیع را به این گروه اخیر منسوب میدانم . چون مؤمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

است از رحمت خدا نومید نمی شود. وچون افغان است به اندیشهٔ ناکامی تن در نمی دهد. اکثر اشعار وی به پیام پیروزی به مقطع میرسد و پایان شب سیاه را سپید می سازد.

میگوید:...

زه باوري یم چې دا کېږي
او ډېر ژر کېږي ....

روحیهٔ این باور در اکثر اشعار رفیع نمایان است وچنان مینماید که میترسد مبادا خوانندهٔ خود را بتاریکی مناظرمصیبت ملی برده باشد ومی شتابد که شمعی از امید بافروزد و اورا بروشنی های پیروزی برآلام رهبر شود. من مسرورهستم که خود را بااین شاعرجوان ملی باهمه ناتوانی و پیری همنوا می یابم:

آن کشور بامی که خراسان جهان بود
از شامت بد یکدود می تیره چو شام است

ایندم چو خسوفیست که تاچشم زنی، باز
خورشید ببینی که فزا از لب بام است

امید من آنست که نومید نگردی
زیراک چو نومید شدی کار تمام است

در پارچهٔ زیبای د «آزادی شپې» نیز روح آرزومند شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون سپیدهٔ امید در افق تیرهٔ حوادث سیاه و شوم تبسم میکند و بر هنگامه های هولناک می خندد و از پیروزی روشنائی بر ظلمت و غلبهٔ حق بر باطل نوید میدهد.

هنگامیکه من این پارچه را خواندم پنداشتم برمزار شهیدی ایستاده ام که از خاك او گل سرخ روییده است و سکوت ژرف مرا به ثنا ودرود وامیدارد. ربط این احساس روحی با شعر از مجهولات است وآنرا باید در ورای بینش ودانش خویش جستجو کنیم. آیا می توانیم به این سؤال که « رابطهٔ آب وگوهر چیست؟» پاسخ بگوئیم؟! شاید دردی که دل مرا فرامیگیرد و رنجی که روح مرا می آزارد زادهٔ حزن و سوگ نیست واحساس حقیقتی است که بر سعادت و شهامت آن شهید کرامت که رفیع در بارهٔ وی سخن میکند، رشك می برم :

د شهید وینه به رنګونه راوړي
د امید ګلان به وغــــوړیږي

یاآنکه می پندارم در پهلوی آرزوی راستین خویش ایستاده ام ، خواستهٔ بهـین خود را می بینم و در برابر آمال آفرین خویش جا گرفته ام امّا نمیتوانم بر آن برسم. چندانکه دامن آرزوها وامیدها دراز میگردد دست من کوتاه میشود زیراهنوز زنده هستم وبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر شکسته بال پریده در فضائیکه پهنای آن خلای میان زندگی ومرگ است پر افشان میکوشم این جوتهی را با نفس های آخرین خویش پُر کنم و ذره های خاک را با منقار پریدهٔ خویش ببوسم.

این شعر مانند اکثر اشعار رفیع از سلاست و روانی بهره منداست و رشتهٔ آن گره ندارد بدرستیکه:

آب بود معنیٔ روشن کلیم
خوب اگر بسته شود گوهر است

اکثر شعرای زبان پښتو در عصریکه من به آن تعلق داشته ام شاعران طبیعی بوده و هستند.

این گفته تا حد زیادی در بارهٔ شعرای عالم و ادیب پښتو شعرائیکه کمتر سواد داشته ویا بیسواد بوده اند درست است. در گروه اول سخن آفرینِ آفرین سخن گل پاچا الفت و در گروه دوم شاعر مست و ملنگ ملنگ جان را میتوان مثال اعلی خواند. شعر رفیع نیز از تکلف آزاد است وطبع او را می شاید خداداد قلم داد.

داوګړي ډېر کړي خدایه!

عبدالرحمن پژواک

مه/ ۱۹۸۵ واشنګتن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښاغلی محمد صدیق پسرلی لیکنه:

اورونه او ویرونه

د روان جهاد په دوران کښې که شاوخوا لمر تورې توپک ته لاس اوسینې یې د ملحد دښمن مرمیو ته ډال کړې، د قلم خاوندان هم دوهره بې تفاوته نه دي پاتې شوي . په زرګونو شعرونه، مقالې او پر سلګونو رسالې او کتابونه د جهاد پر ارتباط ولیکل شول چې یوه لوېه برخه ممکن خپره شوې هم وي . د چاپ شویو آثارو په اعتبار دا ویلای شو چې د نن پرون ادبیات به مؤ راتلونکو زمانو کښې په ګوښې ته تلل کېږي لکه څرنګه چې له یوه دېر ستومانونکي تاریخي پړاو څخه عملاً تېرېږو دغه شان ادبیات هم په بل مرحله کښې دي.

هره دوره دېر آثار او ادبیات منځ ته راوړي چې ځینې یې د کمیت او کیفیت له مخې ډېر غني وي . تر اوسه خو اوسنۍ دوره د کمیت په لحاظ ډېره د توجه وړ ده او د اوچت کیفیت له پلوه هم د ګوتو د شمېر آثار په لاس راغلي دي چې یو یې هم دغه د محترم ورور حاجي حبیب الله رفیع صاحب د جهادي شعرونو مجموعه ده چې د «اورونه او ویرونه» په نوم خپره شوې ده . رفیع صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو تکړه لیکوال - ښه محقق او حساس شاعر دی، چې پښتو ګلوې
ته یې ضرورت نشته او لنډ به یې د کتاب پاڼې سره ولوړو.

«اوږونه او ویرونه» په دوه سوه دوو مخونو کښې په ورو
قطع په ډېر ورو ستیو ورځو کښې چاپ شوی دی. کتاب د اشعارو
د نوعیت په لحاظ پنځه برخې دی: نظمونه، آزاد شعرونه، قصیدې،
غزلې او ټوټې.

دده دا اثر هم د دوی د نورو آثارو په څیر خوندور او
ارزښتناک دی. ډېر پاخه نظمونه او نازک خیالونه یې په مختلفو
قالبونو کښې ځای کړي دي. که یې د «لمر څیره» او د «وینو بهیر»
د پخوالي معیار وګڼو نو د «ژوبڼ ترانه» او قطعات یې له ډېرو
سوطنزونو ډک دي او په الفاظو یې هم ښې لوبې ورسره کړې دي.

د کتاب سریزه ډېره خوږه ده، د غوایي د الې ټکولې د ناڅاپي
پېښې ښه عکاسي یې کړې ده، یعنې هم مطلب ښه جوت شوی دی، هم د
نثر خوږوالی او جمله بندي په ځانګړې ډول او سبک سره ځانته
متوجه کوي.

آزاد نظمونه یې هم تر ډېره حده کامیاب دي، د جهاد
مسأله هغه هم په آزاد او نوی شعر د هر چا کار نه دی، د ښاغلی رفیع
غونډې تکړه ادیب پکښې خوند او رنګ پیدا کولای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښاغلي محمد روحاني رڼويا ليکنه:

اوږونه او ويږونه

روان سپيڅلی جهاد هو مره چې غمونه او زخمونه لري هومره خوږې او بريالیتوبونه لري، هومره چې توري او ډالونه لري، هومره قلم او کتابونه لري. په هېواد کښې دير غلګرو د اوږونو اوږول او ديوه ملت هستي لوټول او انسان وژل د هر انسان نه رېږدوي او د دې خونړۍ فاجعې تريخ ياد به د تل له پاره په سر و وينو د تاريخ په تندي پاتې وي. خو ما غسې چې تاريخ تل ځې پر وړاندې ځي او دنيا بدلون مومي د افغان ملت توري هم لا په ځليدو شوې لراوبر نړۍ او ښځه را پاڅيدل او ملي پاڅونونه او غورځنګونه يې پيل او رامنځ ته کړل او په ټول افغانستان کښې يو ستر انقلاب د ښېګڼې خلاصون له پاره دادۍ ځې په وړاندې ځي او ښېګڼې ډاډ دی چې زمونږ د سپيڅلي ايمان په مرسته به خپل دګران هېواد استقلال بيا تر لاسه کړو.

د افغانستان د ملت بريالیتوبونه يوازې په تود و جبهو او جګړو پورې نه دي ولاړ، بلکې قلمي جهاد، علمي، ادبي او هنري هلې ځلې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسره مل دي. دا هلې ځلې یوله هغو بریالیتوبونو څخه دي چې زمونږ درنو لیکوالو، شاعرانو، ادیبانو او هنرمندانو خپل ګران ملت ته وړاندې کړي، خپلو هراړخیزو هڅو ته یې پوره حوصلې سره دوام ورکړی او په روان سپېڅلي جهاد کښې یې پوره ونډه اخلي.

«اوروږ او ویروونه» هم یوه بریالۍ ونډه ده، د شعرونو په نهه پوړې مجموعه ده، د تېرو اوو غمیزو کلونو محصول ده. «اوروږ او ویروونه» د چا اثر دی؟

..... وایي چې په ۱۹۴۴ کال کښې الماني فاشیستانو پاریس نیولی و، نومیالی نقاش او انځورګر «پیکاسو» هم په پاریس کښې کار او ژوند کاوه. یو شمېر صاحب منصبان ده نندارتون ته ورتلل او ده د آثارو ننداره یې کوله. «پیکاسو» بره هر یوه ته د «ګرانیکا» تابلو ورښودله (ګرانیکا د اسپانیې یو ښار دی چې آلماني یرغلګرو بیخي وران کړی او له منځه وړی و). یوه ورځ د ګزمې یو صاحب منصب نندارتون ته ورغی او د «ګرانیکا» تابلو ته یې پام شو، نو له پیکاسو څخه یې پوښتنه وکړه: «آیا دا ستا اثر دی؟» او پیکاسو ځواب ورکړ: «نه! دا ستاسو اثر دی!»

«اوروږ او ویروونه» هم هغه تابلو ده چې د روسانو د یرغل او وړانکاریو آثار پکښې پراته دي، د هېواد لوړ شاعر، ادیب او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکوال حبیب الله رفیع د ا آثار د خپل لوړ هنرمندانه ذوق په مرسته را ټول کړي دي ، د خپل خوږین زړه دردونه او سوي غږ انګازې یې ورسره مل کړي او یوه ښکلې مجموعه چې انسان ته امید ور وبخښي او دېرې زړې ، ترې جوړه شوې ده .

دا مجموعه "د دین او د وطن د لارې د سلهاو زرو سپېڅلو شهیدانو په نوم " ورپاندې شوې . د " اور" او " وېر" داستان تر عنوان لاندې د غوایي د اوومې نېټې ورځ یې پکښې ترسیم کړې ، په دې داستان کښې لوستونکی لاس نیولی د کابل په ښار ګرځوي او د کمونستانو بې رحمي ، ناروا او هېواد پلورنه تکي په تکي ورته ښیي . او په پای کښې زړې ورکوي چې : " زموږ د مېړنی ملت ایمان داسې راکوي چې دښمن تر به امان ورنکړي . "

دا مجموعه په پنځو برخو ویشله شوې : " لنډونه " ، " آزاد - شعره " ، " قصیدې " ، " غزلې " او " ټوټې " پکښې رانغاړل شوي دي ، دا کتاب د مهاجرت په شرایطو کښې د " امان کتاب " پنځم ټوک دی ، او ښکلی چاپ شوی او د ښاغلي شاه محمود پتنګ خطاطي هم د یادولو وړ ده چې کتاب ته یې خاصه رنګیني ور په برخه کړې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

درنو لوستونکو! دا بنکلي مجموعه د لوستلو ده ، د ساتلو ده او د وېشلو ده ، دا مجموعه ولولئ ، د شاعر د شعري ولولو او حقیقي جذبو سره شریک شئ .

موږ هیله من یوچې د سپېڅلي جهاد پانګې به لا پراخې او وړانګې بر لا خورې کېږي . د ادب مینه وال د ښاغلي حبیب الله رفیع د نورو علمي او ادبي وړانګو درسېدو په تمه شپې شمېري.

روحاني

نیویارک ۱۹۸۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښاغلی شهرت ننګیال لیکنه

"سکروټي" او "رونه" شول او "ویرونه"

کومې « سکروټي » چې له نن نه ۱۸ کاله د محمد رفیع صاحب هغه وخت چې د خلق منډوډ ګوند د ودکا په بد مستۍ کښې د کمونیزم بې سر او تاله ساز ته نڅا پیل کړې وه بلې کړې وې نن او رونه ګرځېدلې چې لمبې یې له تېرو اتو کلونو راهیسې په غرغړو دي .

هو سکروټي د رفیع صاحب لومړنی چاپي اثر او شعري مجموعه ده چې د لومړي ځل له پاره یې د مطبوعاتو پر آسمان د هوشدار او د خطر زنګ په توګه هغه وخت د تېرو ځان بایللو رژیمونو د بې بصیرته او بې غوره په تیاره کښې د روسي کمونیزم استعماري فعالیت د « خلق » په نامه پیل شو ، وځلولې او بیا یې له پنځوس هوکو زیات ځانګړي آثار او په سوونو مقالې ولیکلې او خپرې کړې .

او بیا چې هیواد د کمونیزم برېڅو او وحشي روسانو وران کړ ، ویې سوځاوه او ښکلې ښې درې یې تانکونو غوبل او بمونو وسوځولې ، " سکروټي " بیا ژبغړانده شوې ، د مقاومت اور ونه شول او ورسره ویرونه هم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! حساس شاعر نه یوازې د ټولنې عیني او ذهني زېږنده
شرایطو او چاپېریال نه الهام اخلي او انځوروي یې بلکه وړاندې
او وروسته هم ړه ژور نظر ګوري « تېر یادونه » هېر یدو ته
نه پرېږدي او د راتلونکي انځکل کوي او تا بیا ..

رفیع صاحب د خپلې اوږدې ځلاندې ادبي او مطبوعاتي سابقې
په لړ کښې د فولکلور ، ادب ، تاریخ څېړنې ، کتاب پېژندنې او د
ادب پر تحقیقي او تخلیقي ورېل ډېر په زړه پورې ، ښکلي او رنګا رنګ
ګلان ټولمبلي دي چې د هواد ادبي ، تاریخي ، او تحقیقي خپرونې ،
جراید ، ورځپاڼې ، مجلې کالمونه پرې ډکې دي او ګواه .

خو د ښاغلي رفیع په جهادي لیکنو ، څېړنو ، ټوټو او اشعارو
کښې چې توم سوز ، توم خوند او توم کیف پروت دی هغه د جهاد
د فرهنګي پراخه جبهې پوخ سنګر ګڼل شي او پیاوړی مورچل - او
له دغه جبهې او دغه سنګر ځمنه د دین او وطن د دښمنانو ډېر کاري
ګوزارونه خوړلي او لا خوري به یې .

« اوړونه او ویرونه » د محترم رفیع د جهادي اشعارو ننګینه
ګېډۍ ده چې د« تصویر » ، « انجام » ، « زندان » ، « د وینو بهیر »
« د شمال له خوا شمال دی » له ښایسته او زړه وړونکو ګلانو
نه جوړه شوې ده . دغه ګېډۍ د شعر د هغې څانګې لکه آزاد شعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظم ، غزل ، قطعو او قصیدو له رنګینو ګلانو ترکیب موندلی دی، او بیا ددې ګیډۍ هر یو ګل: « تصویر » ، « انجام » ، « زندان » ، « د وینو بهیر » ، « د شمال له خوا شمال دی » بیل-بیل په ځانګړې توګه د چاپ یوه ښایسته او موزون لاس ته لوېدلي چې د دغه شمېر رفیع صاحب په یوه وار شپږ ارځښتمن او معیاري آثار د جهاد مطبوعاتي ځولۍ ته ورغورځولي دي .

محترم رفیع صاحب چې پر « اوروبه او ویروبه » کومه عالمانه او دیوه ځانګړي آهنګ لرونکي نثر مقدمه لیکلې ده ، سربېره پر دې چې دیوه نوي ادبي او خوندور نثري سبک لارې پرانستلې ده ، یو مستند او ځانګړی تاریخ هم ګڼل شي . او زما پیشنهاد دادی چې ددغه خوابه ادبي نثر مقدمه نوره هم وغځوي ، او د اوروبو، ویروبو ، وینو او ویرې دغه رښتینې داستان نور هم پسې اوږد کا او ځانګړی تاریخ.

« اوروبه او ویروبه» ، « تصویر» ، « انجام» ، « د وینو بهیر» ، « زندان» او « د شمال له خوا شمال دی » آثار وکښې د رفیع صاحب مذهبي ټینګه عقیده ، وطن دوستي ، بې آلایشه درونه شخصیت ، ادبي قدرت او د زړه سوز او درد خپله ځان ښکاره کړي ، داسې چې بیا د چا د تهمت ، حسد ، ناوړه او ناروا تبلیغاتو په پرده کښې نشي پټېدلی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن تعالی دې ده ته نور هم توفیق، صحت او اوږد عمر ورپه برخه کاندې چې د خپل مؤمن، مجاهد او ننګیال اولس د جهاد حماسې او کارنامې وکاږي او انځور او د خپلو ادبي او فرهنګي ارزښتناکو خدمتونو لړۍ نوره هم وغځوي.

ومن الله التوفيق

ننګیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بناغلي عبدالباري جهاني وينا :

منظوم ليك

ما د پښتو د خوږ ژبي شاعر ګران ورور « جهاني » په نوم امريکې ته « اوروونه او ويروونه » ورلېږلي وو او د خط د نه رالېږلو ګيله هم ورسره ، او دوی هم مهرباني کړې وه زما ليک ته يې ځواب او زما ګيلې ته يې منظوم غبرګون رالېږلی و . دا غبرګون د « اوروونه او ويروونه » په باب و، نو ځکه يې دلته سره لولو :

***

زړه ته را تېره ګيله مه ر آشنا
ستا له خوږو- خوږو ګيلو ځار کړم
ستا له سپېڅلو اوښکو قربان
ستا له ويرجنو ترانو ځار کړم

ستا د اوروونو او ويروونو بېړۍ
نه سوځولی ، ژړولی يمه
ستا د تودو ويرجنو چيغو آواز
له درانه خوبه پاڅولی يمه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته باوري يې چې دا سرې وينې به
نن کړ سباوي چېرته رنګين راوړي
دآزادۍ دناوې لاس به سره کا
دمستۍ بزم به په شرنګ راوړي

ما د هلمند سره دحال په ژبه
کيسې دفتحې د جشنونو کړې
ماېې ليدلي دي ياغي خوبونه
ما سلسلې د تعبيرونو کړې

نه وايې مه غواړۍ له مانه مستي
ژوندي جهان دي تو پانو ځپلی
ستا ځمکه هېر دي د پايزيب شرنګهار
وحشي لښکرو دې کوڅې وهلي

مالا پڅوا دا خزانې قافلې
د خيل ژوندون په منزل واړولې
هېر مې کړه تو له د څوانۍ يادونه
هيلې مې هم توله نابنادې شولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یو ناکامه نابلده سفـــر
د پردو غېږې ته راوړې یمه
دلته پو ښتنه د دردونو نستـه
نه بې درديو ګونګی کړې یمه

زما د احساس په تال کښې ورکې نغمې
د دې محفل د اورېدلو نـــه دي
زما د ګونګی ژبې خاموشې چيغې
دلته د چا د پوهېدلو نـــه دي

دلته یوې ربنلینې کړېکې ســره
د تزویرونو جهان وخوځېږی
چا به لا سترګې د پولې نه وي
دلته زړګونې اوښکې وبهېږي

نه یو پردیس یو ناامیده شاعر
زما اسویلي د آورېدلـو نه دي
نه د نصیب ښکاري ویشلي مرغه
نورمې وزر د الوتلو نـــه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د خیالونو دنیا ونړېده
زه جهاني نړۍ جهان پاته دی
زما د آرزو پسرلی ورژېدی
نه یې نسیم، نه یې باغوان پاته دی

نه ته را تېره کیله منه آشنا!
ستا له خوږو - خوږو ګیلو ګرځم!
ستا له سپېڅلو اســــویلیو قربان
ستا له ویرجنو ترانو ګــــــرځم!

عبدالباري جهاني

واشنګټن

۱۹۸۵/۳/۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بناغلی شیخ نورعلی نور وینا :

برېښ

زما ګران دوست شیخ نورعلی نوّر چې د پښتو حساس او دردمن شاعر او زموږ له خواخوږو انصارو څخه دی ، تل د افغانستان په ویښ او ښکلي توبوي او له موږ سره عمرازي کوي . لاندینی آزاد نظم ده د « اوروند او ویرونه » په ارتباط ویلی او رالېږلی ، که څه هم زه یې له شاعرانه مبالغو او اغراق سره موافق نه یم خو دده د مینې او اخلاص له امله یې دلته راوړم !

***

د پښتو ځلنده نمر دی

سمندر دی

داد علم

خزانه ده

فرزانه ده

یو کلتور دی

مناره ده داد ب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ظلمت تورو تیارو لره

رڼا ده

یو بریښنا ده

هغه څرکه، هغه «بریښ» دی

چې وحشت هم

ترې وحشت خوري

***

د ادب د آسمان ستوری

رهنما

د گمراهانو

لاربنود

د عالمانو

دده ژوندیو فلسفه ده

یو څېړنیزیو لټون دی

تجربه ده

انقلاب دی

زلزله ده

د وحدت یوه نعره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو استاد دی

یو پوهاند دی

یو جهان دی

یوه پانه د تاریخ ده

* * *

یو دردمند عونډې انسان دی

یو بلبل دی

د خزان وهلي

ګلستان بلبل

کوي فریاد

څو د هغو ګلونو

چې:

بې موسمه دي خزان وهلي

هغه ګلونه

چې یې تود باد هم لیدلی نه ؤ

نه پرې اوریدونه

له آسمانه اوري

هغه غوټۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سبا نسیم

هم لا بنګل کړې نه وي

نن د وحشت

پنجو کښې دل شوې

پاڅې - پاڅې شوې

ذره - ذره شوې

* * *

دا د افسوس

نغمه چې اورمه زه

د سوز او درده ډکه

دغه د چا دنړۍ د کومې آواز

چې مې تر غوږه راځي

د چا آواز دی دا

څرنګه ساز دی دا

که سمندر

په غورځنګونو باندې سر دی

که آسمان جوش کښې راغلی دی غرهېږي

دا څه آورمه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څه دي ؟
دا ته ښکاري ترانه ده
چې غږېږي
د تورخم نه پورې غاړه
د افغانستان
د ډنګو غرونو په سر
خو :
دا ترانه د چا ده
دا سې له سوز نه ډکه
په آورېدو يې
چې کائينات
دا سې جوته وخوړه
هن :
دا خود "برېښ" نغمه ده
چې پرې د غره څوکه کښې
څو مجاهد
څپل خوږ من زړه تر
دلاسه ورکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوې شومه

دا د سوزه پکه

د « رفیع » نغمه ده !

شیخ نور علی نور

بهادر کلی - پېښور

۸۴/۵/۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي خبري:

د اوراو وير داستان

ورځي اوشپې د زمان تسپې دي ، له همدې ورځو نه هفتې او مياشتې جوړېږي او کلونه او پېړۍ، موږ د همدې شپو او ورځو په وسيله د زمان بدلون شمېرو او د تاريخ يون .

د ۱۳۵۷ کال د غوايي او ومه نېټه هم د زمان د ناپاياوه سمندر په غيږکښې يوه ورځ وه او يوه د شمېرلو مهره . د دې ورځې لمر د سر وهلو په وخت سره ښه درلوده او خونړه؛ چې د افغان په هسک کښې يې د يوې " سرې ورځې " ښکارندويي کوله او زموږ په "ښېټه ليک" کښې يې د يوې تورې ورځې څرګندويي .

لمر هسک راغلی و، خو ښتړې هسک ، د سهار کارونه نوي پيل شوي وو او دفترونه نوي پرانستلي . د کابل ښار په څو عسکري قشلو کښې د ماشينګنو ډزو او بيا د ټانکونو غورهار د عسکري آرامې فضاء سکوت مات کې او د دې منظم تظام نظم يې ګډوډ . . .

د هيواد پالو افسرانو تر سيلو ګولۍ ووتلې او د څرخي پله د زغورو قواؤ له اوسپينزې کلا نه د ټانکونو بهير را روان شو، د بالاحصار

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستاني حصار ته اوړ ودرته کړ شو او د «ملي دفاع» د وزارت نړۍ د «۸۱۵» نومره ټانک ګوليء سوری کړ . .

راډیو افغانستان غوندې خپرونه نوې پیل کړې وه ، دوې دري سندرې یې نوې خلاصې کړې وې چې ټانکونه پرې ورننوتل او د «عزبند» امرېې ورکړ ، د خوبنې نغمې غلي شوې او د راډیو په څپو یو ویرمن سکوت خور .

ارګ تر اوره لاندې ونیول شو ، مغرور «داؤدخان» د خپلو بې کفایته ملګرو په حلقه کښې بې تدبیره شو . هرې خوا ته یې هڅې وکړې خو هڅوک یې د «زارستان» پر وخت په کار نه شول او هیڅ د امید لوری یې ونه موند ، هڅې یې بې ګټې شوې او تکلونه یې بې نتیجې .

نه له تېره ماښام راسې خواشینی وم ، ځکه په همدې شپه د هېواد یو مشهور لیکوال مړ و او یو پیاوړی ادیب ؛ د هېواد نامتو قلمي څېره محمد ارسلان «سلیمي» بښیم ؛ نه پر هاغه سهار ددې لیکوال په جنازه تللی وم ، د ماسپښین دوې دوې نیمې بجې وې چې بېرته ښار ته راغبرګ شوم ، «میرویس میدان» ته چې را ورسېدم د وضعې اکر بکر بدل ښکارېدل ، ټکسي والانو په تېرو خبرې کولې خو یوه ټکسي وان را واخیستلم ، د یولي تخلیک په څنډه کښې ټانکونه ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو، نه ډېر وږی شوی وم، په بېړه مې ځان کور ته راورساوه، کورته چې ولاړم د ورو مور په وارخطايي راته وويل: «کوډتا شوې؟» ما په ډاډمنه لهجه ورته وويل: «چا کړې؟ څوک کوډتا کولی شي؟» هغې وويل: «وايي خلقيانو کوډتا کړې! دا دي راډيو خبرې نه کوي! . . . » او راډيو مې يې مخې ته کېښوده. د راډيو پيچونه مې تاو را تاو کړل هغه نه غږېده، دورځې درې بجې به شوې وې، دموږ کور د «باغ بالا» د لوړغره په لمنه کې ؤ، پرتخت بام کېناستم، ډوډۍ يې راوړه، اشتها مې سوځېدلې وه، وارخطا شوی وم، څه مې ونه خوړلای شول، د ډه ډه اسې غلی او رنګ الوتلی پر څوکۍ ناست وم چې دوې جيټ الوتکې رابښکاره شوې، په کابل ښار يې دوره ووهله او بيا يې د «خواجه رواش» په هوايي ډګر بمونه واورول او د الوتکو «الوت کوښه» يې ورانه کړه، ما دا هر څه په غوږلو سترګو ليدل او دېت غوږ ټنډې ورته ناست وم.

د الوتکو د الوتنې چټکې شوې، ارګ هم بمبارۍ شو، په قرغه او قوای مرکز هم بمباري وشوه او په نور ښار هم.

لوړ مازديګر ؤ، له کوره راووتم، «پروان مېنې» ته رابښکته شوم، هلته مې د يو دوست کور ؤ، هغه د راډيو افغانستان مامور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ؤ، دی هم په کور کښې رنګ الوتلی او زبېښلی ناست ؤ، د پښتو پوښتنه مې ترې وکړه، ویل: «عسکري کودتا شوې، په پاو باندې دوولس بجو راډیو محاصره شوه او موږ یې ترې راوایستلو!».

د ماښام خوړ راخورېدونکې وه چې د دوست له کوره مې راووتم او د "باغ بالا" په لور پلی را روان شوم، د "بهارستان سینما" په مخه کښې چېرتې روان ؤم، د خلکو ګڼه ګونه نه وه، هیڅوک نه ښکارېدل، ټول خلک په کورو ننوتلي وو، د سینما په مخه کښې یو خیرن پیرن هلک ولاړ ؤ، خیرې جامې یې اغوستې او یو خړ شادر یې په اوږه ؤ، غږ یې راته وکړ: «مه راځه!»، زه ور روان ؤم، رامنډه یې کړه، په وحشت یې غږ راته وکړ، خوله ماهم بې اختیاره لاس ور واچاوه، بیرته یې ژر پرېښودم او ترې روان شوم له رواښد و سره پوه شوم چې د «خلقي ځوان» ؤ چې ددوی د ناروا قدرت له پیل سره دوحشت د تمرین قومانده ورکړه شوې وه.

بیرته چې کور ته راورسېدم په راډیو کښې مستې نغمې پیل شوې وې، همدا نغمې موږ د ۱۳۵۲ کال د چنګابش په شپږ ویشتم سهار هم اورېدلې وې، څو څنه وخت ډېرې خوندورې او خوږې وې او نن ډېرې دردوونکې او ویرمنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شيبې وروسته راډيو د خونړۍ او وحشيانه کودتا بريالېتوب اعلان کړ او د «خلق» هغه رټل شوې کلمه يې چې زموږ په خپرونو او راډيو کښې يې ځای نه درلود په وار- وار لاندې باندې کړه .

د توپونو ډزې او د الوتکو بمبارۍ همداسې روانه وه ، پر آسمان هم له ماښام سره توره وريځې راخورې شوې وې او د ويرجامې يې اغوستې وې ، لاندې د توپونو غورمبهار ، په هوا کښې د الوتکو غورهار او د بمونو کړسهار ؤ او په هسک کښې تونده بريښنا او تنا ، شپه يې ډېره مهيبه او ويرونکې کړې وه ، چا له ويرې خوب ونه کړای شو او په همدې شپه آسمان زموږ د بدحالی او بد بختۍ په ييل وژړل ، ډېر يې وژړل او د باران په جامه کښې يې له شمېره وتلې اوښکې توې کړې .

سهار ته د ارګ د لوړ «کښتهکوربرج» د زنګی ساعت غږ غلی شوی ؤ ، هغه کلنګ چې ساعت په ساعت يې شمېرلي زنګونه وهل ، له کاره لوېدلی ؤ ، د ګړۍ عقربونو نور دقيقې او ساعتونه نه شمېرل او دوی د تل له پاره د آزاد افغانستان د آزادۍ وروستۍ شيبې ثبت کړې وې او ځای پر ځای پرې درېدلی وو ، د غلامانو د الوتکې بم ددې برج يوه برخه نړولې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارګ د شرقي دروازې د پاسه لوی، لوړ دری رنګه د آزادۍ بیرغ چې هر سهار به یې د لمر زرینو وړانګو سلامي کوله، د وحشت له ګوزار سره را نسکور شوی ؤ، د دروازې د پاسه یې په نیم څوړند ډول د ویر رپا کوله او د خپلواک افغانستان د استقلال ویرېږي تمثیلاوه.

« داؤدخان » چې په افغانستان کښې یې د روسانو د رختې کولو لویه ګناه په غاړه وه، تر وله شپه د روس له غلامانو سره جنګېدلی ؤ، د « تسلیم ». تسلیم! » چیغو ته یې په ګولیو ځواب ورکړی ؤ، په زرهاوو ګولۍ یې ویشتلې وې او بیا یې د خپلو ګناهونو کفاره په خپلو وینو وینځلې او د سهار له رڼا سره یې سینه غلبېل غلبېل وه او په خپلو وینو کښې لژند پروت.

دا په افغانستان کښې د اوراو وینو د داستان پیل ؤ، ورپسې دلویو ویروونو او ملي بد بختیو لوی بهیر.

خلقیانو دې غلامانو او ځیره خورو ته روسانو د وحشت قوماندې ورکړې او دوی هم نوې ـ نوې وحشت ته لاس وغزاوه. د کورونو لټول او لوټل، د عقیدو پلټل، د دینداره او هیوادپالو کسانو نیول او وژل، د عزت د کسانو سپکول او تحقیرول، د مالونو، جایدادونو او شتمنیو ضبطول، د نړېدونو شتمنیو تاره کول او د نړیو د شتمنیو پیداکولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا ته په شک او سپکه کتل او د هرې ودانۍ ورانول یې پیل کړل .

مغرورو خو بې مایې خلقیانو هر یوه یې دا حق درلود چې هر څومره کسان یې پوښتنې ووژني او په خلکو څپه میچنۍ وکرځوي د وحشت او انسان وژنې مسابقه پیل شوه ، هر یوه کمونست به هڅه کوله چې تر بل زیات ووژني او له دې لارې ځوندي کړیدې تر لاسه کړي او د چټک پرمختګ سند .

خاین تره کي به په راډیویي او تلویزیوني وینا کښې ویل کاوه : «چې په ملکي کښې له علاقه دار نه نیولې بیا تر ما او په عسکري کښې له دلګی مشر نه نیولي بیا ترما ټول خلقیان په کار و ګومارل شوي » او بیا به یې ورته ویل چې : « دا نوی موندلی موټی په سل میله کښې دوه سوه میله وزغلوئ ! لارې درته آزادې دي ! » .

هو ! دوی د ناروا قدرت دا موټی په زرهاؤ میله کښې وزغلاوه او هر څه یې پرې برباد کړل او په خپله یې د اقتدار د موټی پرزې هم ذرې ـ ذرې .

د خلقیانو په دستور د دښمنانو د زندان او د ټولو ولایاتو د جنایي بندیانو د زندانونو ور و نه پرانستل شول ، د جانیانو او قاتلانو دوسیې وسوځولې شوې او بیا یې دوی ټول خوشې کړل او له ځان سره یې تنظیم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرخي پله جهنمي زندان چې داؤد خان جوړ کړی وُ
د همده د کورنۍ په پاتې عمر افتتاح شو او پکښې واچول شول
او ورپسې يې د « هل من مزيد » خوله خلاصه کړه او په لس هاؤ
زره افغانان يې تر سلو يې تېر کړل ؛ زندانيانو په جهنمي حالاتو
کښې ژوند کاوه او هره شپه به په لسهاؤ تنه ترې ايستل کېدل،
په تورو موټرو کښې به « پوليګون » (وژل ځای) ته وړل کېدل
او لاس تړلي به د ماشيندارو نښه ګرځېدل ، په هر ولايت او هره
اولسوالۍ کښې زندانونه ډک شول او پوليګونونه جوړ ـ

د آزاد او آرام وطن هره خوا وحشت ونيوله او وژلو،
اور ونيوله او وير ، وينو ونيوله او ويرې ـ

د روسانو د سنجش په خلاف افغانان د خلقيانو وحشت
نه يو وازې دا چې غلي نه کړل بلکه را ويښ يې کړل ، راولاړ يې
کړل ، راوې پاڅول ، را غونډ يې کړل ، را لښکري يې کړل او بيا پر
له پسې د هېواد په بېلا بېلو برخو کښې قيامونه پيل شول او پاڅونونه
حملې پيل شوې او بريدونه ، جهاد پيل شو او د حق او باطل خونړۍ
جګړه ـ

څومره چې وحشت زيات شو ، همدومره مقاومت زيات شو
او څومره چې تېری زيات شو ، همدومره مقدس دفاع پياوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هېواد هر دیوال او کنډو سنګر شو او د هېواد هر بچی سپاهي او عسکر.

مغرورو خلقیانو دراته او د ایمان پاخه سوکونه وخوړل، په سپینه ورځ عسکري او ملکي ولاړ ېدنې ورته وشوې، دوی په بې رحمۍ وکوښل خو هغه په بیړه دېرې شوې او خورې او په پای کښې د قیام سنګرونه دومره ډېر شول چې تر وس تېر شو د هغه ګټونه.

روسانو خلقیانو ته بې توله مهلکې وسلې را ماتې کړې خو خلکو په تش لاس ماتې او له خلقیانو نه پاتې کړې، له دې بې ایمانو نه یې د ایمان په زور ونیولې او د هدوی په وسلو یې ورسره جهاد تود کړ.

د افغانستان د ایماندارو او مېړنیو خلکو د قهر د توپان په څپو کښې مغرور خلقیان رانسکور شول، تس نس شول او خبرې یې دې ته ورسېده چې په خپل منځ کښې سره ولوېدل، پرچمیان یې سره وشړل، نابغه استاد(؟) تره کی د خپل وفادار شاګرد په لاس باد روان او د دوزخ ژورې کندې ته ور روان شو، خاین امین د سقوط په پوله ولاړ ؤ، د اولس د قهر سره اور ته رالوېدونکی ؤ چې روسان په وارخطایۍ سره را میدان ته شول، دی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژر ددې او رخوراک کې خو خپل نارو ا قدرت يې د «لوئي تيرې» په وسيله وتړ غوره او د شلمې پيړۍ شاه شجاع ببرک شا يې د ښکارۍ زرک په توګه تخت نشين کړ او رئيس جمهور(؟).

روسانو سل زر کسيز سور او نه ماتيدونکې(؟) پوځ راووست او يې شمېره وسلې، بمونه او الوتکې . دوی نور افغانستان اشغال شوی وګاڼه او د افغانانو قيام او مقاومت ختم شوی .

پر هيواد باندې يو ځل بيا تر توپان وړاندې چوپتيا خوره شوه خو ډېر ژر، د روسانو تر راتلو څو هفتې وروسته په کندهار ښار او هرات ښار کښې د «الله اکبر» ملکوتي غږ د اسکوت مات کړ، خلکو پاڅون وکړ او د ۱۳۵۸ کال د کب په دريمه نيټه د «الله اکبر» د باعظمته غږ سره په کابل ښار کښې هم عمومي پاڅون وشو او ملي قيام د۱۳۵۹ کال په پيل کيې روښنفکري قيامونه پيل شول او پوهنتوني، نجونو او زلمو تش لاس سينې ټکولو ته دوال کړې، استعماري ښوونې او روزنې ته يې لته وركړه او حتیٰ د وړکتون ماشومانو هم د روسي شيدو «نه خوړل» اعلان کړل .

د روسانو ددې دوهم پړاوېز وحشت نتيجه هم معکوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه او د قیام په بل شوي اور « تبل » ، د دې اور لمبې ورځ په ورځ لا لوړېږي ، تو ندېږي او خوړېږي او انشاء الله هغه ورځ لرې نه ده چې د دې اور لمبې به د نړۍ دا لوی شدادي او فرعوني قوت هم لوخړه کړي .

د اور او وینو دا تراژدي روانه ده او زموږ ډېرې مادي او معنوي شتمنۍ یې ونغړدلې خو زموږ د اولس پاکې ، سرې او تودې وینې ګواهي لي : چې دا وینې به رنګ راوړي او د آزادۍ د ناوې د لاس او پښو نوکرینې به شي .

زموږ د مېړني ملت ایمان داده راکوي چې د ښمن ته به امان ورنه کړي او د تېښتې فرصت ته به یې پرینږدي .

موږ باوري یو چې زموږ ناولی او وحشي دښمن به د پېړۍ زموږ له خاورې نه ځي ، سرو هلی برو هلی ، شرمېدلی او ماتې خوړلی .

* * *

د اور وینو او وېر د پېړوړنګی داستان زما د ټولوند داستان هم دی . زه هم د دې توپان د یوه کوچني خس په توګه لکه چې تاسو ولوستل له هماغه پیل څخه له ځایه خوځېدلی یم ، بیا مې د خوښۍ او آرامۍ شیبه نه ده لیدلې او بیا له دې اور او وینو نه لرې نه یم پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی .

ددې وحشي نو پان ځپو ګله په کابل کښې ساتلم چې د خلقیانو او روسانو تر لاس لاندې ؤ او هر آن یې د عقیدو تلاشي کوله او د کورونو لټول او هره لحظه به یې بیول کول، وژل او د عقدو تشول؛ کله یې دارالجهاد او تودو سنګرونو ته وردګوته بیولم چې زمونږ کلي هم هلته ؤ او د جهاد مرکز، او هلته به د خلقیانو وحشیانه حملې وې، انسان وژنه او د ماشومانو او ښځو د عزو غارونو او سمڅو ته تلل او د کورونو ورانیدل؛ کله به یې د زندان وسپنیزو پنجرو ته اچولم چې هلته به وهل وو، ټکول وو، برق ورکول او رنګ ‐ رنګ روحي او جسمي تکلیفونه لیدل؛ او کله به یې د مهاجرت په کاروان کښې روان کړم چې کډې وې، ماشومان او ښځې، سر وهلي برو هلي، در په در، بې سر سیوري او بې خیمې، د صوبه سرحد په ګرمیو او د بلوچستان په دښتو کښې.

زه په دې څه باندې شپږو کلونو کښې په دې دوران بهیر کښې که هر څو سرګردان او پریشان شوم خو پښیمان او ستومان نه شوم؛ که په کلي کښې ؤم یا په بند کښې، زندان کښې ؤم یا په مهاجرت کښې، د قلم د سنګر نه په شاتګ نه شوم، مره شپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به مې له ځان سره محاسبه کوله چې: „تا نن د نورو کارونو تر څنګ د جهاد په لاره کښې کوم کام اېښی او څه دې کړي دي؟"

په غونډو ـ منډو، په شبنامو، مقالو او خاطرو سربېره چې په دې دوران کښې مې لیکلې، شعر هم زما ددې دورې یو دایمي ملګری وُ، هر وخت به مې دې مارغه د فکر په سر سیورې کاوه او ددې حالاتو په ارتباط به یې یو څه را مینځ ته کول چې کله به داسې هم وشول چې هېڅ د لیکلو وخت به مې ورته ونه موند او بېرته به په ذهن کښې وچ شول، کله به مې ولیکل د ساتلو ځای به یې نه وُ چې بیا یې مې د خلقي لوټمارانو له وېرې کله د کوټې په چت کښې ځای په ځای کړل او کله به مې په محکمه کښې خښ کړل چې په دې سلسله کښې هم یوه برخه را نه ضایع شول.

یو وخت مې چې ورته واهه چې نوی لیک دود (رسم الخط) اختراع کړم، خپل شعرونه او خاطرات مې پرې ولیکم او که په تلاشه کښې راووتل ورته وایم به چې: „دا ماله یوه زاړه قلمي کتاب نه رانقل کړي چې خط یې لا تراوسه نه دی پېژندل شوی او په دې امید مې دا نقل ساتلی چې که یو وخت ولوستل شي.“ دا کار مې هم وکړ، مېښې خط ته ورته لږ څه بر ختللي توري مې جوړ کړل، لیک دود مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

«فونیمیک» بڼه درلوده یعنی حرکاتو او واولونو ته مې هم توږي جوړ کړل چې د توړو شمېره یې ترپنځوسو اوړېده؛ د لیك دود کلي مې بېله ولیکله او یادداشتونه مې بیا بیل ولیکل؛ یوځه شعرونه او یادداشتونه مې پرې خوندي کړل خو د «کلي» ساتل یې خطرناك وو نو دا لیك دود مې هم دود نه شو (ددې لیك دود کلي او نمونې مې ساتلي چې په خپلو خاطراتو کښې به پرې مفصلې خبرې وکړم، (انشاءالله تعالی).

څه شعرونه مې چې په ډېر کړاو ساتلي وو ډېر ځل مې ددې خوړو- وړو شعرونو د راغونډولو او چاپولو تکل وکړې اوهڅه؛ خو تراوسه یې په چاپولو بریالی نه شوم ځکه زما لاس تش و؛ خو د چا جیبونه چې ډك وو هغو ته یې د اوبدولو بې همتي نه منله نو دادی ترننه دا شعرونه چې د جهاد له پاره وو، د مجاهدینو له پاره وو او د جهاد د سنګر له پاره؛ هداسې ناچاپ پاتې شول او نن یې هم په تش لاس او د مطبعې د مساعدت په هواړ چاپ ته سپارم او ستاسو لاسونو ته یې در رسوم .

دا شعرونه له ډېرو توږغونو وتلي، ډېرې سختۍ یې لیدلې او ډېرې سختۍ مې پرې لیدلې؛ ډېر ضایعات یې ورکړي او ډېرې پارچې یې له منځه تللې خو دا څه چې پاتې دي دا د جهاد د سرمایې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پانگې په توګه دلته خوندي کوم ، کېدای شي ګوندې د دې شعرونو په وسیله زموږ او ستاسې په دې ګډه درد او غم کښې له تا سو درنو لوستونکو سره شریك شم او د دې درانه پېټي ته د زغم او د حق د برې په لاره لا ښه اوږه ورکړو .

زه باور لرم چې زما دا شعرونه نه ادبي کیف لري ، نه یې د دې توان موندلی چې د افغانستان د بې ساري تراژیدۍ یوه کوچنۍ برخه انځور کړي خو په دې ډاډې وړاندې کوم چې دا زما د احساس او ضمیر غږ دی او د افغانستان د ملت په دې سخت شیبو کښې زما د درد او دوک یو کوچنی تصویر ، څو ځکه د ناموزونو او نامربوطو جملو تر څنګ د ښاغلي ایوب صابر خبره یو - یو الهامي بیت هم پکښې شته ، داسې بیتونه چې بې اختیاره مې خولې ته راغلي او په بیړه مې کاغذ ته سپارلي دي ، په دې الهامي بیتونو کښې یې څینې راته یاد دي لکه :

زما قاتله ما چې نن دېل په لاس وژنې
ښکارې ستالاس یې هم ترلي د سبا د پاره

یا :

د وینې تېلو د همت ډېوه مې بله ساتي
له هرې خوا د تورپانونو سلسلې دي راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا :

اوښکو! ژاړئ چې له سترګو راجلا شوئ؟
زما کال د بېلتون وشو لا خندېږم!

او داسې یو - یو نیم بل بیت هم .

داؤ د ملت له تریخ داستان سره مل زما او زما د شعر تریخ داستان هم ! که اوس هم زما شعرونه زما د زړه غږ تاسو ته ورسولای شي او ستاسو د زړه له غږ سره ملتیا ومومي ما د خپل ټول زحمت اجر موندلی دی .

په مینه

حبیب الله رفیع

کوټه کال ، پېښور

۱۳۶۲/۴/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه خدایه!

ډکې خوبې راوتلی یم له کوره
امید ونه مې راوړې د تا کور ته
د افغان په کور د ظلم اور بلیږي
ابراهیم غوندې لوبه لي دي سره اور ته
افغانان خو ستا مخلصه بندګان دي
ستا په ډاډ يې ملا تړلې، دوخت زور ته
په خپل فضل، په خپل رحم بری ورکړې
چې شي درس د تاريخ پاتې هر سر زور ته
لويه خدايه! لويه هيله مې سپوره کړې
چې مو سروي په سيلانو کښې تل پور ته

۱۳۵۹/۸/۱۵

بیت الله شریف، مقام ابراهیم علیه السلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمر خیره

نن د شپې عمرؤ پای ته رسېدلی
د نیارې په زړه خنجر د رڼا خښ ؤ
هغه لمر په راختؤ په جهان کښېني
چې د ټول کون ومکان د مولا خوښ ؤ

د باطل د ژوند دانه په ختمېدو وه
د حق نور په ځلېدو ؤ هره خوا کښې
د ظلمونو د ظلمت په خاتمه کښې
ؤ نیاؤ د نظام زېږی په دنیا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهالت په مجهول لوری ؤ په تیښته
علم ځلنده رڼا را خـــورولـــه
د تقدیر فیصـــله شـوې وه محکمه
دانسان د ژوند صحنه یې رونړولـــه

چې انسان ، انسانیت پرې ســلامت شي
د سـلام او د اسلام د دین آغـــازؤ
چې شکونه او وهمونه ټول مغلوب کړي
په نړۍ کښې دیو پوخ یـــقین آغــاز ؤ

چې وروري ، برابري انسان ته ورکړي
دیوه داسې پاك آیین مـــقدمـــه وه
د ایمـــان داسې وسله په راوتـــووه
چې په ټولو قوتـــو یې غلبــــــــــه وه

محمد رسول الله ځکه پـیدا شـــو
چې اوږه ورکړي دې نوي قیادت ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی بشیر شو، دی نذیر شو ټول بشر ته
د بشر مخنیوي وکړه هدایت ته

درود ونه دي پرده دده پر آل وي
سلامونه استوم دده امت ته
ژوندي مونږ ته عقیده او هم جهاد کړ
مسلمان ځکه خوښیږي شهادت ته

۱۳۶۲/۹/۲۶

پېښور، کبابیان

ژړا

فلکه ستا له لاسه ده وژړل، ما وژړل
هغه او دغه، خپل، پردي، دوست او اشنا وژړل
د غم لپاره یې یو ځای هم سر پرېښنبودو
هرچا جبلا، جبلا، جبلا، جبلا، جبلا وژړل

۱۳۶۲

جوزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق کور

«حق»

یو نوم دی ،

یو مفهوم دی ،

یوه وړوکې کلمه ده ؛

خو یو لوی غوندې قوت دی !

ټکښې پروت یو لوی جهان دی !

حق ډیر لوی دی ،

ډیر عظیم دی !

حق ډیر لوړ دی !

له مادې او مادیت نه !

د دنیا له کثافت نه !

* * *

«حق»

یو نور دی ،

یوه رڼا ده ،

یوه وړانګه ده ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو لمردی ،

داد ختيو نور جهان پرې منور دی ،

حق ته گوتې نيول کيږي ؛

خو دا لمر پرې نه پټيږي !

او دا نور کله نوريږي !

* * *

«حق»

يو جسم دی ،

يو ځان دی ،

د معنی يو لوی بدن دی ؛

خو باطل يې لوی دښمن دی !

باطل تل په تياري دی :

ور ته جوړې کړي لښکرې ،

ور ته بل کاندې اورونه ،

ور ته کښېنوي دارونه ،

پرې کوي د ملشينگنو ، د بمونو ، د توپونو گوزارونه ؛

خو حق تش لاس ور روان وي :

هسکه غاړه

بې له پاره ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه له داره لري وېره،

نه له اوره پناه کېږي

او نه هيڅ وخت مغلوبېږي !

* * *

«حق»

موجود دی ؛

يو وجود دی ،

له ازله تر ابده ،

تل ژوندی دی ، تل ژوندی دی !

دار ته خېژي ،

خودا ستونی :

رسی نه شي بندولی ،

او ريې نشي سوځولی ؛

د بمونو ، د توپونو ګوزارونه دي پرې کېږي ،

خو حق کله شي وژلی !

* * *

«حق»

د «حې» او «قاف» ترون دی ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه وړوکې کلمه ده ؛
خو د ژوند یو لوی مضمون دی !
په دې لار کښې قربان شوي ،
ډېر ځوانان او ډېر مېړونه ،
ډېر له عزمه ډک سرونه ،
خو تېښته شوي کله نه دي
د باطل ناولو پښو ته !
دوی پاللی انسانیت دی ،
دوی ساتلی د حق نوم دی !

* * *

« حق »

یو غږ دی
یو تکبیر دی !
را ولاړ له ملکوت نه !
عرش الله یې لړزولی ،
کائنات یې خوځولي !
غلی شوی کله نه دی !
لا لوېږي - لا لوېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه تندر له آسمانه

د باطل په سر رالوېږي

* * *

« حق »

یو توغ دی ،

یو بیرغ دی !

چې رپېږي په جهان کښې!

له ربا سره یې ربړ دي :

د باطل ټول قوتونه !

ماتوي یې په میړانه

په قوي وسلو پسولي -

ټول پوځونه !

* * *

«حق»

یو ژوند دی ،

یو حیات دی !

ازلي دی ،

ابدي دی ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

تل ژوندی دی ،
لا فاني دی
مدام حی دی ، لا یموت دی ،
« چې حق راشي باطل تښتي »
دا د حق د ژوند ثبوت دی!

* * *

« حق »

یوه لاره ده ،
یو واټ دی!
د ښکلا په لوري درومي ،
د ځلا په لوري درومي ،
د جنت په لوري درومي ،
د فردوس په نږه کښې تېر دی
د انسان عالي انجام دی ،
سرپاتوب پرې مکمل دی
د ایوېول دی ، د ایو پل دی ،
د صراط په تری لاره ، د وصال په لورې یون دی!

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

«حق»

یو عزم،

یو ثبات دی!

زه د دې سنګر سپاهی یم!

په هُدې لاره راهي یم!

د تو پو بو، د ټانکونو په صفونو ورګډېږم!

په تش لاس ورسره جنګ کړم!

د باطل له زور او شوره:

نه په شا ځم، نه وېرېږم!

باوري یم، باوري یم!

زه برېږم، زه برېږم!

زه د دې سنګر سپاهی یم!

زه د حق په لار جنګېږم!

که شهید شم، که غازي شم!

په دې هره یوه لاره:

زه د حق کور ته رسېږم!

۱۳۶۳/۶/۲۵

کوټه، فقیر محمد روډ، د پروفیسور سیال کالم کور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اختر ورځ

زما امانه! په ماګرانه! نن بیا هم اختر دی
ورځ د اختر ده، ستا اختر دی، زما هم اختر دی
څنګه اختر؟ د غم اختر! او د دردونو اختر!
د فریادونو، د آهونو، د ویرونو اختر!

* * *

ته له مالره یې او زه یمه له تا نه لرې
نه آورم ستا ورې - ورې، خوږې - خوږې خبرې
ستا له مستی، ستا له خوږی، ستا له خندا محروم یم
ستا له نازونو، له رازونو مشغولا محروم یم
د تا دغږ له ګله څه اخیستلای نشم
د تا له بنګلي تنه لیچه څرخولای نشم
د تا د سترګو په نور سترګې مې غړېږي کله
د تا دمخ شمعې مخې ته بلېږي کله

زما امانه! په ماګرانه! نن بیاهم اختر دی
ورځ د اختر ده، ستا اختر دی، زما هم اختر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ته خوماشوم یې ته به خوبش وې او خندان به اوسې!
له «ثُریا» ، له «آریانا» سره روان به اوسې!
ته به لوی یږې یادمور او یادنیا په غیږ کښې
یاد توره ، یاد ادکې او کـــا کــا په غیږ کښې
ته په وړه ژبه دې تول ته «ابه» به وایې!
څه به ترې غوارې هر یوه وته «آه - آه» به وایې!
بنایې چې زه به دې له ذهن نه وتلی وُم اوس
د تاله مینې به دې شپو ورځو ایستلی وُم اوس
زما امانه! په ماګرانه! نن بیاهم اختر دی
ورځ د اختر ده ، ستا اختر دی زما هم اختر دی

* * *

نه ! نه ! زه پوه یم ، ته ناپوه یې خو بې مینې نه یې
ځکه چې زه مې یې جدا زما له وینې نه یې
ستا لوی شعور دی کوچنی زړه دې له الفت ډک دی
کینه هیڅ نه پیژني تول له محبته ډک دی
ژبه دې نه ګرځي خو ستر ګې دې حالونه وایي
ستا د خوږې او پاکې مینې ډک رازونه وایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به یوه شپه چې نه ؤم ته به شوې رنځور راپسې
پوه یم چې اوس به هم کړېږې ته ضرور راپسې
زما امانه ! په ماګرانه ! نن بیا هم اختردی
ورځ د اختر ده ، ستا اختردی، زما هم اختردی

* * *

ته خو ما شرم یې نه یې پوه چې دا بېلتون ولې دی
دا ستا ، زما ، د ټول ملت د مرګ ژوندون ولې دی
دا په زرګونو ډک کورونه اوس سپېره ولې دي؟
دا د وطن میړنی خلک خواره واره ولې دي
دا په زرګونو کورنۍ بې مشره شوي ولې ؟
دا په زرګونو کورنۍ بې کشره شوي ولې ؟
دا د ورو بچو پلرونه وژل شوي ولې؟
دا په لکونو افغانان دي شړل شوي ولې؟
زما امانه ! په ماګرانه ! نن بیا هم اختردی
ورځ د اختر ده ، ستا اختردی، زما هم اختردی

* * *

ته نه یې پوه چې ډېر بچیان یتیمان شوي په څه ؟
او ډېر ودان ـ ودان کورونه دي وران شوي په څه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوډنیو تودې غېږې سړې شوې په څه؟
د ډېرو مینو د نغرې ایرې مړې شوې په څه؟
ډېر ما شوملن بابا! بابا! وایې خو پلارې نشته
ګرځي ژوندي خو د ژوندون کولو لارې نشته
له ډېرو مینو د بمونو دوړې پورته شولې
ډېرې بشرې وې چې د کور په ځای مځکې تر شولې
زما امانه! په ما ګرانه! نن بیا هم اختر دی
ورځ د اختر ده ستا اختر دی، زما هم اختر دی

* * *

دا هغه پړدې چې په وطن کښې سور وحشت راغی
تاریخ تر یاد نه دی یو داسې بربریت راغی
د روس مړځیو په وطن کښې کودتا جوړه کړه
زموږ پر مادي او معنوي شتو یې تالا جوړه کړه
د خپل باډار تودې وسلې یې را میدان ته کړلې
پر بې شرمه یې عام اتل افغان ته کړلې
څوک یې په توپو، مشینګنو او بمونو مړه کړل
نور یې په زندانو وحشتونو، عذابونو مړه کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما امانه! په ماګرانه نن بیاهم اختر دی
ورځ د اختر ده، ستا اختر دی، زمام اختر دی

* * *

مېنې سپېرې، کورونه وران، خونې ویجاړې شولې
لښتې د وینو شول روان ودانې شاړې شولې
په نوم د خلکو یې په خلکو ډېر ظلمونه وکړل
تاریخ شرمیږي پرې، چې دوی کوم کوم کارونه وکړل
د روس په لمسه قتل عام د افغانانو کوي
د خوار په نوم باندې ناشندې په خوارانو کوي
په لکو ښځې یې کړې کونډې میندې بورې کړلې
ددې وطن د ظلمو ونې یې سرسبورې کړلې
زماامانه! په ماګرانه! نن بیاهم اختر دی
ورځ د اختر ده، ستا اختر دی، زمام اختر دی

* * *

خو بیا هم زیرې درکوم چې دا لیوان به نه وي
دا د افغان ملت د خاورې دښمنان به نه وي
ژر به ورکیږي، د پردو حلقه بګوش غلامان
دا د روسانو د روبلو او کوپیک نوکران

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرې بچیه چې افغـــان ملت قـیـام کړی دی
ددوی پرضدېې بریالی جدی اقـدام کـــړی دی
دوی به ورکـیږي، دا وطن بـه آزادیږي زمـونږ
دا خوراو وورملت به بـهرته راټـولیږي زمونږ
زما امانه! په ماګرانه! نن بیا هم اخــتر دی
ورځ د اختر ده ، ستا اختر دی، زما هم اختر دی

* * *

بېرته به یوځـای شي بـیـلرونـه د بچو ښو ســـره
تو ده به مېنه کـړي زامنو او له لوڼو ســــــــره
بېرته به یوله بــل بېل شوي ژروصال ته رســي
داو بو تـږ ي بـه ضرور آب زلال تـــه رســي
څوک چې ژوندي دي بېرته ژوند به په کورونو کوي
څوک چې شهید شول خوشالي په جنتونو کـوي
که ژوند وو زه او ته به هم بیا یوځـای کېږو وزویه!
لکه پخوا به یوله بـل سره لـو بـېږو زو یـــه!
زما امانه! په ماګرانه! بیا به هم اختر وي
بیا به اختر، زما به هم د تابه هـم اخــتروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ګټه اختر؟ د خوشالۍ او د خوندونو اختر
دا سې اختر چې وي به دا دا خترونو اختر

دا ختر ورځ ا شوال ۱۳۹۹

۱/۶/۱۳۵۸

پېښور، کبابيان

زما جرم

زما جرم له وطن سره ده مينه
په دې مينه مې که سر ځي او س دې ځينه
چې وطن ځي زما سر دې تر ې ترسر ځي
تر وطنه به بل څه قدر لرينه

۱۳۵۷/۱۱/۲۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زه بې شمېرم درته څومره چې کوم - کوم دي ؟
د دنیا غمونه ټول زما په نوم دي !

د آسمان په کنارو کښې شومه ستوری
د بخت ستوري راته نه ښکاري معدوم دي

نه یې خوشي دې خوښې ته یم راوستی
چې خوښي کوي هغه کسان معلوم دي

شومه دم له اندېښنو نه رابېدار شم
ارخ مې نه لګي، بستراو کټ مې شوم دي!

ها سمسور - سمسور بڼونه چې اوس نشته
سوځولي د شمال باد سموم دي

چې د تم تکی ایزدي د بشر ژوند ته
دغه بدې - بدې چارې د اتوم دي

د تلو پل دې تل ژوندی شو زما ورکښې
پرې وهلې مې د ترمو او سبکو موم دي

۱۳۶۴/۴/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

منزل

دغه لاره چې ته ګورې:

دا چې ډکه په اغزو ده!

دا چې ډکه ده له کاڼو!

دغه لاره چې ته ګورې:

دا چې دروې له پیچومو!

چې تیرېږي په ښامارو!

دغه لاره چې ته ګورې:

چې غوړېږي پرې جاړونه!

چې اورېږي پرې اورونه!

دغه لاره چې ته ګورې:

چې فرش شوې په بمونو!

چې ورانېږي په توپونو!

دغه لاره چې ته ګورې،

چې په ستغو ده ختلې!

چې په ځوړو رالوېدلې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه لاره چې ته ګورې ؛

چې د شپې په زړه کښې پروت دی!

چې تیارې پرې را خورې دي!

دغه لاره چې ته وینې ؛

چې لړلې ده په وینو !

چې ساتلې ده په وینو!

هو!

دغه لاره همدا لاره ؛

د ګلونو لور ته درومي!

د باغونو لور ته درومي!

دغه لاره همدا لاره ؛

د لوی واټ په لوري درومي !

ارت میدان لري په مخکې!

دغه لاره همدا لاره ؛

د آرام غېږې ته رسي!

د مرام غېږې ته رسي!

دغه لاره همدا لاره ؛

په هوارو تما مېږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګلزار غېږې ته لوېږي!

د غه لاره همدا لاره ؛

د سپېدو آغاز ته رسي!

ښکلوي يې د لمر وړانګې!

د غه لاره همدا لاره ؛

سر و خسرويي ته وروتلي!

سرلوړي لري په پاى کښې!

سرمنزل د مرامـــونـو

«خپـلواکي» لري په پاى کښې!

۱۳۶۳/ ۷/۲۲

پېښور ، کوز تاکال

افغان

مېړه هغه دى چې ترمړي په ميدان مري

د وطن په مقدس عهد او پيمان مري

وطن نه پلوري د بل غلامي نکـــړي

افغـان زېږي ، افغان ژوند کوي افغان مري

۱۳۵۸/۲/۲۱، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورخزان

« د فلک له چاروخه وکړم کوکار؟
زمولوي هرګل چې خاندي په بهار»
چې نسیم وي موسولی په ګلبڼ کښې
په تونډ باد یې کړي له واره تارپه تار
مانږیکړي په بڼ لی سوری سوری کړي
چې وي پرخې تازه کړي په سهار
ښکلی مخ یې بورانوي لا ښکل کړي
نه وي کړي لا بلبلو پرې چغار
یو په یویې د خزان په رحم ورکړي
په سرورکړي د سیلیو تونډ ګوزار
جړاو کړي چې لا سونو د قدرت وي
لاله زار کاندي بدل په خس او خار
د ماشوم غوندې په « هست » و« بود » کړي لوبې
تارو پود د « هست » نابود کړي په مدار

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل نه دی، دوه ځل نه دی، دری ځل نه دی
څو چې دی دی د دې لوبې دي تکرار
هره ورځ نوي ګلان په اوبو يوسي
په هر وخت کې نوې - نوې کاندی چار
لاس دې مات شه ای فلکه ستمګاره
چې هڅکله دې پرېښود و کرار
په سکندر او په چنګېز مودې ملك وران کړ
بيا انګرېزدې کړ تېرېو ته تيار
اوس دې سره وبا په موبز کړه رانازله
له شماله دې راتېر کړ سور ښامار
د چنګېز خونريزي وللې په وينو
د خلقيانو بې جلبه اقتدار
د زلمو سينې يې سمې کړې تو پو ته
پرې يې جوړ کړ د بمونو درز هار
د ګولو نلهه يې هر خوا اوروله
نراو ښځې يې پرې توې کړل انبار
د پروارۀ زاره لړزند په خپلو وينو
درومې مېنګ الوتکو په بمبار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن په هره برخه هره خواکښې
دي د شوبلو، د ټانکونو غورمبهار
را نیول دي، څملول دي، قتلول دي
په سرو وینو لړل شوي هر دیار
د ځوانانو کوڅه کوڅې په شپېلوکښې
په لاشونو یې کارغان کتار-کتار
چې تباه دي ټول د دې خاورې زامن دي
کلیوال دي، که عسکر، که منصبدار
سترګې کو ژاړه ! په سرو وینو اوښکې پرېږدې!
دې دا پېښې د ژړا او د خونبار
وطن لوټه-لوټه، کلي-کلي وران شو
اسماني تندر نازل شو په هر ښار
نورستان تورو لوګړو کښې لنبه شو
د کونړ کورونه شول سره هوار
بریکوټ د خاورو کوټ شو په لحظه کې
روغ دي کله چغه سرای دی اګر اسمار
په نیستکلام کښې د ننګلام دې تړل شوي
په شیګل کښې شګې سرې دي په انګار

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مومند دي ، که کامه ، که خوګیاڼي دي
که ګوشته ، که حصارک د ننګرهار
ټول بموینو او تانګړینو هوار کړي
چلېدلي پرې توپونه ، ماشیند ار
د لغمان د دولت شاه سینه غلبېل شوه
پاتې نه شو الیشنګ او الینګار
په تګاو او په پنجشیر لړې خورې شوې
شول له خاورو سره سم د ژوند آثار
پاڅېدلي د غلیم په مقابل کښې
په ختلان ، که سمنګان دی ، که مزار
په بادغیس ، په میمنه کښې درزهار دی
په هرات کښې دی د وینو شنهار
په فراه کښې فرحت نشته د وګړو
غور له غمه بیا پټ شوی په غبار
په هلمند کښې هیلی خاورو کړلې خاورې
پنجوایي او ارغنداب کښې دی ناتار
په بولدک بولک ـ بولک وربېځې راغلي
بې آرامه دی له دوکه کندهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

په روزګان کې روزګار سخت شول د خلکو
په تیرین کې تیري مات شول د غدار
په کلات کښې په شینکې کښې په مرغه کښې
په سورغر کښې بیا اوربل دی دوامدار
په مقر کې مقرور کړ شول د خلکو
قره باغ دی په جنګونو کښې ایسار
د اورګون ځمکه اورګونی شوه په اور کښې
په سرنه، وازه خوا دی ټکسهار
غرجستان غرونه په ښنو دوړو کې پټ دي
شهرستان او مالستان دی عزادار
په غزنی او په بامیانو کښې اوربل دی
سره ده ځمکه د وردګو، دخروار
په لوګر کښې، په زرمت کښې، په ګردیز کښې
په ځائیو، سیدکرم دی ترسهار
ستړه ووته د ستو په کندو کښې
په تیره کښې تیری شنه شول وار په وار
د دښمن قوي لښکري کړې نسکورې
د محمد راټو توریالیو په ایثار

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کابل کښې هم اوربل د انتقام دی
پایمال شوی چنداول او پای منار
داد اوربلي لمبې به کړي چې بلې
را توليږي کړي لمبه به يې دربار
د ملي قهر توپان به يې تسوپان کړي
داچې دی د بل مزدور زموږ بادار
خو ګ چې اوربلوي سوځي به پرې خپله
دا فلک دی، دا يې دود دی، دا يې کار
سور خزان د سرو لمبو په تېرېدو دی
را نژدې دی د افغان ملت بهار

۱۳۵۸/۵/۱۴

پېښور، د هبکړۍ

آبادي

«زیا» دې وه‌رم، «ته» دې وه‌رې، «موږ» دې وه‌رو
خو ژوندی دې وي «وطن» او «آزادي»
چې د وينو سيلاب جوړ شي ملک زرغون شي
تر باران د وروسته راشي «آبادي»

۱۳۵۷/۱۱/۲۷، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استقلال لمن

توري د تیري ته مې د ډال لمنه ونیوه
بیا مې د "میرویس" او د "خوشال" لمنه ونیوه

ما په خپل وطن کښې سوله غوښته، آزادي غوښته
تا د تجاوز جنګ او جدال لمنه ونیوه

لوی سیلاب د خلکو رانسکور کړلې په خپلو کې
ځکه دې د لوی صیاد د جال لمنه ونیوه

زه به د مهدي په پاکه لاره ناندې یون کوم
تا چې د دې عصر د دجال لمنه ونیوه

زه د خدای په مرسته، د ایمان په زور جنګیږمه
تا د روس لستوڼي تر د سوال لمنه ونیوه

ځکه پر تش لاس، زما بری په هر میدان کښې وي
تا د لیلن ما د ذوالجلال لمنه ونیوه

"الله اکبر"، مې ستا په خوله کښې هورا وچ کړه
ما په خپل جهاد کښې د بلال لمنه ونیوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د مارکس، انګلز او د لینن غېږې ته ولوېدې
ما د خپل «جلال» د خپل «جمال»* لمنه ونیوه
زه د آزادۍ په سپین سحر باندې ایمان لرم
ځکه مې هجران کښې د وصال لمنه ونیوه
نن نه یم کړېږې یې زدم د روس وحشي منګولو ته
ټینګه مې په لاس د استقلال لمنه ونیوه

پېښور بازارګی ۱۳۶۳

ویر

لاس مې که خلاص دی خو په ذهن مې زنځیر پروت دی
چې ګران وطن مې دی پردو په لاس اسیر پروت دی
څنګه خوښي؟ څنګه خندا؟ څنګه سرور وکړمه ؟
چې کور په کور مې د ملت په کورکښې ویر پروت دی!
کابل ۱۳۵۷/۱۱/۲۷

---

* له جلال او جمال نه مراد مولانا جلال الدین بلخي او سید جمال الدین افغاني دي او په دې سربېره د افغاني جلال او جمال عام معنیٰ هم لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

میړانه

د وطن په سرله سره تېرېدل
د هېواد په مینه وینې تویول
د تاریخ د میړنیو ننګ ساتل
خپلو اکی ته سره دولجه تیارول
سرلوړي ده، ویاړ دی، فخر دی عزت دی
په تاریخ کښې جاویدانه نوم ګټل

* * *

د پردیو په تېرو تورو ورتلل
په ټانکونو، په توپونو ورختل
د ګولیو په باران ورګډېدل
د بمونو په اورونو کې لمبل
د ملي ننګ وناموس په ځای کول دي
د وطن په لار سرونه جارول

* * *

په پردیو یرغلګرو یرغلل
استعمار ته خوله په سوک ورماتول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تېرو نيو په سر توره تيرول
ورته لار بېرته د تېښتې بندول
د هيواد د هيواد دوستو زوېيو کار دی
د وطن د مور په ننګ راپاڅېدل

***

د قوي دښمن قوت اوبه کول
دايمان په زور قوي وسلې زغمل
په پوښتو د شهيدانو هسکېدل
په سنګر د علمانو برېدل
غيرت غواړي ، همت غواړي ، ايمان غواړي
خپلواکي ګټل ، ساتنه او پالل

۱۱/ ۲/ ۱۳۵۸

وردګ ، آبدره

ژوند

دَ حُسَين شَهادَت دَ يَزيدَ مَرګ دی
اِسلام ژوندَ مومي تَر هَرې کَربَلا پَس

ژباړه : ۲۹ / ۱۰ / ۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اختر دُعا

بیا دی اختر را روان !

هر مسلمان ته به خوښي او هوسونه راوړي !

د خدای په پاک او په سپېڅلي کور کښې

د « بیت الله » په مقدس انګړ کښې ؛

دی را غونډه شوي په لکونو مسلمان د جهان ،

د سپین او تور ، ژړ له توپیره پرته ،

په یوه صف کښې د پاک رب حضور ته سر ټکوي ؛

د حج د لویې فریضې ،

د ابراهیم د سنت

د قربانۍ او د ایثار خاطره بیا نویوي !

* * *

خود افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې سپېځلي مسلمان له کوره

خوښي کلونه کېږي کېږه کړي،

اختر راد رومي خوښي نه راولي،

سترګې تورېږي په باروتو، په رنځو باندې نه با

لاس هم سره کېږي؛

په نوکریز ونه، په وینو باندې!

قرباني هم دا څلور کاله کېږي،

پر له پسې کاندې،

* * *

که ابراهیمؑ د خپل خوږه زوی قرباني کوله

زموږ اولس:

د پلار، د مور، د ورور، د زوی قرباني،

کوي په ډېر عالي همت او ایثار،

په ډېر همت له خپله ماله تېر!

له ځانه تېر دی،

که آزادي نه وي له ژونده، له جهانه تېر دی!

* * *

نو لویه خدایه! د جهان مالکه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هست وبود، کون ومکان مالکه !
ته کړې قبوله !
دا د اخلاص، دا د ایمان قرباني !
دا د سپیڅلي مسلمان قرباني !
د میړني غیور افغان قرباني!
ملک یې آزاد کړې! د پردود استعمار له واکه !
د سره ښامار له واکه !
دوی داسلام په مقدس دین باندې ننګ کړی دی!
دوی دافغان د آزادۍ د پاره جنګ کړی دی !
او دوی،
دوی د وحشت په هیولا باندې غورځنګ کړی دی!

۱۳۶۱/۶/۳۰

پېښور، کبابیان

زندان

وطن لوټه-لوټه، تیزه - تیزه وران شو
کور په کور د هرافغان په کور افغان شو
دا عجب غونډې د خلکو حکومت دی !
چې هرچا ته وطن کور شو، یا زندان شو

کابل: ۲۱/ ۲/ ۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلسلې

ورځې او شپې مې د غمونو سلسلې دي راځي
د زړه انګړ ته د ويرونو سلسلې دي راځي

زه به يې کوم - کوم ژاړم جنازه بې کومې
د ځوانيمرګو ارمانونو سلسلې دي راځي

په هر قدم کښې نوي دام دي، نوې لومه خوره
زما په مخ کښې د دامونو سلسلې دي راځي

د وينې نيلواد همت ديوه مې بله ساتي
له هرې خوا د توپانونو سلسلې دي راځي

اى د عمرونو لامبوزنه وارخطا دې نکړي
د ژوند درياب کښې د موجونو سلسلې دي راځي

د دنيا بامه! عظمت ته دې سجدې لګوي
د فرعونانو د سرونو سلسلې دي راځي

له سکندره، تر چنګيز، انګريز او روسه پورې
ستا از هيبت ته د پوځونو سلسلې دي راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپید و توره راته ښیي چې سحر نژدې دی
پر توره شپه د ځوزارونو سلسلې دي راځي
ښکارېږي چې بیا به مې په لاسو کښې کړې واچوي
"رفیعه!" بیا دې د شعرونو سلسلې دي راځي

۱۳۶۳/۱/۲۹

د پلار په لار

د وطن لار کښې که مرګ وي که زندان وي
د وطن ریښتینې زوی ورته آسان وي
د خپل پلار د ننګ عزت په لار به درومي
له دې لارې به وانه وړې چې افغان وي

۱۳۵۸/۱۲/۵

کابل ، د څرخي پله زندان

لوړ سر

۶۳/۷/۱۵ پېښور

نه غواړمه خدایه شش محل ته خاته نه غواړم
لوړ سر مې ټیټ مه کړې ټیټو - ټیټو دروازو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمونیزم شپېره

بس رسوا شواوس حساب د کمونیزم
نه آبرو شته ده ، نه آب د کمونیزم

کودتاوې ، قتل عام تر یېنه زیېږي
دېتره وایي انقلاب د کمونیزم

څو ندې دردوي ، غم وي ، ویروي ، دوک وي ، آه وي
چې نازل شي پرې عذاب د کمونیزم

باغیچه یې په سرو وینو او بر کیږي
دک له وینو تل تالاب د کمونیزم

د منطق او علم نخښه یې نشته
سفسطه دی «سوال او ځواب» د کمونیزم

د انسان له قیمتي وینو نه پرته
باران نه لري سحاب د کمونیزم

په عمل کښې سر چپه د تطبیق وړ دی
تش الفاظ دي سور کتاب د کمونیزم

د بیزوله زویو څه سر پیټوب غواړې
څاروېتوب دی انتخاب د کمونیزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سور پرچم د خونړي ښکیلاک سمبول دی
ترې وریږي سور خوناب د کمونیزم

ای پر سره کتاب کښې ډوب سر دې هسک کړه
بې تعبیر دی رنګین خواب د کمونیزم

هغوی هم ددې ښامار تر ستوني تېر شي
چې پرانیزي چېرته باب د کمونیزم

خپله هم په خپلو وینو باندې سره شول
څوک چې کړ شول په سرخاب د کمونیزم

هم یې ژوند او هم مردن مردار - مردار وي
چې ډوب شوي په مرداب د کمونیزم

چې په سره کښېنتي سواره ځي په دې سیند کې
غرقوي به یې ګرداب د کمونیزم

هغه مُلک بیا په سره اور کښې سوځېدلی
چې پرې شوی فتح الباب د کمونیزم

هر مزدور یې بیا دستي نقش زمین وي
چې په قارشي پرې ارباب د کمونیزم

په خدمت یې چې ځان ستړی او تن آب کړ
شو په غاړه یې تناب د کمونیزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نېشه کښېنې شیشه په . . . . . ولاړه
چې يې څښلي وو شراب د کمونیزم ۳

په بالښت يې روح له باد سره روان شو
چې وُ پروت پر تخت خواب د کمونیزم ۴

وفادار و سره هم وفادار نه دی ۵
دا قانون دی او دا داب د کمونیزم

توپ وي، ټانک وي، بم وي، درزوي، دروزي، ډزوي
تباه کړن دی ټول اسباب د کمونیزم

بم يې ونه سرچپه کړي ولې پورته
لغوي دی انقلاب د کمونیزم ۶

حق په او رتو، بو رتو نشي پټولې
که هر څو غاپي کلاب د کمونیزم

تندې لاندې کړل په چول بيابان کې
چې وو سم څوک په سراب د کمونیزم

حبشي غوندې له لوږې هلاکېږي ۷
چې راغلي پرې سيلاب د کمونیزم

چين هم پوه شو پس له ډېرو ترنګولو
چې بې سره دی رباب د کمونیزم ۸

چرېنکو[۹] که مرغو وچرېبزي وخت تېر دی
بېرته نه راګرځي آب د کمونيزم

د اولس د قهر اور تر به ورلوېزي
څوک چې پښې ږدي په رکاب د کمونيزم

د بلا مخ يې څرګند شو ټول جهان ته
څيرې شوی دی نقاب د کمونيزم

اوس د خلکو تر ډب ډوب لاندې لښکور دی
ختم شوی نور د باب د کمونيزم

په منطق نه ځي، په تېلو ځي، په ټانک ځي
دی د اکاډې اوس کرياب د کمونيزم

چې د شپې په مزل ځي څراغ راواخله
ځلا نه لري شهاب د کمونيزم

هاکتان چې کمونست ورته جامې وي
اوس څيرلی دی مهتاب[۱۰] د کمونيزم

له لمرخرکه تر زواله ؤ کسوف کښې
په غروب دی سور آفتاب د کمونيزم

اوس د وينې د فشار په رنځ اخته دی
چې په وينو ؤ شباب د کمونيزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغـان د تېرې تـوري په رڼاکښې
مخ ليده شي بې حجاب د کمـــونيــزم

هغه لوړ ځي، دده تېيتــ دي خواهشــونه
په دام نه نښلي عقاب ، د کمـــونيــزم

مُسلمان افغانه لوی وياړ دې نصيب شـو
چې دې وتاکه پاياب دکمـــونيــزم

نه د برش، بېتــ قصــيده يې دتوان نـه ده
کتاب غواړي هـــرکتــاب د کمـــونيــزم

۱۳۶۳!

✱ پايليکونه :

۱- د کمونيزم سوال ځواب = د کمونيزم د يالکتيک مطلب دی.

۲- د داروين هغې نظريې ته اشاره ده چې انسان د بيزو اولاد بولي او کمونستان يې هم د خپل تکامل د قانون له مخې په کلکه مني.

۳- کله چې خلقيان او پرچميان په قدرت سره ورلن شول او خلقيانو پرچميان زندانونو ته واچول ، د روس له خوا يې ددې اجازه نه درلوده چې ويې وژني نو خلقيانو د خپل تهر سره لو د پاره د زجر او شکنجې په وخت کښې په پرچميانو باندې د فانتا بوتل استعمالول په دې بيت کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هڅې پېښې ته اشاره ده .

(۴) د روزي د بالښت په وسیله د تره کي شرمېدلي مرداربدو ته اشاره ده .

۵- د تره کي وفادار شاګرد حفیظ الله لعین ته اشاره ده .

۶- چا وویل په کندهار کښې د روسانو یوه بمیوه ډېره زړه ورنه له ځمکې راوایسته او په خاښونو یې وډروله ، ما ویل د انقلاب لغوي معنی هم داده .

۷- د حبشي وروستي کاختي ته اشاره ده .

۸- د کمونیزم د نیمګړتیا او زړښت په باب د چین د حکومت او کمونست ګوند وروستي اعلان ته اشاره ده .

۹- چرینګو د روس دیکتاتور .

۱۰- وایې اصیل کتان د سپوږمۍ په وړانګې شیرېږي چې د دري او پښتو په زاړه ادب کښې د دې عقیدې په باب ډېر شعرونه موندل کېږي ، په دې بیت کښې هم دې عقیدې ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې نه کوي

توپ او بم عزیزې خوا نسان خبرې نه کوي
دور د وحشت شو دا حیوان خبرې نه کوي

لا ئې هم موزیم ته دې پرځنده ن رازونه ملنه وو
چاویلي دادي چې بستان خبرې نه کوي

ګوره چې زما د سوي زړه حال درته وایي
نه مې لوېږي زړه ته چې ګریوان خبرې نه کوي

څلي دا یروېږي د تودې مینې داستان وایي
څوک وایي چې سوي پتنګان خبرې نه کوي

کومې پرې شلوي "مسکو" بشر، بشر دوستي وایي
داخوشې ویناده چې خرسان خبرې نه کوي

ډېرې د غیرت کیسې یې خوله کښې د هر زخم دي
نه منمه دا چې شهیدان خبرې نه کوي

کسه اپه شفق کښې د شهید د وینو کربښې دي
ولې انکاري یې چې آسمان خبرې نه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې يې د ظلم او وحشت داستان پر جار وايي

خيردې کړ د غيږ يې يتيمان خبرې نه کوي

او ښکلو او سلګو مې د خبرو شربه ګونګله کړه

ګوره مې ديوان ترچې ديوان خبرې نه کوي

۵/۳/۱۳۶۲

باجوړ، ښاړ

د خره مينه

خلقيان وايي چې روسان زمونږ دوستان دي

دي دوستان يې دا وينا نه ده غلتــــــــه

خود خرس دوستي وژل دي او خيرل دي

څه ښه وايي د خره مينه ده لغتــــــــه

۲۱/۹/۱۳۶۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپې

زما د ژوند سیمه یې لاندې کړله
پرې راخورې شوې خونړۍ تورې شپې
په ویرې ولړلې سرتر پایه
زما د ژوند د هیلو ډکې شپې

* * *

شپې دي او شپې دي پسې شپې دي شپې دي
یوه پر بل پسې لګیا دي راځي
د تورو شپو او سپینو شپو ژړنګين دي
ټولې تیارې - تیارې بیا - بیا دي راځي

* * *

که مې سپوږمۍ ده او که ستوري لري
په وینو ډوب دي رڼايي یې نشته
ساتونږ ګرځي ګرځي هم ډکې ږي
شپه پسې شپه ده سبايي يې نشته

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د حق نور را ته دا زیری کوي
چې ژر به څېره د سبا راځي
د سره وحشت دا تور کابوس به نه وي
په ملک به هر خوا رڼا راځي

* * *

د شهید وینه به رنګ کوونکې راوړي
دامید ګلان به وغوړیږي
د غازي توره به رڼا وکاندي
د آزادۍ شپې به ورسیږي

۱۳۶۰/۹/۴
کابل

د نور ځلې

ډېرکسان دي چې دي تللي پسې تللي
پاتې شوي يې نه نخښې دي نه کلي
خو چې لار د شهادت يې ده نيولې
ابدي يې ديپرې ايښي د نور ځلې

۱۳۶۴/۳/۱۵ پېښين، پازارګی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما خوبني له ما طرب مه غواړۍ

له ما مه غواړۍ د غزالو د مستۍ غزلې!
مه کوۍ هیله د کیسو، د قصیدو، د مدحو!
مه کړۍ آرزو د لړزوونکو، پاروونکو نظمو!
له ما خوبني، له ما طرب مه غواړۍ!
زه د الم د توپاني بحر یو څاڅکی یمه!
زه د ستم له اوره پورته یو بڅرکی یمه!
زه د وحشت له تورو لړو نه راوتې یوه څړیکه یمه!
زه د ویرونو له جهانه یوه اوښکه یمه!

* * *

د تورو سترګو د سپین مخ خبرې،
د غوړاو ربل او د سرو شونډو خندا،
د معشوقې د عشق او مینې دنیا،
ها د نازوېنو د نیازوېنو جهان،
ها د ګونګرو او د پایزیب شرنګهار،
له ما دې پاتې!
زه ورڅخه خلاص نه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د مینې په دنیا باندې یرغل شوی دی!

زما د ناز ماڼۍ د ظلم اور، ذرې - ذرې کړه!

(نو): له ما،

له ما خوښي، له ما طرب مه غواړئ!

زه د الم د توپاني بحر یو شاخکی یمه

زه د ستم له اوره پورته یو بخرکی یمه!

زه د وحشت له تورو لړو نه راوتې یوه څرکه یمه!

زه د ویرونو له جهانه یوه اوښکه یمه!

* * *

زما د خوږ وطن تنکي - تنکي ځوانان ړه ړه دي!

زما په ګران وطن کښې پیغلې شته دي، نجونې شته دي!

خو تورې سترګې یې د اوښکو بهیرو وینځلې

پر نرمو شونډو باندې رنګ د د ندا سو نه لري

پټرې د وینو یې نیولې وې تل،

وریبل یې جر دی.

د ګودرونو له ځنګونو د سنګرو ځنګ ته

دې را تول شوې -

له غلیم سره د غزې وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او قربانيږي د وطن په لار کښې ٠

او ردی سرې وينې دي ،

ويرونه دي ،

د وېرې دنيا !

(نو) ؛ له ما ،

له ما خوښې ، له ما طرب مه غواړئ !

زه د الم د توپاني بحر يو څاځکی يمه !

زه د ستم له اوره پورته يو بڅرکی يمه !

زه د وحشت له تورو لړونه راوتې يوه څړيکه يمه !

زه د ويرونو له جهانه يوه اوښکه يمه !

* * *

زما په خاوره کښې د وينو تالابونه جوړ دي !

زما اولس تر !

د وحشي لښکر له لاسه ځخه !

په هره ورځ باندې تازه - تازه غمونه جوړېږي !

څه چې را په ياد کړمه ،

ها سرې ورځې زما د وطن !

هغه په سرو وينو لړلي شهيدان د هغې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وجدان رګ - رګ مې لنبه - لنبه شي ،

د انتقام لنبه

خوله مې له وينو ډکه ،

آه مې سوړ دی

(نو) :

له ما

له ماخوښي ، له ما طرب مه غواړئ !

زه د الم د توپاني بحر يو ځاځکی يمه

زه د ستم له اوره پورته يو بخرکی يمه !

زه د وحشت له تورو لړو نه راوتې يوه کرېکه يمه !

زه د ويرونو له جهانه يوه اوښکه يمه !

* * *

زما په زخمي - زخمي وطن کښې

خندا ګناه نشته !

بس د شهيد ،

تنکي زخمونه په خندا ښکاري ،

لکه غاټول په هره خوا ښکاري ،

ځنځونه لاسونه سره کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبه تکریزونه

په سرو- سرو وینو سره دي !

سازونه نشته

د بموبو زیراوبم خوردی !

ویرجن سکوت

مدام ماتیږي ،

د راکټ په خوله ، د توپ په ږز ،

د ماشینګن په غږ !

(فو) :

له ما ،

له ما خوښي ، له ما طرب مه غواړئ !

زه دالم د توپانی بحر یو ښا ځکې یمه !

زه د ستم له اور یو ستر یو څرکی یمه !

زه دوحشت له تورو لړو نه راوتي یوه کرېکه یمه !

زه دویرو نو له جهانه یوه اوښکه یمه !

* * *

زه به غزل وایم ، طرب به کړم ، خوښي به کړم !

خو هغه وخت چې مې وطن آزاد وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن زوی مې په خپل کور آباد وي!

د پېښور له پېښه ورو سره

د دوی د ژوند واك او اختیار نه وي

د ظلم او زور د تورو شپو ګریوان

د خپلواکۍ نور ورخیرلی وي

د حقیقت لمر راختلی وي

خو

څوچې تیاره وي، توره شپه وي د وحشت په وطن!

(ن)

له ما،

له ما خوښي، له ما طرب مه غواړئ!

نه د الم د توپاني بحر یو ښاخکی یمه!

نه د ستم له اوره پورته یو بغرکی یمه!

نه د وحشت له تورو لړو نه راوتې یوه کرېکه یمه

نه د ویرونو له جهانه یوه اوښکه یمه!

له ما مه غواړئ د غزالو د مستۍ غزلې!

مه کوئ هیله د کیسو، د قصیدو د مدحو!

مه کړئ آرزو د لړزوونکو، پا روونکو نظمو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما ،

له ما خوبني ، له ما طرب مه غواړئ !

۱۳۶۱/۷/۱۷

پېښور ، کباببيان

ټي ، بي*

په خپل کلي ، خپل وطن کښې روغ رمټ وو
شو مرګونی رنځ ناڅاپه را عیــــــان
وو « ویروس » یې له وروس ځنې راغلی
د ټي ، بي په رنځ تباه شول افغــــانان

۱۳۶۷/۷/۱۱ پېښور

نقاهت*

د ټي ، بي له رنځه خــلاص شوکه خدای کاندې
بس اوس پاتې يې دوره د « نقاهـــت » ده !
سور سحر يې سره ما بنام ته رســــــیدلـی
د روسي سنګلاخ تخته د میــخ ترکـت ده

۶۵/۳/۱۰ پنجاب ، لارنس پور

---

* ټي . بي د ترږې او بیرګ د نوموړو د سرتېکی دی چې د توبرکلوز د ناروغۍ نوم هم دی او دا نوم دا ځلس کاله د وارو د لوتې په کابل کې اخیستل کېده ، نقاهت هم د نجیب د نامه له سرتېکي ځنې جوړ شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وینو باران

آسمانه واوره باران مه اوروه !
زه لا د وینو بارانونه لرم
ستا څوکوونکي غاټول نه غواړمه
چې د شهید ګل ، پرهرونه لرم

***

آسمانه واوره باران مه اوروه !
په وینو پالم د وطن ګلونه
کرم او به خوربه یې د تن په وینه
تازه به ساتم د چمن ګلونه

***

آسمانه واوره باران مه اوروه !
زه د غلیم پر سر بن لښې اوروم
چې زما لورته یې کاڼه کتلي
په سره د ښمن مې سرې ګولۍ اوروم

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

آسمانه واوره باران مه اوروه!
نه لا د وینو بارانونه لرم
د وخت فرعون ته تورپان جوړ وم
لا په آموکښې غنورځنګونه لرم

۱۳۶۳/۱/۱۴

پېښور

دولت که دولت

دا "دولت" رښتیا "دولت" دی
هم سبکنځل کاهم وهل کا
تر "دولت" لاپسې تېر دی
وحشیانه انسان وژل کا

۱۳۵۷/۱۱/۲۷، کابل

زحمت کَش او زحمت کُش

زحمت کَش یې زحمت کُش په زحمت کَش کړل
جبري کارته، زندانونه، ادیروته
په رښتیا د زحمت کښو حکومت دی
زحمت ویشي ښارته، کلیوته دېروته

۲۸/ ۸/ ۱۳۶۱، پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسره وژړل

زه یوازې نه یم ټول افغان راسره وژړل!
هر یو بشر دوست په آه افغان راسره وژړل!

زما د سوي زړه، سوې ژړا چې یې ترغوږ شو
زړه یې چې درلود هر یو انسان راسره وژړل!

د هر لوی مصیبت زما په کور کښې ستر ګې پرانیستې
دا چې هم کافر هم مسلمان راسره وژړل!

چیغه مې د غم لکه ققنس له سوزه وکه وه
شا او خوا مې ټول ساز او سامان راسره وژړل!

سپینې مرغلرې د شبنم هر ګل را پرېښودې
د هرې و وغمونه، ګلستان راسره وژړل!

ما چې په تورتم درنه او ښکو د هوې بلې کړې
ستورې یې را کوز کړل کهکشان راسره وژړل!

څرېکه مې د زړه چې په پترې شونډو کې کړېکه شو
تولې یې تنې کړلې ګریوان راسره وژړل!

زه یو آواره یم، کله هلته، کله دلته یم
اوښکې سرګردانې دې آسمان راسره وژړل!

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یم پوه واړه زړه کښې یې څه اندیښنه تېره شوه
ما «رفیع» چې وژړل، «امان» راسره وژړل!

۱۳۶۹/۷/۲۵

پېښور

«اکسا، کام، خاد»

په «اکسا» کښې یې حق سا «هم تربږ» سلب کړه
«کام» «ناکام» کړل د ځوانانو ارمانونه
د «وحشت د اانسان سوز ماشین چې «خاد» شو
کړل «ناښاد» یې په زرګونو، په لکونه

۱۳۶۱/۸/۲۹

شاه شجاع او ببرک شا

پنځوس زره انګریزي پوځ ورپسې وُ
شاه شجاع بریت تا وول سپر د دفاع وُ
خویولګ خرسان ترځ، ببرک ترشا فتنه
دا دی ځکه «ببرک شا» هم «شاشجاع» وُ

پېښور، ۱۳۶۱/۸/۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاکِ من

برو!

برو!

برو!

از مرزهای ما

به مرزهای خویش

اشغالگر بی رحم

استمگر زمـان !

برو! برو! زین خاک ما وزین وطن ما!

* * *

این میهن آزادگان

از قرن های قرن

آزاد بوده است

آزاد زیسته است

برو!

برو!

برو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کرگسک پیر
عقابها
اسیر صیادان نبوده است

* * *

این خاکِ پاک ما
از سالهای سال
از قرنهای قرن
از چشمه های پاک
و زرگهای تاک
ما را باده یی
ز ازادی داده است !

* * *

اینجاست
ملتی
غیور و باایمان
دلدادهٔ ازادی و آزادگیِ خویش
اندر نبرد حق
در راه حفظ خاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر میدهد آسان
هرگز زکف آزادی وطن نمیدهد

* * *

این میهن عزیز
فرزند تاریخی وکهنسال جهان است
آزاد ومستقل ؛
در طول زمان است
تا هست این جهان
تاهست یک افغان
این میهن ما نیز
آزاد میماند
آزاد میباشد
برو!
برو!
برو!
از مرزهای ما ،
به مرزهای خویش

(c) ketabton.com: The Digital Library

آنجاست خاك تو
اینجاست خاك من !

۱۳۵۸/۱۲/۱۰

کابل، زندان پل‌چرخی

د لستوڼي مار

بل کاري ګوزار پرې وکړئ پرې يې نن دئ
پاس په سريې چې خوړلی دا ګوزار دی
خپلواکی نعمت تر نه شئ رسيدلی
څو ژوندی دا د لستوڼي د منځ مار دی

۱۳۵۸/۶/۲۲ کابل

رجيم

د پردو په مټو واك ته رسيدلی
سره ښکېلاك را ستولی مستقيم دی
څکه هر افغان يې ولي په سر کاڼي
د ببرك رژيم رژيم نه دی رجيم دی

۱۳۶۱/۸/۲۹

پېښور

د وینو بهیر

خلکو یې ځایه تورن کړي شرمښان په وینو
یا یې بې رحمه شان بللي دي پړانګان په وینو

خو په خونریزه کښې کمونستو تردوي واړه وله
چې یې ماره د انسانانو کړل لیوان په وینو

اوس مو پښتیلو سترګو ولیدل پخپل وطن کښې
مونږ اوربدلي وو چې رغبنتل به اوښان په وینو

یادونه پېر دي فریادونه له هر خوانه آورم
د هسک مرغونه هم افغان کړې د افغان په وینو

زما په ګران وطن کښې دومره وینې تویې شولې
چې ښایي لوند په ځای د اوښکو کړم ګریوان په وینو

توري لوخوړې د بمونو ترې رایورته شولې
کوه ونه رنګ شول کلي رنګ شول د انسان په وینو

سترګې تیاره شي مرې خواته وینې وینې وینم
چې را په یاد شي لړل شوي شهیدان په وینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګنهګارو(!)، بې ګناهو ترمنځ پوله نشته
سره پراته واړه - زاړه ښځې، ځوانان په وینو
څوک په مېړو، څوک په کوړو، څوک په زندان کې مړه شول
هم کور په وینو دی، هم لړ زندان په وینو
له یوه سره د سرو په پرېکولو سر شول
هم دې خانان په وینو رنګ، هم دې خواران په وینو
دوی کړل کښېناستل د وینو توېیو د پاره
هغو نوکرو کښې چې له ځایه وو ودان په وینو
څوک یې وژلي په ټوپک څوک د بمو په مټو
څوک په ژوندون ښخ کړل ټکټو ر په ګورستان په وینو
صرف یې ونکړه په بېځایه د وطن په زویو
کړل یې امیان په وینو رنګ هم ملایان په وینو
د علم او فکر سرمایه یې له وطن کړه ورکه
چې په خبره وو کړل یې ډوب هغه کسان په وینو
که محصل، متعلم ؤ، که مامور یا استاد
چې د دوی نه شول واړه غرق شول د توپان په وینو
دوی کله اړ شول په لیکوالو، ډاکټرانو باندې
ډوب یې کړل ډېر متخصص، انجنیران په وینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګران وطن معنوي پانګه یې له مینځه یوړه
علم په وینو شو، ادب او ادیبان په وینو

ګلي په ګلي، ښار په ښار یې وینې وکړې
دوی سرتر سره ولړل د ښت او دامان په وینو

د روس له پاره یې د خلکو غلامي پیل کړه
د روس په لمسه یې خولم کړل افغانان په وینو

وطن په وینو دی ولړ شوی د وحشت له لاسه
د سیاهۍ نه دی ښایي لیک شي دا داستان په وینو

زه بریږ وښیم جهان ته کومه - کومه برخه
[illegible]ی لړند کړی هر طرف افغانستان په وینو

غوږ تنه وي چې د کونړ د غمو چیغي وا وري
او به سرې شوې دي د سیند د نورستان په وینو

کله وتي شي د کیرالې قتل عام له ذهنه
د خوینډو میندو ورځ نه لړند شول بچیان په وینو

د شیګل شګې هم په سرو وینو کښې ولمبېدې
د نیشګلام شېلې چې د ګې کړې باران په وینو

د ننګرهار دګلوهار د وینو عکس ښیي
چې یې په پښو کښې رغړیدلي دي زلمیان په وینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «الیشنګ»، د «الینګار» سیندونه سره ښکاریږي
دی لړل شوی سرتر پایه ټول «لغمان» په وینو

په «حصارک» کښې ایسار شوي سره اوروونه دي
په «خوګیاڼیو» کښې ټانکونه شول روان په وینو

که «خیرخانه»، که «پای منار»، که «چنداول» د «کابل»
«بالاحصار» یې کړلو سور لکه الوان په وینو

د «لوګر» غرونه لاتر اوسه شاهدي ورې وايي
چې یې ډوب کړي دي د غیږې ماشومان په وینو

که «برکي» وُ، که «پادخواب»، که د «علم پُل» وُ
ټول ولړلي وینو دي، هم دی «تنګی واغجان» په وینو

د «خرخ ګوروونه» په خرخي الیکوپټرو وران شول
په «بجاوند» کښې چا ونه موندو امان په وینو

«تیره» «بیاره» شوه د توپونو په لوخړو باندې
«ګردیز» جنګړیز کړ سور په وینو، ګردیزیان په وینو

ستړه د «ستو» په کنډو کښې د سرو وو ته
هم کلیوال وو، هم عسکر منصبداران په وینو

«زرملې» خپل بې شهره مله یو ځل له لاسه ورکړل
ژوندي ترې ولاړل، پاتې، پاتې مشول بې نشان په وینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول مړي کوټه «سيدخيلو» وزه»، «دوه مانده» کي
په «زيړوک» پرېوتل لا شونه، «شوګيان» په وينو
په «سيدکرم» کې په «ځاځيو» کښې ځای پاتې نښو
«منګل» په وينو «خوست» په وينو شول «ځدران» په وينو
هلته شمال ته په «تګاب» کښې تک د وينو وشو
شپړ د «پنجشېر» په وينو رنګ شو «پروان» په وينو
«پلخمري» ده، که «دوشي» دی بيچ له وينو نه شول
غاړول د دښتو ځيګرخوړ شول د «بغلان» په وينو
«تخار» په وينو دی، «فرخار» او «فيض آباد» په وينو
په کان کښې وژړل لالو د «بدخشان» په وينو
«مزار» مزار شو د وطن د وطند وستو بچو
«ميمنه» ميڼه شوه د وينو «سمنګان» په وينو
د «صلح کل» «بودا» لمن يې هم په وينو سره کړه
چې يې خپور پولي پېتي کړل د «باميان» په وينو
د «امير بند» د وينو رنه شو، پنجاب سو ښکاريږي
«سهرستان» ربې، لړل شوی «مالستان» په وينو
حيات د خلکو په «خوات» کښې په سرو وينو رنګ شو
«بهسود» په وينو دي لړلي، دی ميدان په وينو

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ونخی» ،«کړ» شنیز» ، کړ «جغتو» دی وینو ولمبول
«خروار» په وینو شو، رنګین شو» زنخان» په وینو
هغه «غزنین» چې ما لیدلی وُ اوس هغه نه دی
بوی د سرو وینو ترې راځي رنګ دي ګلان په وینو
« ناور» په وینو دی «واغز» دی سرو لمبو وهلی
«رباط» ، «تاسنګ» او د «شلګر» دی هر مکان په وینو
په «قره باغ» او په «مُقر» بموند و اوریدل
دښتې او غرونه لمبېدلي د «روزګان» په وینو
د «اورګون» زمکه شوه اورګوني د لمبو د لاسه
د «وازې خوا» د «کتواز» دی هر میدان په وینو
«شینکی» شوه سره ، «دروازګړ» سره «سوری» شو سور په وینو
ښکته او پورته دوب شو ټول «زابلستان» په وینو
«ارغنداب» وینې شو «کرز» وینې شا او خوا یې وینې
«بولدک» په وینو هم یې دوب کړ «ارغسان» په وینو
په «لښکرګاه» کښې د لښکرو وینې وبهېدې
«موسی کلا» په وینو سره شوه «هلمند» وران په وینو
په «فراه رود» د وینو رود د افغانانو کړه شو
«شینډنډ» د وینو ډنډ شو ، لړزند شو «سیستان» په وینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

«هرات» په يوه ورځ کښې د يرش زره بچي مړه وليدل
هم د «بادغيس» ، «مرغاب» په وينو دي «لامان» پړي
وطن په وينو باندې رنګ شو کلي - کلي رنګ شــو
خو ماره نه دي تر آخره ظالمان په وينـــو
د وينو - وينو په لار ولاړم د وطن په غښـــــو کښې
سمه په وينو، غر په وينو ، ګلستان په وينـــو
ملي ماتم يې د افغان اولس په خلکــو راووست
خوله مې د وينو خوند کوي ، سور مې بيان په وينو
د کونډو ، رنډو ، خويندو ، ميندو چيغې هره خوا دي
چې يې وحشيانو لوغړولي دي خپلوان په وينو
تاريخ مې پاڼه - پاڼه واړا وه په وينو پسي
لګر د دوی د بل چا لاس نه دي دا شان په وينو
د ټول تاريخ د وېښو پاڼې يې په وينـــو ولــــې
تر دوی شول وروسته هلاکو او چنګيزخان په وينو
عبدالرحمن له ګکريو يو څو څلي جوړ کـــــړل
دوی سراسر ورنګا وه هر يو مـــکان په وينو
څو ناحق وينې يې لاس ناخلي له لمنې څخــــه
څکه لړلي وي ټول عمر قصابان په وينو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بادروان له شرمه ډک مرګي به هېر نشي د حیا
هغه ترکۍ چې یې سور وُ هر «پرمان» په وینو
امین دلوی خاین په ټوپکه ورک شو، سپک شو پسې
روسي باداریې کړلو موږ بنه د خپل ځان په وینو
کارغل به هم پوه پس ژر د وینو په بهیر پوه شي
چې له اوله وُ وطن ته را روان په وینو
داد افغان وینې به نشي بې بدله پاتې
ژر دي خولم ښکري خپل واره دښمنان په وینو

۱۳۵۸/۱۰/۲۳

کابل

عاشوره

راد بره شوه د کال د درانه غم ورځ
هغه ورځ چې یاده ده د لوی ماتم ورځ
شوه حرامه آرامي په اهل بیتو
سره شوه، توره شوه له غمه محرم ورځ

۶۳/۷/۱۵

۱۰ محرم ۱۴۰۵ ه، ق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورخلی

د بګرامي غازي او سرلوړي شهید مولوي شفیع الله په یاد کې

هغه غازي چې یې د توري شپې په تور زړه کښې
د توغندیو د نورکرښې هره خوا ایستلې
د حق رڼا به یې د زړه سترګو ته نور وروباخښه
رڼې ګولۍ به یې د هدف په لور رسا ویشتلې

* * *

هغه غازي چې د باطل په سنګرونو باندې
په عقابي غوره څنګ په لوړ جرأت بریدونه کړل
د دښمن زړه ته یې رسا د توري ګذار رسیده
په خپل وحشي دښمن یې سم - سم ګوزارونه کړل

* * *

هغه غازي چې د جهاد دړوی یې بلې کړلې
د کابل ښار په زړه کښې څرچې ان دارګ په خوله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل رسا ـ رسا ګوزارېې بې حسابه ورکـــړل
د دین او خاورې د ښمنان د رسوا مړه په خوله کېږي

* * *

هغه غازي چې د باطل غږ به يې غلی کـــړلو
دحق دلارې د راکټ په لړزوونکـــو ډزو
د روس د ظلم ، استبداد او د فساد ځـــالـــه
پرله پسې برېې ويشته په نړوونکـــو ډزو

* * *

هغه غازي چې هر غازي ورته د ستر ګوتور ؤ
ده ته ؤيوکه به د تور ، کړ به د سپین ګـــوندؤ
چا به چې زړه د روس کړ نخښه د زړه سر ؤ دده
دده نظر کېښي يو د کفر بل د دين ګـــونـــدؤ

* * *

هغه غازي چې زور ، زاری او زر پـــرې نه چلېدل
د عارضي سولې ، تسليم په لاره تللی نه شـــو
سر لوړی ژوند د ژوندانه عالي هدف ؤ دده
سرېې بايللی شو خو چا ته کـــږ يې ملی نه شـــو

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غازي چې عقيده او جهاد ژوندۍ ورته
کوه صاف نه يې په صاف زړه جهادونه کول
په هر مصاف کښې به يې بنکلولې پښې
کړل تار او مار يې چې دښمن به قطار ونه کول

* * *

هغه غازي چې يوه لحظه يې هم آرام نه کاوه
وايي : آرام شو دژوندون د لوړ مرام په غېږ کښې
شفيع الله ؤ شو شفيع يې الله ولاړ الله ته
شولو آرام د خپلې توري د نيام په غېږ کښې !

* * *

خو غازي نه مري ، شهيد نه مري ، هغه تل ژوندی شو
ظاهره ښکاري چې زمونږه لوی غازي غلی شو
چې تر قيامته کړې رڼا او تر آسمانه رسي
شفيع الله د دې ځلانده ښکلي نور ځلی شو

* * *

۱۳۶۴/۴/۳

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

بت پرستي

تا پستي کړه، ما سستي کړه، ده چستي کـړه
را نه لاندې يې د پلار نيکه هستي کـړه
ها دې ياد دي زه د حق په مينه مست وم
اې دين زاهده! تا به بد مستي کـړه!
د دارېنو سرخرويي مې شوه په بـرخه
چې په وينو مې خيشته خپله هستي کـړه
که پرون مې سومنات کينې بُتان مات کړل
نن مې مانځه د ما دې بُت پرستي کـړه
چې کلونه په رنګونو کېنې وه پټـه
ښه رسوا مې اوس وحشي کمونستي کړه

۱۳۶۱/۱/۱۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیری

زه یم شاعر!

زه د وطن شاعر یم

ما د وطن د عشق نغمې ویلې!

ما مې اولس ته ترانې ویلې!

ما ویښول،

ما پاڅول،

ما هڅول وکړي!

تل د لوړتیا،

د پرمختیا،

د وړاندې تیا لپاره!

زما ارزو وه چې زما ملت هوسا شي هوسا!

شي پخپل کور کښې بسیا!

د تمدن له کړندې یون سره یون وکوي!

ملې پاڅون وکوي!

په ملي هڅه او تکل وطن آباد کاندې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مینه - مینه

* * *

خود پردیو ګوډاګیانو پکې شوکه وکړه ،
داړه یې وکړه ،
دداړې له لارې واک ددوی شو ،
دوی خپلواکي په بل واکي ورکړه ،
د بل په واک کښې یې زموږ آزاد ملت ورکړ ،
له هر څه تېر شول ،
خپل تاریخ او خپل کلتور یې پرېښود ،
پر خپلواکي مین ملت ته یې په غاړه باندې ،
د پردو ژغ کېښود !
نو زه به شاعر وُم ! د ملت شاعر !
خود نغمو او ترانو په ځای به ساندې وایم !
په خپلواکۍ ، په آزادۍ پسې به ژاړم - ژاړم !
تش په ژړا نه شي ،
او س وخت د ژړاګانو نه دی ،
د اخپل ملت به یو ځل بیا پا څوم ،
بیا مخښوم !

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

زه باوري يم !

زما خلك غلامي نه مني ،

د بل تر ژغ لاندي ژوندون نه مني ،

يون كوي

د روڼ تاريخ رڼا او سره لاره تري نه هېرېږي !

دوی په دي خپل پنځه زركلن تاريخ كښي :

لويي ګټالي يې كړي عدا او غريبۍ ګټالي ،

خو بلته نه دي تسليم شوي ، غلام شوي نه دي !

دوی په خپل دي پنځه زركلن تاريخ كښي :

د ډېر يرغلګر ، ډېر داړه مار ليدلي ،

د دوی په خاوره بلوسېدلي ، له هر خوا راغلي ،

راغلي دي ، يرغل يې كړي ، بلوسېدلي هم دي ،

خو باتې شوي نه دي ، ډېر تر ژوندي تللي نه دي ،

چا سر خوړلي ، څوك برايه ن عوندې تېي تښتېدلي ،

وطن فروشه افغانان يې ښكا نه بللي ،

په هماغه لار يې ليږلي ، چې بادار يې تللي ،

ژوند تري يې نه دي پرېښي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه شجاعان ــ يې هټول په ګور منډلي !

* * *

اوس ــ هم هغه وينه شته لاسره شوې نه ده !
اوس ــ هم هغه مينه شته لا زړه شوې نه ده !
اوس ــ اوس ــ هم شته د وطنه وستو افغانانو بچي
نه پرېږدي دلته په دې پاک خاوره ،
پردي تېړن ،
ددوی ځایي ایجنټان
ددوی په رو بلو اخیستې شوي داخلي نوکران !

* * *

که باور نه لرې نو ورشه نورستان وګوره !
د کونړ لوټه ـ لوټه ،
کلی ـ کلی
هلمند ، تګاب ، بلخ ، سمنګان ــ وګوره !
پکتیا ، اورګون ، هرات ، هلمند او بدخشان وګوره !
ټولو ځوانانو ،
نرو ـ ښځو
او وړو ـ زړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نهوړتيا او په مېړانه ،

سينې سپر کړلې

د توپ ګولو ته ،

د ټوپک شليک ته ،

د دوی سرونه ټانکو لاندې کړل ،

خو ټيټ نه شول ،

د بل نوکر ته ، د پردوا مرته ؛

غاړه يې ور کړه ، خو په غاړه يې قبوله نه کړه

د مرئيتوب کړی ،

غاړه يې خلاصه کړه وطن ته

او ملي تاريخ ته !

دوی قرباني شول د وطن په مقدس جهاد کښې ؛

* * *

زه باوري يم چې دا سرې ويني به رنګ راوړي

د آزادۍ د ناوې لاس به سره کا

افغان ملت به يو ځل بيرته کړي آزاد تنفس ،

په چل آزاد ،

د مېړنو هيواد کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه باوري یم چې دا کېږي
او ډېر ژر کېږي ،
دا د آزادو مېړنو وطن غلام نه پاتېږي!

* * *

زه کړیوځل د آزادۍ سپېڅلې ورځ ووینم !
بیا مې په زړه کښې بل ارمان نشته ،
بیا نو که مرم نو ډېر هوسا به مرم !
په خوشالۍ به مرم ،
زړه خوښی ،
په خندا به مرم !

زه باور یم چې وطن به آزادیږي زما
خو که زه مړ نوم په ډېر منځ کښې
نو خوږو ملګرو!
تاسو تر هیله کوم ،
خواست کوم ،
غوښتنه کوم !
چې د وطن د آزادۍ په مقدسه ورځ
زما تر قبره څوک راواستوئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما ته زیری د وطن د آزادۍ راکړي

زه به په قبر کښې خوشاله شم، خندان به شم

زه به په قبر کښې هوسا شمه، آرام به شم

د ازیری

ما ته دی د ژوند زیری!

د نوي ژوند

او دتل ژوند زیری!

۲۳ / ۱۲ / ۱۳۵۷

کابل

د ورشو، ورشو*

چې د ټول جهان نیول یې وو په نیت کې

ها حریص ته اوس ساحه د پښو شوه تنګه

چې بې سره پکښې هره خوا یې خر وُ

قطبي خرس ته د ورشو، ورشو شوه تنګه

---

* لومړی ورشو د پولینډ د پایتخت «وارسا» او دوهم ورشو د «ځرځای» په معنی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه لار

په وطن چې د وحشت سيلۍ خوره شـــوه
هرې خواته ويرانه شوه - ويرانه شـوه
ورځ وي سپينه ، شپه وي توره په دنيا کې
خو زمونږ ورځ هم سره او شپه هم سره شوه
آرزوګانې مې د ژوند شوې ځوانيمرګې
د ولږې نږ ښکاري هر لور ته جنازه شـوه
ګريوانونه ترلمن پورې بېږه شوله
د کفن خبره پاتې شوه ، زړه شـوه
عرش پرې نولي له آسمانه د نور څاڅکي
چې سنګر کښې د شهيد وينه ډېره شوه
او ښکې لاندې کړې د وينو بهيرونـو
د غمونو قافله ډېره درنه شـــــوه
آزادي به پرې سرلوړې ځي «رفيعه!»
په سرلوړو تګ و چې لار پخه شـوه

۲۲/۱۱/۱۳۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځاروي ګوند ترانه

په ژوبڼ کښي خوشالي ده چراغان دی
چي ترېځ يي نابغه خوګ قهرمان دی
امبا! امبا! امبا!
هورا! هورا! هورا!

« نور به نه وي استثمار د فرد له فرده
بڼ مو پاك كړ د انسان د پښوله ګرده »
د غوايه غوېل دل كړي هر انسان دی
په ژوبڼ کښي خوشالي ده چراغان دی
امبا! امبا! امبا!
هورا! هورا! هورا!

* * *

« نور قابض زموبڼ ملكري په هر څه دي
كه غوجلي، كه څڅكلونه، كه وابنه دي
په خپل واك مو شروكړي چور تالان دی »
په ژوبڼ کښي خوشالي ده چراغان دی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

امبا ! امبـــا ! امبـــا!

هورا! هـــورا ! هـــورا!

* * *

ای شارو و ملګرو خوبن شئ ، خوشالیږئ

وېرانونه مو ټول خپل دي پرې پنلویږئ!

کلان خوری په بوریو وکښې بې تاوان دی!

په ژوبن کښې خوشالي ده چراغان دی

امبـــا! امبـــا ! امبا!

هـــورا! هـــــورا! هـــورا!

* * *

د خوګانو مشري وېر ، وېر افتخار دی

د غوایه بغــاوت نوی ابتـــکار دی

د شارویو نهضت توند پرمخ روان دی

په ژوبن کښې خوشالي ده چـــراغان دی

امبا! امبــا ! امبـــا!

هـــورا! هـــورا! هـــورا!

۱۳۵۸/۷/۲۳

پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينه او مينه

وينه په مينه توئيږي تر پيدا

په کومه مينه؟

د وطن په مقدسه مينه!

په هغه مينه چي تري پاکه بله مينه نشته

او هغه وينه چي تري صافه بله وينه نشته

دا وينه جوړه د وطن د مور له تيونه ده

دا وينه ويني د چينو له سپينو پيونه ده

دا د وطن د مور له ويني ده

له ميني ده

دا د وطن په لار توييږي

زرغونيږي پري،

تازه ګلونه،

سره ګلونه،

د لاله ګلونه،

په پسرلي تازه کوي د وطن د بڼتي غرونه

چې د وطن په لار تویېږي له دې وینې قربان!

چې د وطن ناموس خوندي کړي له دې مېنې قربان

وینه په مینه تو یېدو ته پېدا

په کومه مینه؟

د وطن په مقدسه مینه!

۱۳۵۸/۲/۱۰

وردګ، آبدره

سالنګ که سالنډ*

"هندوکش" مو له ازله عدوکش دی

چا چې کړي پرې تېرې، تېرې یې شنډ دی

خو روسانو چې یې زړه تر عوږ ورلنډ کړ

دوي یې وخوت ویل: "سالنګ نه دی سالنډ دی"

۱۳۶۱/۸/۲۰

پېښور

* داتوره په سالنګ کښې د شوروي روسانو د مړنداریدلو په ارتباط ویله شویده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمونیستي

خلک قتلول «بشر دوستي» بولي
کور د چا په زور نیول «دوستي» بولي

جنګ او تجاوز ته نوم د «سولې» ږدي
حق پایمالول «حق پرستي» بولي

چور ته، لوټ ته «عدل»، «مساوات» وايي
لوټ تېري «د سولې همزیستي» بولي

روس ته غلامي کول «شرف» ګڼي
لار د آزادۍ نیول «پښتي» بولي

کور په کور نفاق کرل «وحدت» شمېري
حق جهاد د دین په «باندېیستي» بولي

فسق، فساد «اخلاق»، او باطل «حق» ګڼي
ټولې بشري هستۍ «نیستي» بولي

هر څه یې چې په چې په قاموس کښې وي
ګرانه بس همدا «کمونیستي» بولي

۹/ ۱۰/ ۱۳٦۱ پېښور

د وینو رنګ

په ګلبڼ کښې پاڼې شوې دې ګلونه
پرې راغلې د خزان دې سره بادونه

سرو لمبو دې سره ګلان له منځه وړې
پاتې شوې یې اغزې د باغ په خونه

طبیعي پسرلی سره خزان تالاکړ
ګل ګیډیو ته یې واچول اورونه

د غوایه غوبل هرڅه سره دل ول کړل
په وطن وکړل غویو غوایه کارونه

د روسې د کښت له پاره یې قلبه کړل
که کورونه وو یا وو ودان ښارونه

ودانه یې کړلې ورانې په بمونو
پرې یې کر کړل د ځوانانو تاند سرونه

څوک یې کړل په ټراکټور تر خاورو لاندې
په چا تېر شول د روسې درانه ټانکونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک خوراک د ماشينګن څوک د توپو شول
چا ته ګور کړل الوتکو خپل کورونه
نه واړه او نه زاړه ترې په امان شول
قتل عام شول: ښځې، وړوکي، زلمي، نجونه
څوک هجرت ته شول مجبور له ګران وطنه
په چا ډک شول په وطن کښې زندانونه
زندان څنګه د قصاب قصابخانې دي
پرې کوي پکښې غوږونه او لاسونه
په برقي ډنډو وهل دي ځورول دي
په ژوندوني بېلوي ترېنه پوستونه
درسته ورځ وژل دي، وينې دي، وحشت دي
ځوروي يې په ريشمو لکه پسونه
چې شعور يې وُ، چې درک، چې يې احساس وُ
مخ په ګور شول چې ور اوښتل محو نه
چې عالم، چې په څېړوه، چې بادانش وو
پرې انبار يې کړل د خاورو انبارونه
چې وطن ور باندې ګران چې وطندوست وو
د وطن دښمنو پرېښول مېړونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پردیو زرخرید و نوکرانو
د وطن په بچو وکړل ستمونه
څو باور دی چې داویني برنډ راوړي
شي پرې تاندېه موباغونه او راغونه

۱۳۵۸/۹/۲۳

وردګ، آبدره

سرونه کړل

خلک په شاره هم ګلونه کړي
یار* په ودانه ګټي بمونه کړي
ودانی ورانی خلک ژوندي غښوي
سرغښول نه دي، سرونه کړي

۱۳۵۸/۲/۲۱

کابل

---

* یار دلته د ملګري، رفیق، تواریش په معنا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

للــون

د وحشت لرې له فضاء نه به خورېږي، ځي بـه!
د ايمان لاس به په باطل باندې برېږي، ځي به!
د نور د كړنې خنجر ننووت د شپې په زړه کې
نور د تيارو د رګو وينه به وچيږي، ځي بـه!
د وصال لمر د عزم په څوکو راختونکی سبکاري
د بېلتانه د واورې غرونه اوبه کيږي، ځي به!
نه به له ياره سره څـر خپل اشنا د يار تــه
د رقيبانو سره مخـونه به توريږي ، ځي بـه!
د برې زړې به زرغون شي د شهيد په وينـــو
دا هرزه بوټي په للون له منځه ځي، ځي به!

۱۳۶۱/۱۰/۹

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

داوطن

داد افغان وطن دی ،
داافغانستان وطن دی ،
د تاریخ پاڼې یې زرینې دي ،
په وینو سرې دي اورنګینې دی !

* * *

داد افغان وطن دی ،
داد اتلانو کور دی !
دا د وطن په مینه مستو شازلمیانو کور دی
سرونه ږدي په خپل وطن ،
خود چا پښو کې نه ږدي ؛
له افغاني غروره ډک سرونه !
دوطن ننګ کې ،
د ډګر په جنګ کې ،
خوښېږي مرګ ته ،
هیڅ وخت نه خوښوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور په منځ کښې د تلتك مرګونه

* * *

دا د افغان وطن دی ،

دا د عقابانو ځاله ،

دا استعمار قفس ته نه ورېدي غاړه !

په خپله پاکه او آزاده خاوره ،

کله پرېږدي د بل ناپاك پلونه !

دا استعمار بابنې په ځمکه ولي ،

د دوی ځایي کونګان په خاورو منډي ،

نه پرېږدي ، نه پرېږدي

په خپل دي مقدس وطن کې

د مردارخورو ټپوسانو د وزرو ټپېدل !

* * *

دا د افغان وطن دی ،

دا د میړنو مینه ده !

دلته پردي تېری کوونکي تم کېدلی نشي !

که شي پښېمانه هم په تېښته - تېښته ،

سرونه وړلی نشي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

که په ژوندیو پښو راځي
په مړو پښو بېرته وزي،
ځيني يې بېرته هم په هيڅ شکل وتلی نشي
په تېښته تللی نشي
سرخېل ساتلی نشي
دا د افغان وطن دی،
دا افغانستان وطن دی،
د تاریخ پاڼې یې زرینې دي
په وینو سرې دي او رنګینې دي.

۱۳۵۸/۲/۱۰

وردګ، آبدره

د شهید وینه

که سینه سینه د کابل سینه
ته چې رالوېږې ترابا سینه
سوات ته غېږ ورکړې خوږې ګلګه نشي
په یون کښې ساتې د شهید وینه

اټک ۱۳٦۴/٦/۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ونه وايي؟

په ملک د بل حکمراني ده چې څه ونه وايي؟
د سره ښکېلاك خر دواني ده چې څه ونه وايي؟
کړي وطندوست وطنفروش ، انقلابي قلابي
د توټونو پريماني ده چې څه ونه وايي؟
که خپلواکي غواړي چتك څه د زندان په لوري
د مېني مينه زنداني ده چې څه ونه وايي؟
که سر دې ټيټ نه کړ تېښتېږي د برچې په څوکه
سر ايښود دل لويه ځواني ده چې څه ونه وايي؟
د عوه د ټول انسان کوي فکر يې سيمه کې دی
دلته تراوسه ځانځاني ده چې څه ونه وايي؟
د سردارانو امتياز دی او س د دوی ميراث دی
په عيش او نوش زندگاني ده چې څه ونه وايي؟
ماهر درزي تور استعمار ته سره کالي واچول
رنك دی بدل زړه خاني ده چې څه ونه وايي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

که تن زندان ته، سرمې دار ته، ځان مې ګور ته در ومې
مقابله مې ایماني ده چې څه ونه وایې ؟

۱۳۵۷/۸/۵

کابل، باغ بالا مینه

جبه زار

پلار وطنه «جبهه» څه د بر «جبـــــه» ده
د چا پلار وتنه نشي ځنې کـــرلې
له کابل نه کـه کا، بل لـــوري ته هځـــــه
په تابوت کې مر «جبې» پورې شي تـــلی

* * *

پلار وطن جبهې ته ور چې شي ســـــړی
د چا پلار وتن جبې نه نه شي کـــړی
«سیل هله وي ځښنتن چې دخره راشـــي»
بیا ایله «مــــردار» غوندې تر ځان شي وړی

۱۳۶۱/۹/۱۰

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شمال له خوا شمال دی

د افغان په پاکه خاوره، نوې دورې راخورې شوې
د توپونو، د ټانکونو، د ټوپکو، د بمـــــونو
د شمال له خوا شمال دی، راخوځېږي، راتوندېږي
د آزاد ملت په کلیو، په کورونو، په باغونــــو

***

دا ټوپان د غلامۍ دی، دا توپان د بربادۍ دی
غواړي وران کړي زمونږ کلي، غواړي وران مو کړي کورونه
غواړي وباسي له بېخه، خپلواکۍ سمسوره ونــه
چې ورکړي مو پلرونو دي د وینو بارانــونه

***

دا د نوي وخت انګرېز دی، دا د روس سور استعمار دی
په خوږو کې یې ترخه دي، په پستو کې یې زېږه دي
تر انګرېزه خوشحال تېر دی، خونړنګ او رنګ یې بل دی
هغه یې په خوله نښته، چې نیولي یې په زړه دي

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلستومني ماران روزي ملتوبزته په کور کښېني
تود میدان شي جوړولی ، ډېر پیاوړی مداري دی
سرې ریتارې کړي وړپورې ، ګډوي يې په میدان کې
بې خبر خلک پرې راټول کړي دا يې راز استعماري دی

* * *

کور ، کالي ، ډوډی شعار دی ، وږي خلک پرې دوکه کړي
خولې يې ډکې له اوبو شي ، چې وړګډ يې په اوبو شي
چې لاهوښې دې سره سیندته ، هرهرشه ورلځي يوسي
دغه وخت چې په ځان پوه شي ، په توبو شي ، په توبو شي

* * *

نن راغلې ډېرا ورځ ده ، په وطن موافغانانو
په میدان د سیاست کې خوځې شوي سره ماران دي
ډولکي د روس ته ناځي ، کله خملي ، کله پـاځي
خوروي په ملک کښې زهر ، ډېر بې رحمه دښمنان دي

* * *

بدل کړی يې چپل رنګ دی ، هر يوکار يې د نیرنګ دی
را روان په نوی لار دی داد عصر استعمار دی

←- - - -

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګوي غلط نشي، نیرنګونې رسوا کړه
د افغان اتل ملته! بیا دې وار دی - بیا دی وار دی

* * *

د تاریخ عنبتلیه زویه، بیا پر کار ده ستا میړانه
چې ژوندي درنه یونسي، د سنمان دې خپل سرونه
ستا په وار به ګوزاریږي، ستا په تور به ختمیږي
استعمار ته په سرورکړه، څوبې سره ګوزارونه

* * *

باوري یم! باوري یم! آزاد کله غلامیږي
ولاړ شوي، روان شوي پتنګان د آزادۍ دي
افغان کړی بیا قیام دی، نن یې بیا تر لې لام دی
وړاندې کړي یې میدان ته سربازان د آزادۍ دي

* * *

بیا دک شوي سنګرونه، بیا په غرونو کې مورچې دي
بیا جګړه ده په توریکو، په چړو او په لرونو
بیا د توپ او رد ټانکونو، د بمو مقابله ده
په تبرونو، په لورونو، په ډبرو، په سوکونو

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا راسي خبر وبږ د ملت د قربانیو
د افغان د مېړنوالي ، شهامت او د بریو
په ټوپک نیسي توپونه ، په دلګي نیسي غونډونه
په تش لاس به ټانک ورخیژي روسان نیسي ترمریو

* * *

بیا سره کړي یې ده زمکه ، د دې وخت سرو استعمارته
د «ګوره» په سرنوشت یې اړولي «سره روسان» دي
بیا د سرپورته کولو که خدای کاندي بېرته نه دي
په کاري ګوزار یې ویشتي د لستوني سره ماران دي

* * *

له سرونو نه تېرېږي ، په خوښیو، خوشالیو
له وطنه نه تېرېږي، په لویشت - لویشت یې بړدي سرونه
چې سمسوره شي ، چې شین شي، چې آبادشي، چې زرغون شي
سپېروي پرې د سرو وینو، خوږي سره سیلابونه

* * *

باوري یم ، باوري یم ، غلامي به ختمیدو ده
را نژدې اتل ملته ! اوس شیبې د خپلواکۍ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څو ورځو به څو شپو کې، نتیجې به راوتـــلو
د غازي د میړنوالي، د شهید د قربانۍ دی

۱۳۵۸/۴/۲۵

وردګ، آبدره

ستالین او امین

د هر ظالم خونخوار وینښتیا ده چې «ستالین» دی
خو سل ځله اوس اوښتی تری «امین» دی
خلک وژنی، کلي سيځي او ښار وران کړي
د ملت په کور کې جوړ ملي ناورین دی

۱۳۵۸/۲/۲۱ کابل

یو بیت

زما د ژوندانه بې ثباته تلـون کـې
زما د فکر رخته بنه شوې زوړ نه شوی تازه شوی

۱۳۶۵/۶/۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

توقفگاه زمان

اینجا پلچرخیست
زندان بس بزرگ
افسانه ساز قرن
اینجا همینجا
هزارها هزار
انسان این وطن
فرزند این خاک
سرمایهٔ ملی
در خاک وخون چو مرغ نیم بسمل تپیده است!

* * *

اینجا پلچرخیست
زندان بس بزرگ
اینجا کتاب نیست
قلم در قید و بند
رادیو وتلویزیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بودن بود گناه

تلاش علم وفضل

جرمیست جرم سخت !

* * *

اینجا پلچرخیست !

زندان بس بزرگ !

اینجا زمان نما

آهسته میگردد

آهسته ـ آهسته !

اینجا ثانیه گرد

اینجا دقیقه گرد

اینجا ساعت نما

یک از دیگر آهسته میگردد .

به پیش نمیرود

گویا که درینجا توقفگاه زمان است !

کابل ، پلچرخی ۱۳۵۸/۱۲/۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګ تدبير

لاس مې که خلاص دى خو په ذهن مې زنځير پروت دى
چې ګران وطن مې د پردو په لاس اسير پروت دى

له ما نه مه غواړئ خوښي ، خندا، هوس خوشالي
چې کور په کور مې د ملت په کورکښې وير پروت دى

روښن فکران، رڼين فکرانو ټول خوار و وار کړل
څوک په مرستون، څوک په زندان، څوک په بونير پروت دى

ملت ويرجن، چاپير ويرجن، ځمکه آسمان ويرجن دي
زما په شعر د ويرجن محيط تاثير پروت دى

د وطن زويه! په تاوخت د امتحان راغلى
د تا په غاړه د وطن د ننګ تدبير پروت دى

۱۳۵۷/۱۱/۲۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوړېدلی؟ افغانستان

که وه ونه، که کلا وه، که انسان
چې د زمکې پرمخ وو څه شی ودان
په ټانکونو، په بمونو یې هوار کړل
ښه یې وغوړاوه ګران افغانستان
د کورو په ځای یې وویشل ګورونه
خو بې شنختې او بې ښې، بې نښان
د کالو په ځای یې خلاص کړو له کفنه
نې راپرېښوده لمنه، نه ګرېوان
د ډوډۍ په ځای یې وینې راخوراک کړې
کړل ماړه زموږ په غوښو یې لېوان
کړل یې لوڅې - لوڅې کلي، لوڅ کورونه
په لوڅمار پسې خواره شول لوڅماران
کور، کالي، ډوډۍ یې واخېستل له خلکو
په وژنه یې هم اړ نه شول خلقیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک د باندې ، څوک په بند کې ترتیغ تېرشول
شول خواره واره ، خوار ه - خوار ه یاران
چې تود ې به پرې زمونږ مشاعرې وې
بیل شول هغه شاعران او ادیبان
نه یې لوری ، نه لودن ، نه یې درک شته
شول یې پټې د وطن د پټ زلمیان
د وطن د ښمنو کړل د ځمکې ز ړې
د وطن په مینه مست خیالي ځوانان
تو یې شوې د ومره وینې په وطن کښې
نه یې اوښکې شي ونیځلی ، نه باران
د برچې او د نېزې په څوکه باندې
خاینانو غوښتل ځان کړي امینان
د برچو او د نېزو تر څوکو لاندې
د دوی زړه ؤ صادقان کړي خاینان
خبر نه وو چې وخت نشي غولولی
چې خاین او امین ښیي دی زمان
روسیه شول هم ملت ته هم تاریخ ته
په روسیه باندې یې وپلوره ایمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی زړه ؤ چې افغان د روس غلام کړي

روس ته وسپاري آزاد افغانستان

خبر نه وو چې زمري په زنځير نه دي

په قفس کښې ژوندون نه کړي عقابان

دوی پوه نه وو تل به دا افغانستان وي

په جهان کښې څو ژوندی وي يو افغان

چا چې کړې ده سودا د ملک پلورنې

دي منډلي يې په ګور شاه شجاعان

چې سپک ګوري د وطن د مورلن ته

سپک به ژوند وي هم به مړه دا حراميان

د ترکي عوندې مري د لس له لورې

شي ناولی روح يې باد سره روان

دا امين عوندې د سپي په شان مردار شي

د پليت مړي يې قبر وي ويران

چې اسلاف يې اول سپک او پسې ورک شول

دې اخلاف يې هم په دې لاره روان

دا وطن د ښکلا ګلګرو هديره ده

ژوندي راشي، مړهم نه شي ايستی ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغان ملت وطن افغانستان دی
دلته ژوند کړی شي رېښتیني افغانان
چې راغلي ببرته نه دي ژوندی تللی
د پر قوي استعمار کر دی جهان
دا وطن د آزادۍ په خښته روغ دی
دی تل ژوندی غلامۍ نه په امان
آزاد ؤ، آزاد به وي، آزاد به اوسي
آزادي یې ده لیکلې په فرمان

۱۳۵۸/۱۱/۱۷

کابل

دُردانې

د ماشوم په لاس مې ورکړې دُردانې
څکه داسې شوې دانې-دانې دانې
چې له ستونې نه یې هیچ شرلای نشو
نن په ما باندې رشید کړې زمانې

۱۳۶۲/۱۱/۱۹

پښبور

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناجات

بیټ نیکه علیه الرحمه یو مناجات ویلی ؤ :

دا وګړي د ټول ګړي خدایه !

لوی خدایه ! لویه خدایه !

څو کاله چې په داؤد خان کښې زموږ هیواد وال د بیکارۍ له لاسه ایران

او عربستان ته په مزدورۍ پسې ولاړل ، په عربستان کښې به څوروول کېدل،

شړل کېدل او سپکېدل او په ایران کښې به کله د قاچاقبر په نامه اعدامېدل

او کله به یې تور زنجیرونو ګالل نو زه دې حالت وڅوروولم او د بیټ نیکه د

مناجات څواب مې په دې ډول ووایه :

[۱]

دا وګړي د ټول شول خدایه !

لویه خدایه ! لویه خدایه !

د خوراك او څښاك په غم کې خواره شوي په عالم کې

له عربو تر ایرانه لاټهاند او سرګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې په لمه بنـوري دي بې ستوري او بې سپوږمۍ
لېږ د بېدلي له خپل ځـايه !
لويه خدايه ! لويه خدايه !

د دوی مېنې کوي کېښې د کوي د نور وښتې
بشري قوت بې دروې هومره سومې چې بې شرمې
د پرد و له خوا ځوربږي د مهېنت په ځای مړ کېږي
ژوند بې غم دی سر تر پایه
لويه خدايه ! لويه خدايه !

د اولس وينه وچيږي د څو تنو جام ډکېږي
د کېږدۍ زامن هېر شوي د بنګلو ښښتن د پر شوي
هغوی وږځ په ورځ خوارېږي او دوی ساتو په سان مړېږي
لوی واکمن شــو رانـمــايه !
لويه خدايه ! لويه خدايه !

نو له دې نه دي هم تېر شي؟ د دې وږيو شمېر دې ډېر شي؟
وږي تږي دې زياتېږي؟ بيا له لوږې دې مره کېږي؟
دا سې ژوند سنه دی که مرينه؟ چې مړ ژواندی ژوند کوينه؟
د تاخد ده سپکې رايه !
لويه خدايه ! لويه خدايه ! کابل ۱۳۵۶/۲/۲۷

خو کله چې د غوایه تر غوبل وروسته په ۱۳۵۷ کال کښې په افغانستان سرو بلا رانازله شوه او زموږ مادي، معنوي او بشري هستي یې ونغرله د خپل تیر مناجات په ځواب کښې مې دالاندې مناجات ووایه :

[۲]

دا وګړې ورک شول خــــدایـــــه!
لویه خدایه! لویه خدایه!

سور وحشت پرې رانازل شو | یو د بل د سر قاتــل شــــو
د سرو وینو سیند روان دی | اور دی، وینې دي، افغان دی
هیواد ټول په وینو سور دی | وحشیانه قتل او چور دی
وطن وران شو درد نمـــایـــه!
لویه خدایه! لویه خدایه!

لوټماران ورته راغـــلي | مال او سرته یې دي غـــلي
کور په کور باندې ویرخور دی | د چا پلار مړ د چا ورور دی
هر لور وینې - وینې - وینې | کډه شوې دي ترې میـــنې
هر خوا ډکه له وای وایـــه
لویه خدایه - لویه خدایه

څوک شهید کړل الوتکو | څوک یې مړه کړل په ټوپکو
په چاپېریو ټل بمونـــه | پرې یې بل کړه سره اورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک خوراک شول د کوليو د وحشت د سرو بليو
د چا کور وران شو له ځايه
لويه خدايه! لويه خدايه!

ځوک ژوندي په ځمکه خښ شول ځوک د ځان په وژله خوښ شول
د چا قطع شول سرونه د چا غوږ پښې او لاسونه
ځوک تکه تر کړل خاور ولاندې ځوک راو وتل د باندې
ټول په وير شول سرتر پايه
لوير خدايه! لويه خدايه!

ډېرې مېنې وې سپېرې شوې د وطن هستي ايرې شوې
سره کمونو وارو تباکړل عالمونه يې فنا کړل
ځوک ژوندي ولاړ ځوک مړ شول افغانان خوار و وار شول
له ماره نه تر ګدايه
لويه خدايه! لويه خدايه!

دا وګړي وو ډېر شوي هرې خواته خواره شوي
په خپل ډک کور کښې وو وږي د او بو په غاړه تږي
د مېهنت په بدل مړه شول په غمو ناندې ماړه شول
د تا داوه پکښې رايه؟

لويه خدايه! لويه خدايه!

۱۳۶۱/۸/۱۸
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزونه

د حسرتونو په دنیا کې مې عیشونه زیات شول
هومره مې درک زیات شو چې څومره مې دردونه زیات شول

د بېلتون اور مې د زړه خامه خونه ښه پخه کړه
مینه مې هېڅکله شوه چې څومره پرې اورونه زیات شول

د پروا غزیو مې په بڼ کې سر راپورته کړلو
اغزي که پر شول ورسره زما ګلونه زیات شول

د غلامۍ سره زنځیرونه زیاتي مات دړ واخله
چې مې په پښو کې په لاسو کې زنځیرونه زیات شول

ښه دي د غوټۍ پر بکرې لاره یې را وښودله
که مې سوچونه، که فکرونه، که چورتونه زیات شول

نور به د زړه کارونه نه بندم د سبا په غاړه
زما درانه - درانه غمونه له پرونه زیات شول

د ناکامۍ خپېړو لار د کامیابۍ پرانسته
د نا امیدیو په سبب مې امیدونه زیات شول

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سرنه تېر ولیونود صف سر لاړی شومه
چې په شلېدلي ګرېوانه کې مې درزونه زیات شول

۱۳۵۸/۵/۳۱

پېښور

عقد

قران چې ووینې قرآن نه وینې
چې پیمانه وي بیا پیمان نه وینې
عقیدې نه لرې عقدې یې ډېرې
ځکه د عقد ساتلو ځان نه وینې

۱۳۶۲/۷/۲۷

د اتفاق صف

نفقه یې چې ده نغښتې په نفاق کښې
چې یې شق او تخصص دی په شقاق کښې
کامیابېږئ به هله غیورو خلکو!
چې ځای ورنه کړئ په صف د اتفاق کښې

۱۳۶۲/۲/۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

زندان

نه یم زندان کښې،
د شرخي پله په لوی زندان کښې!
زما وطن تر دې زندانه تنګ دی
ځکه په هره خوا کښې جنګ دی جنګ دی
د وطن هر لوري په وینو رنګ دی
هر یو افغان له ژوندانه نه تنګ دی
د آزادۍ د بل شراغ پتنګ دی
په ډېر اخلاص سرونه بندي د خپل وطن په لار کښې
د هندوکش غونډې تېنګ ناست دی د دښمن په لار کښې
وطن که تنګ دی د دښمن له پاره هم تنګ دی
په هر طرف د میړنو غور ځنګ دی
د مجاهد سوک کار د بم ورکوي
غلیم ته نوی - نوی غم ورکوي

* * *

نه یم زندان کښې
د شرخي پله په لوی زندان کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطن تردې زندانه تنګ دی

خو په هر کوټ کښې روان؛

د آزادۍ جنګ دی

په دښمن ځمکه تنګه شوې آزادي به راځي

په تودو وينو یې چې کيږي

او به خور هره خوا

په ګران وطن کښې سرخرويي او آبادي به راځي!

۱۳۵۸/۱۲/۲۸

کابل، د څرخي پله زندان

جوړه

بریژنف سولې (!) ته جنګ کړی دی بې تنګه

خو په جنګ - جنګ کښې د سولې مرغۍ مړه شوه

اوس امید دی چې بیا «سوله» (!) ترې پیدا شي

«اندیرا»، له «اندروپف» سره جوړه شوه

۱۳٦۱/۸/۱۲

پښتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی

نیسه ! لاس طبیبه زخم مې ناسور شو
چې بې تمې شوم ایله مې زړه مسرور شو

غاټول شین وُ چې راشین شو په بېدیاکښې
خو چې ولې خندل، زما په وینو سور شو

بې له ډاره چې تر داره ورروان یم
اوس شوې یوه چې سکښې وروره منصور شو

تل چې ځکر ځم سر وهلی، بر وهلي
د غلیم له لاسه ملک راته تنور شو

د هیواد د لوړو غرونو سیلانی دی
دا رفعت رفیع هاله موند چې مغرور شو

پېښور: ۱۳۵۸/۶/۱۱

یوه لنډۍ

ترکیه داسې دې کور وران شه
لکه چې وران دې کړل زمونږ ودان کورونه

۱۳۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

پور

(د ډېر لنډ بحر شعر)

وطن کور دی　　وطن ګور دی
وطن پلار دی　　وطن مور دی
د ده نوم د　　ژوند انځور دی
د ده یاد د　　زړه تکور دی
د ده عشق د　　ایمان زور دی
په بېلتون کښې　　لې سور اور دی
بل وطن کښې　　ژوند پېغور دی
چې وطن نه　　وي ورک لوری
په وطن پسې　　مې شور دی
استقلال یې
په ما پور دی

۱۳۶۲/۱۱/۱۰

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رحمان بابا په لیکه:

دسپېدو خط

شپه او ورځ د ژوند لړلې مې په غم دي
جوړ غمونه مې له غمه سره سم دي

ژوند تېرېږي خوښي نشته، غم را درومي
خوشې وايې: غم، سبا دي وبله ضم دي

نړېږم دغه چارې د آسمان دي
او که تربتې مې د لوح او د قلم دي

نورو نوره شپه هم ځان ته رڼا ورځ کړه
زما ورځې هم پوښلې په تورتم دي

د افغان د انغان دود آسمان ته رسي
سرې لمبې ورباندې بلې د ستم دي

د وطن سکون، آرام يې دې مات کړې
په هر لوري د بمونو زيروبم دي

په هر کلي، په هر ښار، په هر ديار کښې
د افغان ملت وګړي په ماتم دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د وینو ارزاني په وطن وینم
درنه وینې مې مدام د سترګو نم دي
میرویسي فال د بابا په دیوان ګورم
بیا پردي منګولې ښخې مې په چم دي
ها کشور چې ده په شعر معطر غوښت
بدبویه پښکې خورې د تانک و بم دي
د سپیدو له سینه خطر داسې ښکاري
چې را برې نښانې د صبحدم دي
دې واره قبر کښې لوی عالم ویده دی
د رحمان د شعر کوکې په عالم دي

حمل/۱۳۶۴

بریژنف

یا زوی مري*، یا پښې مات**، یا چانماري***شول
چې کار به کټلي چا افغانستان نه
بریژنف چې په دې خاوره تېری وکړ
شو زره چا ود ارمان یې یو ورځ ګورستان نه

۱۳۶۲/۱۱/۲۲

* تکه چنګیز، ** تکه لنګړ تیمور، *** تکه کرکین، مکناتن او کیوناري

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینې

وینه په هره خوا کښې وینې - وینې
په وینو تکې سرې دي مینې - مینې
بشر دی تږی د بشر وینو ته
څښي يې په مینه - مینه، پیینې - پیینې

***

په خولو بشر وایي: بشر غواړي
خو په عمل کښې شور او شر غواړي
سوله، ورورولي، برابري وایي
خو په میدان د جنګ شر غواړي

***

بشر دښمنه به څو ځوځو کرموي؟
بشر دوستان چې سرې لښې بلوي
کله کامبوج، کله ویتنام پرې سیځي
یو یمني بل یمني قتلوي

(نیمګړی)

کابل / ۱۳۵۷/۱۲/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام

(د ترهکي په مړینه)

د وطن مور مقدسه ده درنه ده
احترام یې احترام د احترام دی
پاکه غیره یې هم پاکه هم سپیڅلې
د هر چا تر حق یې لوړ د حق مقام دی
په اغزو کښې یې هم گل عوندې ښکلا ده
په خزان کښې یې هم عیش مستدام دی
د ربنتینې زوی له پاره یې پر پښو کښې
هم خوبنې ده، هم هوس دی، هم آرام دی
سرپرې بندې د نور وپښه به پرې پرې نه ږدې
د مرګ لوري ته یې هر د تېرې گام دی
چې ناموس حیا یې ساتي هغه زوی یې
گرامي دی، په کابل، کړ په باگرام دی
(خو) چې پلو ترې په سپکه سترگه گوري
تر بنکي نه سپک دانمک حرام دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خیانت ورسره کړي مخ یې تور یږي
د وطن خاین په هر وخت کې بدنام دی

چې آبرو او حیثیت یې په بل پلوري
چې د مور په غیږ کښې پروت د بل غلام دی

رسوا کیږي، بدنامیږي، منفوریږي
انتقام یې انتقام د انتقام دی

لعنتونه هر لوري پرې وریږي
چا چې کړی یې د زویو قتل عام دی

د امین په نوم که وي هم چې خاین وي
د خیانت مزل یې لنډ، آس یې ناکام دی

تره کی غوندې نزکیږي په ګولو کښې
تر ګولې یې چې چا په بم وباِم دی

په ژوند سپک شي بیا په سپکه پسې ورک شي
چې یې مور ته نظر کړی هسې خام دی

مرګ یې سپک وي، پس له مرګه هم سپکیږي
دا خیانت، دا یې آغاز، دا یې انجام دی

۱۳۵۸/۷/۱۸

پېښور، بالاحصار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورپورې شو

بهاره مه راځه ګلونو باندې اورپورې شو
چې پرې راتلې په هغو غرونو باندې اورپورې شو
چې تا به ښکلې کړل په ګلو، مونږ بې سیل کاوه
په هغو ښتو او کڅونو باندې اورپورې شو
د ګل د رنګ د رنګو وینو سرې سیلۍ کړه وچه
هم یې په بوی، هم په رنګونو باندې اورپورې شو
د زېړو ګلو پر ځای سرې لمبې تاوېږي یکسې
د پسرلي په چمنونو باندې اورپورې شو
د شګو في موجونو لوټ کړه د وحشت پوچونو
د ګران وطن تاندو باغونو باندې اورپورې شو
ګلاب، نرګس، مرسل هر یو بخیل ځای وسوځېدل
په رامبیلونو، چامبیلونو باندې اورپورې شو
د بنفشې، شبو، ببرې ځانګې لوخړې شولې
په میخکونو، ریحانونو باندې اورپورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هم يې بوي، هم يې ښکلا وه، هم ميلې پرې کېدې
د ارغوان ښکلو ښاخونو باندې اور پورې شو
د هيڅ افغان له پاره ځای د آرام پاتې نه دی
هم پر فرشي، هم پر فرشونو باندې اور پورې شو
چې گل يې پښې ښکل کړې او دې به تر وربله يووړ
د هغو حورو په پرونو باندې اور پورې شو
چې يې نتوميلې پکې وو د پسرلي گلونه
پر هغو تورو وربلونو باندې اور پورې شو
نه لاله زار دی پاتې شوی نه خارزار پاتې دی
هم په گلو، هم په خارونو باندې اور پورې شو
د اگران او خوږ جنت نظير وطن لمبه لمبه شو
هم په سارا، هم په ښارونو باندې اور پورې شو
د اور حلقو کښې دي راگير د وطن سيمې مو
چې يې په کليو، پر کورونو باندې اور پورې شو
چې دوی ته کور ؤ او دښمن ته پوخ سنگر ؤ د دوی
هغو کلاؤ او برجونو باندې اور پورې شو
د ننگرهار د گلوهار پروت د شهيد په قبر
پر شنو سمسورو کونډونو باندې اور پورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الیشنګ ، د الینګار سیند وښه سره ښکارېږي
چې د لغمان په شنو فصلونو باندې اورپورې شو

د جګدلک د وینو ډک یا قوت لښه - لښه شول
د ماهیپر په کږ لیچونو باندې اورپورې شو

په شیوه کیو را ښوه شوې د ښمن لښکرې
د کمر یو پر کمرونو باندې اورپورې شو

باغ بالا باغ د بلا شو افغانانو لره
قرغه یې قروغ کړه په بندونو باندې اورپورې شو

بالاحصار او رکښې ایسار کابل توته - توته شو
ښکلي پغمان په محلونو باندې اورپورې شو

په استالف کښې لېې - لېې ګولۍ و اوریدې
د شمالي په شنو تاکونو باندې اورپورې شو

شکر دره او ګلدره داور دره غوندې شوه
هم یې په غرو ، هم په رغونو باندې اورپورې شو

پروان په زړه باندې پر بېمانه ګولۍ وخوړلې
د ګلبهار په بهارونو باندې اورپورې شو

غوربند کښې بندې دي لوخړې د روسي ټانکونو
چې د پنجشیر په زمرګونو باندې اورپورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګل سرخ د نندارو لارې اوس شاړې شوې
د لاله زار په ګلزارونو باندې اور پورې شو
په شهرستان او مالستان کښې ښار او مال تالاشول
بامیان ته ګوره یادګارونو باندې اور پورې شو
میدان ، میدان د خونین جنګ شو، په سرو وینو رنګ شو
تنګي ، خوات په ښنو باغونو باندې اور پورې شو
لوګر ، ګردیز په اورکښې پټ شول د اورین بموتو
زرمل او ګوړي اورګونونو باندې اور پورې شو
د آسمان څکو ښنبترونو ځای سکروټو ونیولی
چې د پکتیا په ځنګلونو باندې اور پورې شو
د تاریخي غزني له زړه نه دوړې پورته شوې
په حصارونو، زیارتونو باندې اور پورې شو
په قره باغ ، شلګر، مقر بمونه واورېدل
د ښنه زابل په بادامونو باندې اور پورې شو
د کندهار تاکونه لاندې کړل خونړي ټانکونو
په ارغنداو او په کرزونو باندې اور پورې شو
په لښکرګاه د سره غلیم لښکرې وېلو سېدې
د زاړه بُست په تاریخونو باندې اور پورې شو

سیستان سور او رشو په نیمروز کښې سختې ورځې راغلې
د دلارام په آراموبو باندې اور پورې شو
په ارزګان کښې ارزوګانې خاورې و لاندې کړلې
بې غوره خلکه په غورونو باندې اور پورې شو
فراه فرحت له لاسه ورکړ، د دښمن له لاسه
د استقرار په شینډنډونو باندې اور پورې شو
هرې دهرې قواؤ ورانې کړ په وحشي جنګونو
د مدرسو په منارونو باندې اور پورې شو
د ښنه بادغیس پښتو لا څولې په ناټ سپړلې نه وې
ترشول مات و ړاندې په شولونو باندې اور پورې شو
په میمنه کښې یې د امن مینه پرېښوده
د جوزجانې په یادګارونو باندې اور پورې شو
اُم البلاد د خبیثانو په لاس وسوځېده
په هغولوړو بېرغونو باندې اور پورې شو
په سمنګان کښې د مېړانې یادګارونه وسول
ښکلې تخار او بغلانونو باندې اور پورې شو
په چاردره کښې ماشومان لکه دوړو حلال شول
د کندز کلیو او کورونو باندې اور پورې شو

چې د واخان د پګړې ول يې د روس پښو کښې کښېښود
د بدخشان په سرو لالونو باندې اورپورې شو

***

چې به سجدې پکښې کېدلې د پاک رب حضور ته
په هغو پاکو محرابونو باندې اورپورې شو
کورونه وران، اوروونه مړه، نغري ساړه ـ ساړه شول
د روس له لاسه په اورونو باندې اورپورې شو
دېرې مو ولاړې ادېرې شوې ادېرې ايرې شوې
کورونه څه چې په قبرونو باندې اورپورې شو
تنها ژوندي او ژوي نه دي چې سره اور وسېځل
په زيارتونو مزارونو باندې اورپورې شو
چې فرش د ګلو به د تورې کېږدۍ د مخ ترخوړ وُ
په هغو د ښتو دامانونو باندې اورپورې شو
هم د کېږدۍ او هم د زړونو مراندې وسوځېدې
د عشق او مينې په تارونو باندې اورپورې شو
د سرو او ښار کاروانونه به نور چېرې لېږدي؟
چې په کېږديو، پېشولونو باندې اورپورې شو

←

(c) ketabton.com: The Digital Library

رمې اوس نشته، په ګلو هم ګولۍ واورېدې
په ایلبندونو، څړځایونو باندې اورپورې شو
چې له مستۍ نه به اوبو پکښې ټوپونه وهل
هغوشېلو، هغو ناوونو باندې اورپورې شو
چې به مېلې وې، ساتېرې به وې، سیلونه به وو
په اختونو، په جشنونو باندې اورپورې شو
د ژوند لمحه - لمحه په سره وحشت لنبه - لنبه شوه
په ورځو، شپو، په مهالونو باندې اورپورې شو
چې انتظار به د پردیس لالي کېده وریکښې
په هغو لاروکندوونو باندې اورپورې شو
لیلا به ونې ټولول، لالی به لوښنګه کړې
چې په لوونو درمندونو باندې اورپورې شو
د خزانونو پاڼې سوې نه دي ایرې - ایرې دي
د بهارونو په هارونو باندې اورپورې شو

* * *

سهار غوبل د غوایه وشو، روس ما بنام ته راغی
په سهارونو، ما بنامونو باندې اورپورې شو

←

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثور برج ، د جدي برج په موږ قيامت راوستو
خونه په هسک ، نړ په برجونو باندې اور پورې شو
په شپه بندېږ په ورځ څرګند بدنې په بنديزکښې بند شو
د آزادۍ په ساعتونو باندې اور پورې شو
چې د اسلام او د ملي فرهنګ دښمن پرې راغلل
په مکتبو او کتابونو باندې اور پورې شو
تنکي ځوانان او ماشومان په اور کښې وسوځېدل
په ناسپړلو ارمانونو باندې اور پورې شو
دا اوښکې وينې سره ګډې دي خوناب جوړوي
که په تنکيو کبابونو باندې اور پورې شو
چې به رپاند وو د غيرت او د عزت په شمال
اوس په شملو او پلوونو باندې اور پورې شو
چې يو بې سر قلم او بل به يې نظر قلم کړ
په هغو تورو، قلمونو باندې اور پورې شو
د پرون هغې مودنن په اور کښې وسوځېدې
د بره تلك په تکلونو باندې اور پورې شو
انسان يې ناوري د آسمان فضاله دوړه که
د مظلومانو په آهونو باندې اور پورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسیه به څنګه روسیاهي کړي اوس له خلکو پټه
چې دافغانانو په افغانونو باندې اور پورې شو

***

که زما مینه روس کړه ورانه خومزه یې وکړه
چې هر ـ هر ځای یې په ټینکو نو باندې اور پورې شو

د هر خوږمن افغان په زړه کښې خوږي ودوېده
چې د دښمن په واحدونو باندې اور پورې شو

د هرې بورې مور د زړه د زخمو خولې ورغلې
چې د لیسن په سرو بچونو باندې اور پورې شو

شو بلې یې ورانې عصرې زور یې ټول او به ـ او به شو
په زغرورو جهازونو باندې اور پورې شو

د ګران وطن په هره برخه کښې په شور ـ ځوځله
په قطارونو قطارونو باندې اور پورې شو

په ډېرو سېمو کښې د روس قوي ـ قوي پوځونه
صفاً صفا شول، په صفونو باندې اور پورې شو

ایمان تر ګوره چې توپک په ټانک کښې لاره کوي
په پولادینو مِقتلونو باندې اور پورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کم نظر یې چې کتلي وو غیور افغان تـــه
د سره دښمن په سرو خوږونو باندې اورې پورې شو
چې د جنګ اور ته له روسیې نه پکې تېل راد رومي
په هر- هر ځای په دې ټیکونو باندې اور پورې شو
چې یې د سولې د کوترې کوڅو وســـو ځـــول
الیکوپترو په خټو خونو باندې اور پورې شـــو
هغه سالنګ کښې چې یې جوړ کړ د تېرې له پاره
د روس په سرو وحشي پوځونو باندې اور پورې شو
دارالامان دښمن ته ځای د امن نه ورکوي
پکښې د روس پر میخ ښیونو باندې اور پورې شو
چې د اوربل په قومانده یې راډیو ستړې کـــړله
د سره تره کي په هډوکو باندې اور پورې شـــو
چې استخمار کړ روس، خپل بار یې پرې ترځایه یووړ
د خره امین په خرو مغزونو باندې اور پورې شو
دوی که نسکور زموږ سرلوړه د آزادی بیرغ کړ
د خلق، پرچم په پرچمونو باندې اور پورې شـــو
انسان دوستي مې یې اوس تول جهان تـه وښـــودلـــه
د روس په تشو سرو لفظونو باندې اور پورې شو

که زما کور یې کړ ایره مسکو هم ولړزېده
په کرملین کښې په تختونو باندې اور پورې شو

* * *

چې د پولېنډ کارګر څوټک دی راخیستی پسې
د روس په لور او څوټکونو باندې اور پورې شو
چین هم اوس پوه شو چې مارکسیزم دی تریاق د خلکو
چې د مارکسیزم کتابونو باندې اور پورې شو
د کمونیزم شرارت د نیا لمبه - لمبه کړه
په کمبودیا او ویتنامونو باندې اور پورې شو
چې دې پېیلي یو د بل تر څنګ چمتو ولاړ دي
په ناپېیلو هیوادونو باندې اور پورې شو
لوی قدرتونه یو و بل وته په شا تېـــــــوي
ایران ، عراق په اولسونو باندې اور پورې شو
په موږ قیامت دی خو د زړه دوك به موږ ووژني هله
که په دې لویو قدرتونو باندې اور پورې شو
چې زور حق بولي د وېتو حق د هغوی دی پکښې
نور په ملکونو ملتونو باندې اور پورې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې کېږي نتیجه یې د جنګ اور کړي لاندې
د ژنیوا په مجلسونو باندې اور پورې شو
افغان سوځېږي او فریاد کړي د نیا هیڅ نه وایي
چې په سترګو او غوږونو باندې اور پورې شو

***

ظلمي اتن کوي خوډول ورته د جنګ غږیږي
اوس د ښادۍ په اتڼونو باندې اور پورې شو
یتمي پیغلې دي روانې د سنګر په لورې
چې د غرمې په ګودرونو باندې اور پورې شو
ډوډۍ پخېږي خو دلوړ ځای سنګرته درومي
د مازیګر په تنورونو باندې اور پورې شو
پکښې عکسونه د شهید د پاکو وینو ښکاري
سهار ماښام په شفقونو باندې اور پورې شو
رفیعه هغه طراوت اوس پکښې نه ښکارېږي
ستا د هجران سوي شعرونو باندې اور پورې شو

۱۳۶۳/۱۲/۲

پېښور، کوزناکال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ځایېږي

وجود مې له خپګانه په وطن کښې نه ځایېږي
غمونه مې دي دومره چې په تن کښې نه ځایېږي

ګلونه خزان شوي دي، باغونه دي وران شوي
د سره خزان باد ونه په ګلشن کښې نه ځایېږي

راغلی سور وحشت دی، په اولس مې سور ساعت ګ
سرې وینې د ظلمو په سپین کفن کښې نه ځایېږي

رود ونه دي د وینو په هرلوري چې بهېږي
ځوانان دومره قتلېږي چې مدفن کښې نه ځایېږي

ودانې ورانې شوې دي هرلور په ویر لړلې
ویرونه د وطن د مور لمن کښې نه ځایېږي

وطن سوری - سوری دی د روسیو په سرو ګولیو
تر دې یې زیات زخمونه په بدن کښې نه ځایېږي

خلقیانو داسې ظلم په وطن کښې کړې برپا
شرمېږي پرې تاریخ نې لري ساری سرتر پا

۱۳۵۸/۹/۱۸

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ردیف بندگی

زندگی:
رادمردان
از همان اول
با زندان بسته است؛

* * *

زندگی
بردگان روسیه
تا به آخر
در ردیف بندگیست!

۱۳۵۸/۴/۸

کابل، زندان پلچرخی

یو بیت

زما د ژوندانه په بې ثباته تلون کښې
زما د فکر رخته بنه شوې زړه نه شوې تازه شوې

۱۳۶۵/۶/۱۳

نوی دام

د سره استعمار نوی دام د ذهن غولول دي
څو کسه کړي د ځان نوم د ملت ورباندي کېږدي

د سره لښکر په مرسته په تخت کښېنوي مغرور
د پاسه نوم د خلکو حکومت ورباندي کېږدي

قومونه سره جنګوي، پلار، زوی سره په جنګ کړي
په ډېره بې شرمۍ نوم د وحدت ورباندي کېږدي

بمونه اوروي په خلکو ظلم چلوي
اورونه بلوي نوم د خدمت ورباندي کېږدي

آرامه آرامي وي په یو ملک کښې چې دوی ورشي
جنګونه کړي نوم سوله، امنیت ورباندي کېږدي

کړي قتل عامونه د وګړو د ملت
خو نوم په سپین سترګۍ د عدالت ورباندي کېږدي

تري واخلي خپلواکي او آزادي او خپل اختیار
په خوله نوم د ملت د حاکمیت ورباندي کېږدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځان په ګټه چوړيږي کړي کلتور او اقتصاد
خوبوم د ورور ولۍ او محبت وربانديږ کېږدي

غلام کړي بل ملت په ډېر ولوموکښي يې ښکېل کړي
د خولې په تش ويل نوم حريت وربانديږ کېږدي

نازله په ملت کړي سره وحشي ډيکتاتوري
خو نوم او لسواکي، ملي قدرت وربانديږ کېږدي

که داوي سوسياليزم ترقي او امنيت
هر څوک به لوی پښه ونه د لعنت وربانديږ کېږدي

جدی / ۱۳۵۸

وردک، آبدره

د مسافر جنازه

له سوي سرې دښتې له خالو له زړو خيمو نه
د څوکسانو په اوږو د مسافر جنازه

له هيلو ډک زړه د بې پايه دښتې زړه تر والاړه
د يوه بې کوره، يوه بې کوره مهاجر جنازه

۱۹ / ۷ / ۱۳۶۱، پېښور، کچه ګړۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېدې

سپېدې دې خوښې زما زېرې د سحر لري
په خړه پړه کښې تر شا ځیره د لمر لري
سپېدې دي خوښي زمـــا

* * *

تیاره ځیري په ځای یې هره خوا رڼا راوړي
د باطل مراندې پرې کوي د حق خنجر لري
سپېدې دي خوښي زمـــا

* * *

د تاندو هیلو غوټۍ خوږین زړګوټي نه پرېږدي
د سرو ګلونو په خندلو کښې اثر لــــري
سپېدې دي خوښي زمـــا

١٣٥٧/٩/٨

کابل

د باغ

باغ زاغ ته حواله شو له دې باغ نه والوتم
بلبل مین په ګل وم خو له زاغ نه والوتم

زما او د لاله د زړه داغونه سره یو وو
زاغ تن ور سره یو چې کړ له داغ نه والوتم

خطر د تن د پوست وکنه حوږه نه وم الوت ته
له باغ نه کله تلمه له د باغ نه والوتم

ارزو مې وه چې بیا - بیا د خپل ځان سولو ته خبر شم
پتنګ غوندې پر سوی له څراغ نه والوتم

لوړ سر مې ټیټ همتو ته هیڅ شان ټیټیدی نه شو
په لوړو غرونو سر شوم له «بر باغ» نه والوتم

عقاب یم دام کیښي نه نښلي دانه دې بل ته کېږدې
لوړ الوت یم له باغ نه کړ له زاغ نه والوتم

۱۳۵۹/۲/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل جهان

چې آسمان یې پټ په وربځو
توري لړې پرې خورې دي
نې د بخت ستوري ښکارېږي
نه یې "تلې"
نه "نغرې" نښته
او نه یې "کټ دبوډۍ" پروت دی
نه "پرېوونې" یې ځلېږي !

* * *

خو؛
د اوړې سوځند لمر یې
د قیامت د ورځې لمر دی
ټول مخونه یې ښکاره دي
د خېمو له زړه نه لوېږي
او؛
د ژمي سوځند باد یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمهریر دی !

زمهریر دی !

چې چلیږي

له هډوکو هم تېرېږي

دا دنیا د مهاجر ده

دا جهان د اواره دی !

۱۳۶۴/۳/۶

پېښور

مُجاهد مهاجر

اولسونه په بنکېل شوي، پرې راغلي بنکېلاکګر دي
لا تر ننه مهاجر دي، مهاجر دي له خپل ځایه
خو پر تا چې دا ورځ راغله، مجاهد شوې مهاجر شوې
مجاهد شوې، مهاجره! ستا بری به وي تر پایه!

۱۳۶۱/۲/۱۲

پېښور

زما قاتله!

ارته د نیا داور تبي شوله زما د پاره
له تحمل نه یم وتلی د دنیا د پاره

اوس را ښکاره شوه ملیونونه ککړې په کار دي
ستا د خیالي جنت ددې خیالي بنا د پاره

دا ستا رژیم دی چې ژوندون کړي د انسان پرېږو
زه به ژوندون ځار کړم د انسان د اعتلا د پاره

زما قاتله اما چې نن د بلې په لاسو وژنې
ښکاري ستا لاس یې هم نیولی د سبا د پاره

خبر دی که سر مې تر کټور تر ځمکه لاندې کړلو
د ښکار نیې یې میوه ورکړه هرچا د پاره

زه که فنا هم شم بقا مې په فنا کښې وینم
ځکه فنا به وي زما ملي بقا د پاره

د وحشي شپې توره سینه کښې چې بلکه غوندې ستي
مانتر دی ویار چې شم بحثري دې رهنما د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما هیواد «دی په ختیځ کښې یوې رڼا برابراشي
تر تولو وړاندې یې بلې خیره د «سبا» بر اشي

۱۳۶۰/۸/۲

کابل قلعهٔ فتح الله

د ملت لښکر

سره یې پسرلي سور راته ښکاریږي
د لاله داغ یې ناسور راته ښکاریږي
خونړی سیلاب راتلونکي په وطن دی
د ملت لښکر مخسور راته ښکاریږي

کابل / ۲۲ / ۲ / ۱۳۵۸

غلامي

د یوې توري کودتا په بنه راغـــــــی
انقـــلاب یې د ظلمو په ویو ســـور دی
د افغان د میړني ملت په تن ـــــــ یـې
لګـولې غلامی زخم ناســــــــور دی

۲۲/۲/۱۳۵۸/کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبوب غېږ

ساقي پاڅه پياله راکړه　　ماله ځان څخه جلا کړه

دا خپل ځان راڅخې هېر کړه　　سر سبند و ترمې سر تېر کړه

بزمې مينه لېونۍ کړه　　بزمې مينه سپېلنۍ کړه

چې نور و دانګم دار ته　　چې ځان واچوم انګار ته

چې قربان کړم خپله وينه　　پرې ترلاسه کړمه مينه

چې منصور د خپل دلدار شم　　يار ته ور د دار په لار شم

چې سرلوړی شم مجنون نه　　مؤمن خان غونډې پښتون ته

چې رښتينی يو عاشق شم　　چې په مينه کښې صادق شم

چې د مينې مينتوب کښې　　چې د مينې لېونتوب کښې؛

تېر تر ځان شم، تېر تر سر شم

د محبوب غېږې ته ور شم

۱۳۵۸/۷/۱۰

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

وي ورې - ورې اشنا ترې ستړې جوړوي
څکه هره ورځ راته خبرې جوړوي
دا د ګرېوانه صدف مې څکه خوله سپړلې دي
عشق زما له او ښکو ملغارې جوړوي
ښکارې چې د سرو روسانو تیار به جوړېږي پرې
بیا غازیان مصروف ښکارې سنګرې جوړوي
ګوره په ټوپك راګوزار بړي ایمان وګوره
روس که الوتکې نغزورې جوړوي
پوه دي چې سالنګ د سرو لښکرو د مرګ کنده ده
بیا هم لا نادان ګوره لښکرې جوړوي
داد شرق او غرب ښکېلاك مجرم دا انسانان دي
تښتي نور آسمان پر لوړ وزرې جوړوي
څو به په قناد پسې ځي راشه له شاعر کره
ګوره له الفاظو نه شکرې جوړوي

۱۳۶۳/۱۱/۲۲

پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي ماتم

کله چې زه پرچمیانو د ۱۳۵۸ کال د کب په دریمه نېټه د لارې له سره ونیولم او زندان ته یې واچولم زما په تن کښې زما هغه تورې جامې وې چې د کمونیزم د یو پلیم کلنې زور واکۍ په دوره کښې یې زما د غم او وير د ډېرو ترخو لحظو په وخت کښې ملګري راسره کړې وه او نن مې هم په تن کښې وې، دا پارکی همدې جامو ته وویل شو:

زما جامو!

ای زما تورو!

اې د غم جامو!

تاسې ملګرې یې مدام زما د ځان جامو!

هم د سفر، هم د حضر، هم د زندان جامو!

تاسو زما د زړه د غم ښکارندويي کوئ!

تاسو د لوی ملی ماتم ښکارندويي کوئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما جامو !

ای زما توږو !

اې دغم جامو !

۱۳۵۸/۱۲/۶

کابل دخرخې پله زندان

وطن پلوري

د وطن دخرڅوونکو مرګ روا دی !
که پلورلی یې په "روبل" که په "ډالر" دی
د افغان په پاک وطن کښې یې ځای نشته
که د سره دی، که د تور بنګلاک لښکر دی

تکل

شوم سرګردانه خوله تانه رو ګردانه نه شوم
خوږه جانانه ستا په عشق کښې بې ایمانه نه شوم
تکل مې وکړ د منزل په لور د سر په بیه
ستومانه ډېر شوم، خو بښې داده چې پښېمانه شوم

پېښور: ۱۳۵۸/۶/۱

راز

که د خولې نشي کړای د زړونو لارې مه بندوه!
ګرانه لالیه د رازونو لارې مه بندوه!
نن د وختونو مجبورۍ که دیوالونه جوړ کړل
د مستقبل د امیدونو لارې مه بندوه!
که ما او تا ته شولې شاړې خبرې شاړې دې وي
خو دې بچو ته د پلرونو لارې مه بندوه!
زما د زړه درمل په تا د تا په ما کېدای شي
خوښي دې ستاوي د دردونو لارې مه بندوه!
پرون هېر نکړې، سبا خوار نکړې د نن د پاره
ها تېرې شوې د عمرونو لارې مه بندوه!
که د ورورۍ د شعور سترګې دې په رویلو برېښي
د لاشعور دې د شعرونو لارې مه بندوه!

۱۳۶۱/۷/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ سرونه

ورک شوئ، بې کوره شوئ، بې ګوره هم شوئ!
د لوی سفاك، جاني خونریز د لاسه!
په پاکو وینو مو خړوب شو وطن
د شلم قرن د چنګیز د لاسه!
کلي، ښارونه مو داور لمبه شول
د نوی عصر د انګریز د لاسه!

* * *

ای د وطن خورو ورو ز امنو!
څوك په شپلو څوك په د ښتونو مړه شوئ!
د چا په سر درانه ټانکونه تېر شول
څوك په برچو څوك په بمونو مړه شوئ!
د چا سینه د ماشینګن موخه شوه
څوك په درنو- درنو توپونو مړه شوئ!
څوك په زندان کښې قصابي شوئ ورونو
په کوټکونو، په برقونو مړه شوئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک د اعدام په تخته وختلې

په ستمونو په ظلمونو مړه شوې!

د دوزخي ژوند نه وحشت مو ولید

په تکلیفونو، عذابونو مړه شوې!

څوک یې ژوندي په تراکتور رخبن کړې

د ظالمانو په لاسونو مړه شوې!

سرونه ور موکړل خو تیت مو نکړل

د خبیثانو، رذیلانو پښو ته!

د دې وطن د دښمنانو پښو ته!

۱۳۵۸/۱۰/۸

وردګ، آبدره

یو تصویر

دوران کوډ په وره کښې ناسته ده حیرانه

"خواره" "شته" او "کور" یې ټول له منځه تللي

د "وړوکه" "کالي" او "ګور" دعوه دارانو

په روسي بمونو دي وریته سیځلي

۱۳۵۸/۶/۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمور غېږ

ماشوم چې له مور بېل شي د هر چا ښېرې خوري
بې وارې وار په وار له هرې خوا ښېرې خوري

ښاپېرۍ وي ورته حورې، چې په هر لوري یې مخ شي
که خپل وي که پردي ترې په بیا - بیا ښېرې خوري

ګلونه د دنیا ورته تېرې - تېرې اغزي شي
د ګل په شان یې مخ یې د دنیا ښېرې خوري

د مور په وږان کور به یې چې تول عمر راتلل وو
د دې تولې له لاسه د جفا ښېرې خوري

سپین مخ وي، سپین سباوې خوشاپېرې یې پرې تورکې
"سبا" ترې ورته هیله یې "بیګا" ښېرې خوري

خو مور وي تـه همه د مور د غېږې آرزو نه مري
تېرېږي به داوخت که نن سبا ښېرې خوري

۱۳۶۱/۱۲/۲۱

پېښور

بریالی پاشون

هر افغان و ځپل کور خوښ او مسعود
خپل یې ښته ، خپل یې تاوان و خپل یې سود
د عادي ژوندون څښتن و و ځپل کور کښې
نزول هم نه وکړ نه یې ترصعود
بل واکي نه وه ، خپلواک یې خپل وطن و
واکداران یې که هر څو و و نا محمود
د خپل خدای په عبادت یې ملاکږه وه
د بل چا پیښي یې نه ووړ په وجود
افتخار او سرلوړي یې وه په برخه
په خپل ژوند په خپل وطن و وتول خوشنود
په خندونو بر بیدل او پرېخ تلل به
که کوله به یې هڅه د بهبود
خو څو کسه نا خلف پکښې پیدا شول
کړل یې رنګ د عقیدې پاخه حدود

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام او د افغان لاره یې پرېښوه
روس مردود ، لیکن مردود دوی مردود
د شوکت او اقتدار لیونه مینې
کړل د نورو په کړیو کښې محدود
خونړی غوبل یې جوړ کړ په وطن کښې
ورځ یې توره کړه په شپه کښې په داود
د راډیو ځي یې ونیوې په لاس کښې
په روسي ټانک الوتکو شول فرود
د وحشت دوره یې پیل په هیواد کړه
ټول احرار یې په زندان کښې کړل مسدود
ډېر یې مړه کړل په کورو ، په زندانو کښې
کړل یې وضع په ژوندو باندې قیود
د روسې ارباب له حکم سره سم یې
د وطن په هره خوا باد کړل بارود
ویل یې نور د خپل معبود عبادت پرېږدئ
روس زمونږه دی باداړ زمونږ معبود
خو مؤمن ملت دا کله شي زغملی
چې روس ومني او پرېږدي رب ودود

یو څو ملحد خلقیان د روس بچیان وو
د وحشت یې نه ثغور وو ، نه حدود
الوتکې وې ، بمونه وو ، ټانکونه
هره خوا ډکه په اور وه او په دود
کلي وران ، کورونه وران ، ښارونه وران شول
په وطن کښې وو خواره وحشي جنود
نامحدود روسان یې راوېستل وطن ته
خو پرې کې یې ښووده نوم د پوځ محدود
داسې ظلم او وحشت یې دلته وکړ
چې نه کړی و فرعون ، نه نمرود
د چنګیز او هلاکو تاریخ یې سپین کړ
کړل تاریخ تېرې برې ، هټلر ، یهود
نه په ښځو ، په سپین ږیرو باندې بند شول
نه یې پرېښودل ځوانان ، نه نو مولود
قتل عام یې په هر لوري کښې برپا کړ
خرابۍ یې کړې تر حد ځنې افزود
هغه بلخ چې د جمشید د جام جمال و
رېږېدل پرې بېرغونه زر اندود

(c) ketabton.com: The Digital Library

ها مزار چې د اسد د خدای مدفن دی
رسېږي یې هر طرف ته د فیض عمود

کندهار چې پایتخت د احمد شاه دی
دي روزلي یې میرویس او محمود

ها غزنین چې د ښار ونو د سر تاج دی
دي پلار زمیني د محمود او د مسعود

تود یې وران کړل په بمونو په توپونو
د ژوند نښې او آثار یې کړل نابود

خو بل خوا تر افغانانو مسلمانانو
نې الحاد شو لو منلی نه قیود

دي سر لوړي ژوند یې کړی په تاریخ کښې
هر د ښمن یې نشړلی په سجود

هیڅ تېری یې په وطن نه دی زغملی
نې لوړ سر هیڅ نه دی ورته دی فرود

په تش لاس یې بریالي پاڅون شروع کړ
په قیام یې کړلو مات خمود جمود

په وحشي دښمن یې وکړل گوزارونه
دین یې حفظ کړ په قیمت د خپل وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر داسې مې نیو سلامونه
تعظیمونه، تکریمونه او درود

۱۳٦۳/۱۲/۱۷

پېښور

اسیر

چې وي ذهن یې آزاد زنداني نه دی
که په پښو کښې یې پنځه منه زنځیر دی
چې لاسونه یې آزاد فکر غلام وي
حقیقت کښې دا اسیر رښتیا اسیر دی

۱۳٦٦/۱۲/۲۷

پلی نوم

کمونیزم د وحشت او زور مسلک دی
هر یو لوز، هر یو قول یې موهوم دی
مصلحت دی دانسان د قتلولو
خو چې نوم یې پلینوم دی پلی نوم دی

۱۳٦۳/۹/۱٦

دزړه غوټۍ

شو پسرلی په هره خوا تو کېږي سره ګلونه
پرسته، غر، دن او دیوال بروي خواره ګلونه
په پاڼه - پاڼه کښې تصویر د شهیدانو ښکاري
چي د وطن په درد یې لي غېږ دي څېر ګلونه
د خاورې مخ به ولې فرش په سرو ګلونو نه وي
تري لاندي پټ چي دي تر دي ګلونو ښه ګلونه
ستاعظیم قبر ته شهیده یوه د الي ده کنه
د جنت ګلو تر فاني ګلونه نه ښه ګلونه
چي د غموتو لوېږي - لوېږي غوټۍ وسپړیږي
خاوند ده کله به غوټۍ دي شي د زړه ګلونه

۱۳۶۱/۱۲/۱۴

داتک بیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کربلا ته سلام!

د کربلا دښتې ، په پاکو وینو سرې دښتې
د نازولو امامانو د اسرې دښتې
تا ته سلام ستا د سینې سرو پرهرو ته سلام
چې ستا په غېږ کښې لوېدې هاراړدو ته سلام

د کربلا دښتې د کرب او د بلا دورځو
دې ستا سینه کښې د استانونه دڅرادو ورځو
ته په میدان کښې یې د داسې لوې ایمان شاهده
چې باطل وې ورته امان! امان! امان شاهده
ستا په سینه کښې حق د باطل په ضد قدم پورته کړ
د استبداد په مقابل کښې یې علم پورته کړ
عقیدې تینګې وې د عقیدې ارادې ونکړې
توره یې ښکل کړه خو باطل ته یې سجدې ونه کړې

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کربلا دښتې! ستا یاد دې هغه نوې سوزونه

له تنه بېل خوښول خوبل او نه شول خوږ سوزونه

ستا په سینه کښې د ایمان داسې داستان پاتې دی

چې په نړۍ کښې تر ابده جاویدان پاتې دی

د بشریت تاریخ پرې ویاړي، افتخار پرې کوي

د حق د لارې فدایان ګوره تکرار پرې کوي

د تا سرخرو به لاره پالي د خپل سر په وینه

د حق دوښمن کړي په مینه، اوبه خوړ پرې وینه

* * *

ګرومن افغان د حسیني پاڅون په لاره درومي

دا لار به پالي کړ ترا وره، کړ تر داره درومي

د کربلا دښتې، په پاکو وینو سرې دښتې

د فاتو لواما مانو د اسرې دښتې

تا ته سلام، ستا د سینې سرو پرهرو ته سلام

چې ستا په غېږ کښې لوېدي ها اردو ته سلام

١٣٦٦/٧/١٩

د عاشورا ورځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبې کوي

تو پان مې بیا په سرو ګلونو باندې لوبې کوي
پرغوړېدلو بهارونو باندې لوبې کوي
خوږه نادان دی نتیجه یې چې په پام کښې نه ده
په انمویلو شمشیرونو باندې لوبې کوي
کډوړ خونه دی د افغان سر دی بې سره نه ځي
سر ورکړي ځي چې په سرونو باندې لوبې کوي
د یلدا شپه که وي اوږده هم طرا خېژي پسې
تیاره برخو په سحرونو باندې لوبې کوي

۱۳۶۶/۱/۲۲

د یلدا شپه

په سودا، سودا مې تېره کړه سودا شپه
شوه اوږده را تر ترکال نه د «یلدا» شپه
اوږېدل بړمې اوس - اوس مې تجربه کړه
په رښتیا تر ټولو شپو اوږده ده دا شپه

۱۳۶۶/۱۰/۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ای نړیوالو !

نیاو غوښتونکو !

امن خوښو !

سوله دوستو !

نړیوالو واورئ !

* * *

واورئ پیغام !

د یوه مظلوم

خو میړني

او با ایمانه ملت

ای نړیوالو واورئ !

غوږ شئ !

د مظلوموخپه شوی پیغام

د انسانیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د واقعیت ،
د حقیقت په غوږو
واورئ!
په دقت یې واورئ!

***

دلته په زړه کښې د آسیا ،
یو تاریخي ملت دی.
چې د پېړیو په پوړیو کښې روان ژوندلري
له ویاړه ډک ،
له پتـه ډک
له ننګه ډک ژوندون!
د ه لوږې، تندې دې ګالي ،
بې کوره زغلي
خو غلامي ته یې د چا غاړه نه ده ایښې
دا یې ګناه ده
په هغې ګناه تېرې پېړۍ شوي
د نړۍ د پېرو لویو - لویو قوتونو مدام
د استعمار قوي لاسونو مدام

(c) ketabton.com: The Digital Library

دده د سر د ټېټولو ملې ځلې کړې
خو ناکام شوي په مړو پښو ترې تللې

* * *

ای نړیوالو واورئ !
غوږ شئ !
کیسه پاتې واورئ !
ددې ملت د سرلوړې کیسه :
زوړ استعمار دلته پخپله راغی
مات چې شو
بیایې د خپلو نوکرانو دلته لته وکړه
هغوی یې راوستل، خو پاتې نه شول
مات کړل ملت
ملي تاریخ ترې د سرو زرو پاڼو نه وړکړل
دا پاڼه واوبنته هغه دلته ،
بیا بربنډه نه شو

* * *

سره استعمار کړې سترګې پټې
په دې ټولو پښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ورورولۍ، سولې، آزادۍ، بشردوستۍ
د غولوونکو شعارو ترشخلې يې
د تيرې توره کره تيره
ددې ملت د ښکلولو لاره يې جوړه کړله
لومړی يې د لنه ايجنټان په روبلو وپيرودل
څو ناخلف يې له ملته بيل کړل
د ښکارې زړک په شان يې ځان ته ښکېل کړل
د کور، کالي، دودی خوږې غاړې يې ووهلې
بس يو څو ويني پرې غلط شول
خو نور وپوهېدل
د دوی پردی لوبې يې وليدلې
خو دوی په ډېره بې شرمۍ
د خپل بادار په متو
په رڼا ورځ کښې يې بې رحمه داړه واچوله
په هډې ورځ يې په زرګونو افغانان
په وينو ولمبول
په خونړۍ کودتا واک د دوی شو.
د روس له پاره يې د خلکو غلامي پيل کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د ملت ځواك يې ملګري نه شو

ځکه ملت هر څه منل (خو:) غلام کېدلای نه شو:

* * *

ای نړیوالو واورئ!

غوږ شئ!

کیسه خلاصه نه ده:

دوی د ملت د ایل کړو او سنبالو د پاره

روسي ټانکونه،

الوتکې،

ماشینګڼې

او بمونه راوړل

په بې رحمۍ یې پر تش لاسو خلکو وچلول

ډېر ماشومان، ښځې، زاړه، ځوانان یې ووژل پرې

او ډېرې خونې یې د روس په وسلو ورانې کړلې

غوښتل یې چې د وینو څاڅکي کړي په سره جنډه کېنې

خو د قصاب د لمن خاپ هم پټېدی شي کله؟

* * *

ای نړیوالو واورئ!

واورئ !

کیسه اوس خوږه شوه ؛

په سپین میدان کښې د ایمان او د وسلې مقابله توده شوه
یو خوا ئې روس ، د روس بچیان ، قوي وسلې ورسره
ئې د ټینکونو غړهار ، د ماشینګن ټکهار
د الوتکو غوږهار
او د بمو کړسهار
را خلاصېدل ، راورېدل په بې دفاع ملت
بل خوا ملت ئې تش لاسونه
بس څو ناڅه ټوپک ، کوټک ورسره
خو ټینګ ئې ایمان او اراده یې وه ترشا ولاړه
مقابله وه د لېوه او د کتو په میدان
ټوپک په ټانک کښې لاړه وکړه رانسکور یې کړه
قوي دښمن داسې ترور شو چې شوکور یې کړه
شو بلې پرې لکه ترخې منډتې
په یوه لحظه کښې د لمبو خوراک شوې
پاس په آسمان شوې الوتکې ښکاره
د ټوپک ډزو پرې ترسې شو کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څو لځو کښې لکه سیکې باښې وغورځېدې
څو چې ترزمکه رسېدې، لمبې یې شوې دودونه
په هره برخه کښې تباه شول د اقوې پوځونه
ملت بری ومونده په ټولو زغورو قوو
د ایمان نور و
دافغان غیرت و
دا د تاریخ د قهرمان غیرت و ،
چې هم یې روس، هم یې ددوی نوکران وپرزول
اوس سروهلی، بروهلی په ځان نه پوهېږي .
باور دی ژر به محوکېږي
سور استعمار به هم د تور سکېلاک دقبر خوا کښې
د میرنو په ملک کښې د بر پر بې خوندې خښېږي
او ددې آزاد ملت څلواک ژوندون به بیا پیلېږي
نوای رښتینو !
واقعبینو !
نړیوالو واورئ
دغه پیغام
دا د بری پیغام

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دواړه خوځیږي ملت د سوبې کیسه
دا دیوه لوی استعماري قوت د ماتې داستان
دا ټول مظلوم انسان ته ور سوی!
او ورته وایي چې ملي اراده نه ماتیږي
ملت په ټولو قوتو برېږي !!!

۱۳۵۸/۵/۱۲

عمر

پنځه دیرش کاله مې د ژوند تېر شول د لمر په حساب
شپږ دیرش کلونه مې وتلي د قمر په حساب
چې لا ژوندی دی د وطن په سر کښې نه دی تللی
بې ننګه سر نما ونه بولۍ د سر په حساب

۱۴۰۰ هـ، ق د کوچني اختر ورځه (۱۳۵۹)

د ایمان سوک

د "ترهکي" سرې وخوړ، د "امین" سرې او به کړ
"بریژنف" یې کړ زړه چاودی "اندروپف" زړه یې اوبه کړ
د افغان د ایمان سوک دی، پر "باطل" د "حق" ګوزار دی
چې "مسکو" یې غمخانه کړ، پر "برک" یې بل ویر وکړ

۱۳٦۲/۱۱/۲۲

لوړې شملې

قدم - قدم کښې سلسلې دي زلزلې دي راځي
نړګیه زار ستا حوصلې دي قافلې دي راځي

د افغانی همت پامیر د ټیټیدلو نه دی
چې پر هر وخت د دښمنانو پرې حملې دي راځي

د بېرته تلک لاره یې نشته ګورستان ته درېږي
زموږ وطن ته د خرسانو سرې ګلې دي راځي

د وینې تېلو د همت ډیوه مې بله ساتئ
له هرې خوا د توپانونو سلسلې دي راځي

سر لوړې مړینه د اصلي ژوند پیلامه ده اشنا
سرټیټی ژوند، د مړینې نوې مرحلې دي راځي

د ککرو ځلې دې لوړ شي، لا دې لوړ شي پسې
چې پرې رپاندې د غیرت لوړې شملې دي راځي

۱۳۶۲/۱/۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهدو ماشومانو ترانه

سپېڅلي مسلمان قهرمانان یو د وطن !

قربان یو د وطن !

قربان یو د وطن !

بچیان د لوی افغان یو فدایان یو د وطن !

قربان یو د وطن !

قربان یو د وطن !

* * *

ساتو یې آزادي د خپلو متو په همت !

لرو ملي غیرت !

لرو ملي غیرت !

په لار د قربانۍ باندې روان یو د وطن !

قربان یو د وطن !

قربان یو د وطن !

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

چنګېز دی، که انګرېز دی تسلیم شوی زمونږ زور ته!

روس هم روان دی ګور ته!

روس هم روان دی ګور ته!

د خدای په کمک بر یو په هر میدان یو د وطن!

قربان یو د وطـــــن!

قربان یو د وطـــــن!

* * *

د روس ناولې پښې به پرې کړو پر پېښ د وهیڅکله

ساتو بر یې په خپـــله!

ساتو به یې په خپـــله!

زامن د میرویس خان یو او امان یو د وطن!

قربان یو د وطـــــن!

قربان یو د وطـــــن!

* * *

خوشاله به اروا د احمد شاه او د روښان کړو!

هوسا به خوشال خان کړو!

هوسا به خوشال خان کړو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ئن که ما شومان سبا ځوانان یو د وطـن!

قربان یو د وطــــن!

قربان یو د وطــــن!

۱۳۶۲/٦/۹

پښین، بازار ګی

دایمان زور

دافغان دایمان زور یې دی لیـــدلی

«کمونست» به «کم» و «نیست» شي که خدای کړه

د کمون وحشت به بېرته ځي کـمـون ته

له دې وخت به «جم» و «نیست» شي که خدای کړه!

۱۳۶۱/۷/۲۳

شهیـــدانو!

مېړنیو! قــهرمانو! اتـــلانــو!

دوطن د پاکې لارې شــــهیدانو!

زموږ هـــم د خپل وطن په ننګه جنګ دی

ستاسو لاره خوښه کړې سربازانو

۱۲/۲/۱۳۵۸ وردګ، آبدره، زیری شهیدان

چېرته ولاړ شم؟

لاس مې تړي وحشي قاتل تړمې په بېرته سپاري
د ټول جهان قضاوت دا دی زه نو چېرته ولاړ شم؟
د حق غاصب به مې د حق غوښتو؟، له جرمه تېرشي
چې د انسان قضاوت دا دی؟ زه نو چېرته ولاړ شم؟
د امن خوښو امن او سر له خومې هم ولېدل
امن و امان! قضاوت دا دی؟ زه نو چېرته ولاړ شم؟
د عالمي ضمير وجدان مې تجربه هم وکړه
افسوس ایمان قضاوت دا دی زه نو چېرته ولاړ شم؟
تکیه په خدای ده، مې د توري بله لاره نشته
د هر افغان قضاوت دا دی زه نو چېرته ولاړ شم!
د خدای مدد به وي، لوی غرونه، سنګرونه به وي
د ټینګ ایمان قضاوت دا دی زه نو چېرته ولاړ شم؟
افغان د مور غېږه کښې پایي، ځکه وایي: وي به
افغانستان قضاوت دا دی! زه نو چېرته ولاړ شم!

۱۳۶۲/۳/۲۹

کوټه، نقیر محمد زدول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاریخ غبرګون

د ۱۳۵۹ کال د ثور میاشت له روسي وحشي ښکېلاک سره د کابل ښار په واټونو کښې د ځوانانو او پېغلو د روښنفکرۍ پاڅون میاشت وه، دوی په تش لاس او مېړانه په رڼا ورځ د روسانو په ټانکو راووتل او له روسي ښکېلاکګرو سره لاس او ګرېوان شول، لاندینۍ کیسه د دې میاشتې د پاڅون یوه تاریخي حماسه ده چې د "آسه مایي" د تاریخي غره په لمنه کښې د "جوې شیر" د ویالې په غاړه پېښه شوې او د تاریخ پر زړه کښې برتل خوندي وي او ما د دې لنډې مثنوي په کالب کښې نظم کړېده.

یوه کیسه ده حماسه ده
د افغاني قهرماني
د روان لوی توپان ؤ
د ځوانانو د پېغلانو
پوهنتون ؤ په پاڅون ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کابل کښې   سهار مهال کښې
پورته غبرګ   دا یو څوبرګ
«مړه روسان شه!   مړه خلقیان شه!
روس دې دروځي!   زموږ له سیمې!
روس دښمن دی!   روس میرځمن دی!
روس نه غواړو!   روس نه غواړو!
آزادۍ ته!   خپلواکۍ ته!
به رسیږو!   نه ستنیږو!»
په دې چیغو   په دې کریغو
راتلل ښار ته   زرنګار ته
څو هجوم کړي   روس محکوم کړي
دې بهیر ته   «جوی شیر» ته
روس ټانکونه   او پوځونه
ور چمتو کړل   سپي یې توکړل
په ځوانانو   په پېغلانو
ورحمله شوه   دربله شوه
د ګولیو   په بلیو
تویېدونه   زلمي نجونه

څو کسانو څو ځوانانو
کړلې منډې له دې غونډې
غره ته ټولنه تښتېدله
خو یوې ځوانې قهرمانې
ورته غږ کړ جوړې ځون کړه
"څه کړئ؟ تښتئ! ځان نه پوښتئ؛
ژوند ځنېلواک وي! که بې واک وي-
ژوند وی نه دی! مرګ ترې ښه دی!"
په دې چیغه په دې تریغه
دوی په تېښته پرېښوه تېښته
حمله ور شول سینه سپر شول
مرګو ته ټوپکو ته
هېر ترې مرګ شو تاریخ غبرګ شو
د ملالې بې مثالې
احترام دی صد سلام دی
دې میدان ته دې ایمان ته

دافغانې
قهرمانې

۱۳۶۳/۱۱/۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستاد پژواك په لیکه :

دحق لمر

بیا «بشر» بې سره شوې جوړ «پرې بشر» دی
بشر دوستو(؟) اوړ ولې په محشر دی
زیر و بم د بم په هره خواکښې خوړ دی
دوېر ساندې دي عالم زیر و زبر دی
په هر گام کښې لوېې کندې، لوړ پاڼونه
مسخ په ویرانډې توپانونه دي، خطر دی
مکانې اثر پرې شوی دی د عمرونو
په کنډو د زمانې موتل سفر دی
پښو نه ځي هسکه غاړه به او سپړي
زمانه ده، حادثې دي، زموږ سر دی
روغ زړه نه دي له دې خاوړې نه وتلي
که چنگېز، که هلاکو، که سکندر دی
د انګرېز جهانې زور دلته اوبه شو
په زاریو د تزار نوی لښکر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرخرويي تل په وينو د دښمن ده
د کابل بالاحصار کښې دا اشر دی
که د روس «شاپرک» هر څو بمباري کړي
چا وژلی په ګوليو د حق لمر دی؟
شپه اوږده، تاريکه ده، خو ړانده يم
خښ په زړه کې د سپېدو ځلند خنجر دی
دا منمه شپه اوږدې دي بې کله
خو سحر نه مري په دې مې هم باور دی
يخ به تېر شي خو نوری به د سکروي
«پايښت» بوله استثني قانون ګذر دی»

۱۳۶۶/۵/۲۹

کوټه

د ځان مرګ

ډېر و سرونه دي داؤ کړي د ايمان د پاره
تاسو ايمان کړ تر پښو لاندې د امان د پاره
ژوندون ايمان او عقيده ده، ګني مرګ دی مرګ دی
افسوس پچپله غوښتی مرګ تاسې د ځان د پاره

۱۳۶۶/۲/۲۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترہ کي په یاد

سور ترہ کی ،
په سرہ کلي کښې پیدا شو
سرہ روس ورکړل
ورته سرہ - سرہ کتابونه
ترې نه زده یې د سرو وینو تویول کړل
په خپل مغز کښې یې ساتل سرہ - سرہ فکرونه
څو چې سرې کودتا ورووست د ارګ تخت ته
کړل جاري یې ژر - ژر
سرہ - سرہ فرمانونه
سور بیرغ ،
سور یې دیرک ،
سور یې تناب شو
کړل یې ځوړند په سینو سرہ نښانونه
په وطن کښې یې سرې وینې کړې رواني
ټول یې سرہ کړل که وو کلي ، که ښارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره خوايې سره ورځ راوسته
په خلکو
په افغان باندې يې بل کړه سره اورونه
څوچې سره بادارې کش کړ قربانۍ ته
ترينه پاتې سرې څوکه شوې
سره تختونه
روڼتيې ډېر فشار پرې راووست
خوسره نه شول
د تره کي په سرو ويښو بالښتونه
د «سره عمر» شرمېدلي پای يې «ژړه» ؤ
وو په «سره» نيکړ يې جوړه
«ژړه - ژړه» خاپونه

کوټه: ۱۳۶۴/۴/۱۲

د سر سيوری

نه يې کوره مسافره کومه ولاړ شم ؟
ګاډي دړومې هرڅوك ورځي خپلوکورو ته
چې د سر سيوری مې دی پکښې موندلی
زه خوشاله يم يوازې دې دوو شپو ته

پېښور، ۶۲/۸/۲۲
دردلې يون

غم

نه د ځان په غم کښې نه يم، د جهان په غم کښې نه يم!
چې له ما مخ کوږ کړي، د جانان په غم کښې نه يم!
په دې نه يم چې څه وشول؟ په دې نه يم چې څه کېږي؟
د چپو په غم کښې نه يم، د توپان په غم کښې نه يم!
زمانه شوه ولې ورانه؟ مکانونه ولې وران شول!
د زمان په غم کښې نه يم! د مکان په غم کښې نه يم!
د تعمير په ځای تخريب دی، د تجليل په ځای تعذيب دی
د بدلون په غم کښې نه يم، د بحران په غم کښې نه يم!
که دا ځمکه نسکورېږي، که آسمان پرې رانښېږي
د زمين په غم کښې نه يم، د آسمان په غم کښې نه يم!
که ناپالم که ايټم دی، نايتروجن که راورېږي
د جبران په غم کښې نه يم، د درمان په غم کښې نه يم!
خير دې شلېږي دې، دا کېږي، په کنډونو پسې نه يم
د لمن په غم کښې نه يم، د ګرېوان په غم کښې نه يم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما سوال تر ټولو لوړ دی، زما غم تر ټولو بر دی
د افغان په غم کښې نیم، د لبنان په غم کښې نه یم!
زما غم بس همدا غم دی، چې انسان هم چېرته شته دی؟
چې الفت او انس یې نه وي، دې حیوان په غم کښې نه یم!

۱۳۶۳/٦/۲۹

پېښور

فلکه!

په خپل وطن کښې د وطن د آبادۍ په تمه
اوس بې وطنه د وطن په آزادۍ پسې یم
هضم دې نه کړمه فلکه از مویبنت خو دې کړم
ستا خوله کښې هم د خپل غلیم په بربادۍ پسې یم

۱۳٦۲/۳/٥

باجوړ، ناڅي غابښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګران

ځان ګران دی خو تر ځانه مې جانان رابانـدې ګران دی
ثابته مې جهان ته کړه چې ګران رابانـدې ګران دی

سر بدم پرې خو د زړه محبوب مې نه پرېږدمه بل ته
رښتیا رابانـدې ګران دی، په ایمان رابانـدې ګران دی

چې کړې مې خاپوڅې یې په مینه دې په غېږ کښې
دا مور رابانـدې ګرانه، دا د امان رابانـدې ګران دی

زما د تن ذره - ذره یې جوړه ده له خاورې
ذره - ذره د ملک تر ټول جهان رابانـدې ګران دی

جلال د "جلاله" لرې، جمال د "افغانۍ" مې
"کونړ"، که "ننګرهار" دی، که "لغمان" رابانـدې ګران دی

هر غر جنګي کلا ده، هره تره یې سنګر دی
"ځاځي" دی، که "منګل" دي، که "ځدران" رابانـدې ګران دی

"لوګر" لکه لوی غر تل د دښمن مخ ته ولاړ دی
"پادخواب" دی، که "سرخاب"، "تنګي واغجان" رابانـدې ګران دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کابل» چې حال کابل د دښمنانو د غـــرور
زورګیر کړی په زاریو دا مکان رابانده ګران دی

«ملخه» چې د «بري» یې تر آسمانه پورته رسي
یادګار د خپلواکۍ مې دی «پغمان» رابانده ګران دی

مغرور دښمن یې څوځوځلې مات کړ په مېړانه
«پنجشیر» رابانده ګران دی او «پروان» رابانده ګران دی

دښمن چې ورغلی ژوندی نه دی ترې راغلی
سرلوړی «کاپیسا»، مغرور «بامیان» رابانده ګران دی

د روس وحشي لښکرې چې د مرګ کندې ته سپارې
«سالنګ» رابانده ګران دی او «خنجان» رابانده ګران دی

د روس د سرو لښکرو یې مات کړي قطارونه
«دوشي»، «پلخمري» ده، که «بغلان» رابانده ګران دی

«کندز» رښتیا کندیس دی کې دښمن ته د مرګ کنده
چې نغري د سمنان، هغه «آبدان» رابانده ګران دی

لالونه د سرو وینو د شهیدو یې په ځلا دی
چې داسې وینه لال کړي «بدخشان» رابانده ګران دی

د «بلخ» په «ذبیحانو» مې تاریخ کړي افتخار
«مزار» د لوی اتل «شیرمردان» رابانده ګران دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سرپل» بازار یې وران شو خو دښمن ترې سرپل نشو
چې روس پکښې قاش، «قاش» دی «تاشقرغان» راباندې گران دی

د کوړ دښمن سرونه یې سم - سم پکښې هوار کړل
قربان یې له بچونه «سمنگان» راباندې گران دی

هر څومره که روسان ورباندې بلوسي، سروې نشي
چې لوړه غاړه اوسي «چغچران» راباندې گران دی

چې ساتي خپل ویاړونه، د پردو له یرغلــــونو
«فاریاب» راباندې گران دی او «جوزجان» راباندې گران دی

«تخار» دی، که «فرخار» دی، هر یو ډک د افغان دی
چې هسکه غاړه ژوند کړي «شبورغان» راباندې گران دی

چې کندې یې شوې ډکې په روسي ټانک او عسکرو
«سبزک» راباندې گران دی او «لامان» راباندې گران دی

لوی واټ په رڼا ورځ کښې سره دښمن ته سور تنور کړي
دښمن ترې میدان نه شي وړلی، «میدان» راباندې گران دی

له اور یې کړې ورښکې، پر دښمن خپلې توپکې
«ونخی»، «خوات»، «تنگی»، «شنیز»، «زنخان» راباندې گران دی

«غزني» که «قره باغ» دی که «شلگر» دی، که «مقر» دی
هر یو قوي سنگر د قهرمان راباندې گران دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړګونه رستمان دې رالوی شوي په زانګو کښې
«زابل» ستا هر زوی، هر قهرمان راباندې ګران دی
روزګار چې پکښې تل په مېړنتوب دی د دښمنه وُ
پرې ویاړم، پرې نازېږمه «روزګان» راباندې ګران دی
«قندار» ستا د قندو زهر څښلي دي روسانو
«زوړ» ښار دې، زوړ سنګر دی د ایمان راباندې ګران دی
«هیلمند» د ملي هیلو او ملي پوځ «لښکرګاه» دی
که «ګرشک» دی، که «نیمروز» دی، که «سیستان» راباندې ګران دی
«فراه» کښې د پردیو د فرحت لارې بندې دي
«شینډنډ» چې پکښې روس دی سرګردان راباندې ګران دی
نازېږم د «هرات» له قهرمانو توریالیو
دښمن تېر چې ورنکړ امان راباندې ګران دی
چې هر تېری شنډېږي، پکې هر زور اوبه کېږي
وطن د مېړنو افغانستان راباندې ګران دی
الحاد او کمونیزم یې ځپلي ابدي دي
دا خوږ ملک د سپېڅلي مسلمان راباندې ګران دی
چې ټول سنګر سنګر دی او سرخرویه دی په وینو
وطن د ننګ غیرت او د ایمان راباندې ګران دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا ویل اچې وطن وران دی او ورانو به څه خوندوي؟
ویران دې وي، ویران دې وي، ویران را باندې ګران دی

چې نر او ښځه، زوړ او ووړ او ځوان یې ټول جهاد کړي
دا نر ملت، دا نسل قهرمان را باندې ګران دی

په نره یې سر دا اوګړ او په نره دښمن وځپي
«شهید» را باندې ګران دی، «غازي» ځوان را باندې ګران دی

چې لار کوي د روس په الونکو او ټانکو کښې
د حق د مرد کیو تونده باران را باندې ګران دی

دا سره خونړۍ ورځ یې نور په سترګو لیدی نه شم
افغان ځکه کومه چې افغان را باندې ګران دی

غافل یم په وصال کښې د خپل ګران اشنا له قدره
د وصل تر خوب ونه تریخ هجران را باندې ګران دی

«رفیعه» چې په درد کښې د وطن دې قلم خوځي
د تا هره انشاء او هر بیان را باندې ګران دی

۱۳۶۳/۱۲/۱۹

ترور شعر

د حالاتو په دُرشل کښې مې ښیارانو
نن دا شعر زماني هسې ترور دی ۱۳۶۴/۵/۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوليك

ديوبېل اشنا په نوم

فلك څنګه مهربان شو نه پوهېږم ؟

چې د بېل اشنا له ياده بيا خبرېږم؟

نوي كين يې نوې مهركښې دي نغښتي؟

كه رښتيا يې نن د ناز غېږې ته لوېږم!

ما ويل دواړه به ترمرګه سره مله وو

چې هم بېل يو هم ژوندي يمه شرمېږم

شكر دادى چې د ليك لاره شوه خلاصه

خپل ليكونه راليږه خپل به درليږم!

هيوادې ياران وو څنګه؟ حال يې څه وي؟

له هيڅ نه خبر نه يمه څورېږم!

د ژوندون د سختو لارو په سفر كښې

څه به كيږي، څه به كيږي، څه به كېږم؟

او بنكو ژاړې چې له سترګو راجلا شوې

نما كال د بېلتون وشولا خندېږم!

۱۳۶۲/۶/۱۹ پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاربیته

په وینو رنګ افغانستان دی
په هر یو کور کښې دي ویرونه
هغه ودان وطن اوس وران دی
دي پرې راغلي توپانونه

* * *

داد غوایه له بغاوته په وطن جورې غلبلې شوې
د سرو روسانو له وحشته بلې په هره خوا لنبې شوې
د کمونیزم په لغته ټولې دېرې هوادېرې شوې
ورکه د نیاو او عدل پته چې سرې لښکرې راخورې شوې
په وطن کې چور او تالان دی
وهې یې سرونه او مالونه
په وینو رنګ افغانستان دی
په هر یو کور کښې دي ویرونه

* * *

سېځي خواره پرې راخواره دی جنت نظیر وطن ورانېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره خوا پلي دي، سپاره دي خر سان په وينو نه مړيږي
وطنداران خواره واره دي هره خوا کډې ئې باريږي
پاتې پراته په تناره دي نړ ودي اور دى پرې بليږي

په هره خوا کښې بمباران دى
دي د زنګيرو يو آوازونه
په وينو رنګ افغانستان دى
په هر يو کور کښې دي ويرونه

* * *

د کور پرځاى بې نصيب ګوره شو د کمونستو په وعدو کښې
هرچا ته خپل وطن سوراور شو وسول د ظلم په لمبو کښې
وحشت په هره خوا کښې خور شو آرام شو ورک کليو ښارو کښې
له ورانې خالي پوره ته شورشو آورو په تنو غلبلو کښې؛

« دا بشر دوست دى؟ دا انسان دى
چې بلوي په موږ اوروونه!»
په وينو رنګ افغانستان دى
په هر يو کور کښې دي ويرونه

* * *

خو پا څېدلي شاتلميان دي په کاميابۍ مو اعتماد دى

چې چمادي سنګر ودان دي   آزاده ونکی مو هېواد دی
په غزا بوخت موچې غازیان دي   آخر راتلونکی عدل وداد دی
په وینو رنګ موشهیدان دي   د سرخرويي د زیري یاد دی

د سبا ستوري مو روښان دی
«رفیع» اوس کړ دي غمونه
په وینو رنګ افغانستان دی
په هریو کور کښې دي ویرونه

سنبله ۱۳۶۴ هـ،ش

د ننګ تاریخ

ستا پر مخ چې را خورې شوې دشهید دوینو پرخې
سرخرويي دې کړه حاصله، ای دلوړو غرو ونو ښځې!
کتیبه ده د میړانې، دشهید په وینو لیک ده
تر ابده ژوندۍ ساته، داد ننګ د تاریخ کرښې

۱۳۶۲ پېښور منظور عام پرېس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوې مسرې

په وطن کښې د وحشت لړې خورې شوې
کندو وازې کړلې خولې سرې خورې شوې
پسرلی چې به غاټولو سره ښکلې
هغه دښتې په سرو وینو باندې سرې شوې
چې درلې وې، چې تودې وې، تالیدلې
هادیرې اوس سرتر پایه هدیرې شوې
چې ښادې چې آبادې ته مولرلې
ځوانیمرګې د عمرو - عمرو اسرې شوې
ځوانان ولاړل د وحشت ترکومي تېرشول
را نه لوټ موملي پانګې او پاسرې شوې
اوښکي ورکې شوې د وینو په سیلاب کښې
په سرو وینو باندې سرې سوې مسرې شوې

۱۳۶۶/۸/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیل پر غاړه
(بکرنش النیل)

زه د نیل پر غاړه ناست یم !
نیل روان دی !
نیل روان دی!
ورو - ورو اخلي قدمونه!
د هدف په لوري یون دی!
دا روان دی له پرونه
د سبا غېږې ته رسي!

* * *

زه د نیل پر غاړه ناست یم
چوپې - چوپې يې څپې دي
خو په تتو اشارو کښي
راته سپړي ډېر رازونه
کوي تېر حکایتونه
راته یاد کړي تېر وختونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته سپړي تاریخونه

* * *

زه د نیل پر غاړه ناست یم !

را یا دیږي هغه ورځې !

چې د نیل چوپو څپو به

تېرولې د نیل ناوې

او حسینې به نغرلې

دا د نیل غوښتنه نه وه

دا هوس د ها پاچاو

چې به نجونې خوښولې، غرقولې

د وحشي شهوت تسکین به یې پرې کولو

* * *

زه د نیل پر غاړه ناست یم !

څپې چوپې - چوپې درومي

اشارو کښې راته وایي :

" څه شول هغه هوسونه ؟

بې ځلیه شهوتونه ؟

زه شاهد یم !

دوی پناه شول
او د نیل حسینې ناوې
بیا په امن اوسېدلې
نه چا ماته راوستلې !
نه او بو کښې ډوبېدلې ! ،،

***

نه د نیل په غاړه ناست یم
زمانه وهي څرخونه
راته ښکاري تېر قلمونه ؛
د فرعون شاهي تخت دی
ځان ته خدای د خلکو وایي
کړي چپه - چپه حکمونه
په ترلو - په وژلو
د مظلومو انسانانو
نه سړېږي ، نه مړېږي !

***

نه د نیل په غاړه ناست یم !
نیل روان لکه پرون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په یون کښې راته وایې:

„ها فرعون د لته څوک دی؟

ها خدایي مقام یې کوم دی؟

زما عنبره کښې زبون دی!

غورځولی مادی بهرته

دی عبرت د تاریخونو!

* * *

نه د نیل پرغاړه ناست یم

په زاړه قلم کښې ګورم

مصر ډک له شر او شور دی

د زرګونو عالمونو په منځ ـ منځ کښې

ښایسته یوسف خرڅیږي

په پیسو او په مالونو

هر یو نیسي یې له لاسه

غواړي دا ښکلی غلام کړي!

د انسان مقام بدنام کړي!

* * *

نه د نیل پرغاړه ناست یم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم څرخ خوري را تاوېږي!
ښايسته يوسف ښکارېږي!
غلامي يې شاتړ کړې
د شاهي په پالنګ ناست دی
او د نياوې دور چلېږي!
د انسان سوداوې نښته
ورور په ورور باندې نازېږي!

***

نه د نيل پر غاړه ناست يم!
را ته کړي حکايتونه،
راته کړي اشارتونه،
د نسل په ژبه وايي:
ډېر زوروکي دي ماليدلي
چې زما پښو ته لوېدلي
له غروره يې سرونه
په دې کاڼو دوبېدلي؛

***

نه د نيل پر غاړه ناست يم
او د نيل له حاله وايم؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرعونان تل نسکوریږي

حق باطل باندې بریږي

زور زیاتی نه پاتې کیږي

بې له خدایه! مصنوعي خدایان غرقیږي!

***

نو:

نه د نیل پرغاړه ناست یم

په ډاډ منه لهجه وایم:

چې ای د عصر فرعونانو!

ای وحشي ښکیلاکګرانو!

ای د روس وحشي لښکرو!

نور راغلی هغه وخت دی

چې په لاره د فرعون به روانیږئ!

او د مرګ په رود نیل به ورګډیږئ!

دا به کیږي، دا به کیږي

کرخپه اوکه خوښیږئ!

***

نه د نیل پرغاړه ناست یم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د نیل په ژبه وایم:

د افغان اولس د قهر رود نیل بر

غرقوي د تزاري فرعون لښکري

دا آزاد وطن به بیرته آزاد بڼي

د افغان مؤمن اولس به

خپلي خوښي ته رسیږي

د هدف ربه منزل ته

به سمیږي هسکه غاړه!

زه د نیل پر غاړه ناست یم

نیل روان دی

نیل روان دی

ورو- ورو اخلي قدمونه!

۹/ ۹/۱۳۶۵

۱۹۸٦/۱۱/۳۰

مصر، قاهره

د راډیو تلویزیون ودانۍ

د نیل پر غاړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وحشت غېږ

سرې-سرې اوښکې چې تویېږي مې ګرېوان ته
څه به وبخښي د مینې ګلستان ته؟
نه یوازې ګل په سوي ، بلبل په سوي شو
یوه چاره په کار ده دې سوي خزان ته
د وحشت په خوره غېږه کښې شلم پروت دی
حیرانېږم د شلم قرن انسان ته
میته نشته ، مینې سرې دي په سروو ینو
ته لا اوس هم انسان وایې دې حیوان ته؟
یو ویشتمې پېړۍ ته چې را برېږي
څوك به پاتې وي چې ورېې غواړي ځان ته؟

۱۳٦۲/۸/۸

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چرینګو د مړ کېدو په ارتباط څو قطعې:

خرس مړ کې

خرس مړ کې ده په روسیه کښې لګېدلې
لوی خرسان یې سر په سر مړي، کال په کال مړي
عجیبه ده ټول زړه چاودي څې له تخته
د افغان د ارادې په پاخه ډال مړي

۱۳۶۳/۱۲/۲۰

د اقتدار جنګ

اورو ا «یو» کله یې «بل» مشر مردار دی
چې ګوښه شي ورپسې یې د مرګ وار دی
ګوډ تا د کمونیزم هم اسرار وي
په مسکو کښې روان جنګ د اقتدار دی

۱۳۶۳/۱۲/۲۱

زوړین

چرنینکو ؤ اندروپف ګورته لېږلي
اقتدار د کی جي، بي بې ؤ رسېلي
خو زوړین یې لکه مېږه رانسکور کې
ګربه چف لکه ګربه ؤ ورته غلی

۱۳۶۳/۱۲/۲۱

* * *

بریژنف یې چې مردار شو کار یې زار شو
اندروپف یې له یو پف سره ګوزار شو
چرنینکو که هر څو وچرېده وخت تېر ؤ
ګوربه چوف یو چوپ پرې وکړ په قرار شو

۱۳۶۳/۱۲/۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

امتحان

که هرڅو مې دافغان قصه اوږده شوه
د ښنه! ستا هم هدا شان قصه اوږده شوه

پروا دا رمې نه د مال او نه د سر یم
اوس چې ماته د تاوان قصه اوږده شوه

توجه! کښځ ته مې دامن بیړه باسه
چې پر ما د سره توپان قصه اوږده شوه

ځکه وینې مې له اوښکو سره درومي
د بموټو د باران قصه اوږده شوه

د بیزو نویه! د سره سحر په لوري
غرق خون دي شو کاروان قصه اوږده شوه

د روسي ښکیلاک قصر مې هم کړه ختمه
که زما د امتحان قصه اوږده شوه

د خوابه اشنا وصال به مې لا خوب وي
که هرڅو مې د هجران قصه اوږده شوه

اوږدې پوزې کړ د عصر په دیوانو
د رفیع که د دیوان قصه اوږده شوه

۱۳۶۴/۱۲/۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوشال بابا په لیکه :

د خوشال بابا په مزار

که ته نه وای دې خړغږ تر به راتلل څوك
په حضور به دې داسې ژړېدل څوك
ستا کشش ، ستا جذبه ، ستا مقناطیس دی
ګنه زه څوك ، دې لوړ ځای ته رسېدل څوك؟
هغه درد چې تا درلود ما سره هم شته
بېلابېل یو دی ، ګنه روس څوك دی ، مغل څوك؟
بیا نا اهله چېل له بله سره مل شو
ګنه مېنه د افغان څوك وه اوېل څوك؟
د نفاق درد چې تا لید لا دوا نه دی
څکه زه څوك یم او ځوان پاتې کېدل څوك؟
ته ترې لاړې جانکوړې ، زه اکوړې ته
که بخت بد نه وي نو موږ څوك وو اوتلل څوك؟
ستا له لاسه اوس زما لاس ته رسېږي
په دې شان دې کړې د ننګ توره تړل څوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاڅخپله اجازه رفیع تر ورکـــــړه
کښېـــــه نه څوك، دې مقام ترلاختل څوك؟

۱۳۶۳/۱/۲۱

مقابـــــله

په ننګ، په غیرت، په سپین میدان مقابله ده
روانه په وطن کښې دافغان مقابلــــه ده
یو لور تر دي تا ښکـــوېم، الوتـــکې او بمـــونه
بل خوا دارادې او دایمـــان مقابـــله ده

۱۳۶۱/۷/۱۸

تېږي غاټول

په وطن کښې اوس ــ اوس هم لاله غوړېږي
خو له لاسه د وحشت ثړ تېـــــږي کېږي
لا یې داغ د سرې زړه سپوږدلی نــــه وي
چې په غـــېږه د بـــیدیا کښې ورژیـــږي

۱۳۶۳/۱۲/۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بلخ د نامتو قوماندان
ذبیح الله په شهادت

د دین د پاره ، د حق په لوري
د وطن لار کښې لاړې فدا شوې
ستا قرباني کړه الله قبوله
ذبیح الله وې ، ذبیح الله شوې

۱۳۶۳/۱۱/۱۲

پښتور

فردوس

چې محروم نشم محشر کښې له فردوسه
ځان ساتمه پښتور کښې له فردوسه*
شیخ به ناست وي انتظار به د قیامت کا
شهید حظ مومي سنګر کښې له فردوسه

۱۳۶۳/۱۰/۱۸

---

* فردوس په پښتور کښې د یوې سینما نوم دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوشال بابا په لیکه ؛

منظوم لیک

یاره څه به درته کښمه ، په څه باب کښم ؟
نه به تا وته د هجر کوم عذاب کښم ؟
د «هجرت» او د «هجران» غمو بیتاب کړم
نو به څنګه دا بیان په آب و تاب کښم؟
د دوستانو دښمني درته بیان کړم؟
که دوستي د دښمنانو په کتاب کښم؟
له هر لوري مې زړه خوږېږي حال مې خراب دی
درته څه به د دې خپل خاطر خراب کښم؟
نه وُم پوه نه به هیواد ، نه هېواد وال وي
«چې به دا د غم بېلتون په پنجاب کښم»؟

پنجاب، دریل سیون

۲۲/۸/۱۳۶۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان محمود غزنوي د مزار د ورانولو په وير کښې:

لوی فاتح

هاغه لوی محمود چې مات یې سومنات* کړ
د منات، لات او عزی** ورور یې میرات کړ
کمونستو د هندوانو خوښېدنک ته
د هغه فاتح گنبد په بمو مات کړ

۱۳۶۳/۱۲/۲۱

دروند غم

یو خلویښت کلونه دڅوندون را پاندې تېر شول
نور په غمو تېر شول، ورځ په ورځ غمونه ډېر شول
سور وحشت د روس چې په وطن کښې زمونږ پلی شو
دا داسې دروند غم وُ چې پرې تېر غمونه هېر شول

۱۳۶۹/۹/۳۰

---

* سومنات د هند د مشهور بت نوم دی.

* لات، منات او عزی د جاهلیت په دوره کښې په کعبه شریفه کښې ایښودل شوي مشهور بُتان دي.

دښمن

په خوله يې سوله ده، په زړه کښې يې د سر دښمن دی
د باطل مرسته کښې، د حق د حق سنګر دښمن دی
بشر، بشر وايي جهان يې ټول له شره پاک دی
بشر يې سره کړې رښتيا چې د بشر دښمن دی
مخ ترې تندر راولي دا د بنګلا لوټماران
هغوی چې غواړي سوروسحر د ګلندملر دښمن دی
د کمونيزم د رژيم، رژيم دی وينې خوړل
دا رژيمونه انسانيت ته سراسر دښمن دی
که کمونيزم ګوري ورشي د خيبر نه هاخوا
هم د حيوان، هم د نبات، د سم او غر دښمن دی

۲۸/۱۱/۱۳۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شینډنډ کښې د روسي الوتکو
د یو ځایي سوځولو د عملیاتو یاد

○

تول وطن مې يې شو دیاره کړ په چین
بیا یې تخم پکې وکاره د مین
ما لیدې هم مېلۍ لکه مېږي قرباني کړې
ګونډې خو یې شي ادا د دوستی دین

۱۳۶۴/۹/۳۰

پښین

پر لیبیا تېری

ظلم دی یو، وحشت دی یو او بمباري یوه ده
که په پولېنډ، په فلسطین، یا په لبنان کېږي
ښکېلاک: سور، تور، بشر دښمن او بشر دوست نه لري
تېری تېری دی په لیبیا، که په افغان کېږي

۶۵/۱/۲۷

پنجاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې بقاء

دا دنیا ټوله زما شي ، په دنیا کښې چې تا وینم
له دنیا مې چې ته چېل شې ، بیا نو څله دنیا وینم

څه عجبه زمانه شوه ، ټول کارونه په بل پړ شول
له پردي هم ستم وینم ، له آشنا هم جفا وینم

لا قیام د قیامت نه دی ؟ چې نفسي نفسي نفسي شوه
دي چاغ شوي پې نفسونه که امي که ملا وینم

زړه پریشانه پریشانی کړي ، ستا په مینه یې راټول کړم
ځان له مانه چې ټول نه کړې ، ټولېده مې د سا وینم

لاس مې پرېږده د زړه سره ، ستا د زړه د سرد پاسه
چې دې زړه هره درزا کښې ، نه د مینې بقاء وینم

جمعیت که رانه ټول دی ، ټول په یوه سیلۍ خواره شي
رفیع ځکه په دې ټول کښې ځان بې یاره تنها وینم

۱۳۶۲/۹/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو هدف

چې د باران یوه رڅه اوښکه یې ترخولې ننوځي
په سمندر کښې مرغلره شي صدف د پاره
ټوټې - ټوټې زړه به راټول کړم که راټول شي یو ځل
دغه بې نظمه تنظیمونه یو هدف د پاره

۲۸/۹/۱۳۶۳

د روس بڅه

د افغان دیورانیمو د زړه دوکۀ
چې راپورته شو په کیف کښې له بڅه نه
دا زړه کله مضمیږي، ښکاریږي داسې
چې روسیه به کاندي ورکه له زړه نه

۱۰/۲/۱۳۶۵

نوې سا

زما نارام زړګی له ډېرو اندېښنو ویده شي
لکه ماشوم چې بې له موره په سلګو ویده شي

د وطن خاورې ستا ګردونه مې را غجه د سترګو
لېچن به څنګه بې له دې پستو رنجو ویده شي

د آرزوګانو په مقتل کښې به خوب څرې آشنا
پر دې بستر چې وغزیږي پر عمرو ویده شي

رقیبه عزم بې یوه نوې غوندې سا اخلي
ستړی که هر څو پر دریغ۔ دریغ خوبو ویده شي

د خیال د نیا یې د عمرو-عمرو زنګونه اخلي
چې د غزل پر رنګین تال کښې په جوهو ویده شي

۱۳۶۲/۱۲/۲۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه قصه

زما د زړه قصه د زړه پرغوږ واوره آشنا
د سرغوږونه کله سرسري اوري
ما معنوي ماته ورکړه خپل ما دي د ښمن ته
خلک به محض د میدان لرې برې اوري

۱۳۶۳/۷/۱۶

د زړه کور

زړه مې ورو کی دی خو دومره لوی دی
د هر مظلوم غم ځایېدی شي پکې
هر یو ظالم ته د نفرت مېنه ده
هر یو جابر تلعین کېدی شي پکې

کوټه: ۱۳۶۴/۶/۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بهار په لوری

د زړګي سترګې مې کړې شولې د يار په لورې
د يار په لورې دا اشنا ځوندې د يار په لورې
د ننګ او ننګ ولټن ويښته هومره نږدې دی آشنا
خپل قدمونه چستوه د افتخار په لـــــورې
د حق قصه راته او بده شوه د منصور تر دره
ځکه بې داره ور روان يمه د دار په لورې
نه باوري يم چې سيلی به مدام نه لګېږي
دا خزانونه به مې دروي د بهار په لورې

۱۳۶۲/۱۰/۲۲

يوه لنډۍ

پسرلی بيا پر وطن راغی
ګلان راځي خو شهيدان خاورو ته ځينه

۱۳۶۲/۱۲/۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلي رنګ

کمونیزم لفاظي ده، فریبکاري ده
خو زموږ ملک کښې ښکاره په اصلي رنګ شو
یورش وکاندې په خلکو اعلان مارشل کا
جومات «رنګ» کړي په راډیو کښې وایي «رنګ» شو

۱۳۶۳/۳/۲۵

دار

څنګه ښه بېلتون دی تر وصلت لاخونبلت لري
هر څه ته چې دید کړمه دیدار شي د آشنا
زه هغه منصور یم د خدای نصر مې ملګري دی
دار ته چې مې بوزي را ته دار شي د آشنا

۱۳۶۴/۷/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغان فخر

د افغان فخر په هغو ننګيالو دی
چې نه دار لري له بند او نه له داره
داسې فخر د افغان له پاره عار دی
مفتخرچې وي د روس له افتخاره

۱۳۶۵/۳/۱۰

نوبنار، د موټر یون

○

یار مې مار شو له ښاماره سره مل شو
له بې سره استعماره سره مل شو
افغان څرنګه شي فخرپرې کولی
چې د روس له استعماره سره مل شو

۱۳۶۵/۳/۱۰

اکوړه، د موټر یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاصله

پرون خر به ؤ هغه کته بدله
اون خره بدلېږي کته يې يوه ده
نو د سنګبلاک په سره سنګبلاک دی بدل شوی
د پرون او د نن دغه فاصله ده

۱۳۶۵/۳/۱۰

خیرآباد، د موټر پون

ولایت

پرون ورور ؤ د ببرک خوین يې نه دی
هی توبه د سیاست له اخوته
چې الهام ورته را درومي له مسکوه
اوس اګاه شوم د ولي له ولایته

۱۳۶۵/۳/۱۰

اټک، د موټر پون

(c) ketabton.com: The Digital Library

رشته

چې شپېته کاله پخوا یې سرې جامې وې
ماویل دا یې نښانه د قربانۍ ده
خو چې نن د روس په سر ه بیرغ نازیږي
ښکاري داسې چې رشته یې پخوانۍ ده

۱۳۶۵/۳/۱۰
اتک

د روس بار

مفتخر چې د روسانو په دوستۍ وي
کله ودروي یو او کله بل خر
څو دا خره وي د روس بار ز مکې ته نه ځي
نجیب راولي اولري کا، کارمل خر

۱۳۶۵/۳/۱۰

اتک : د موټر یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي مینه

مسخره مې کړلې نوري یــــــــــاراني
چې مې ووې ستادمینې تــــــــــراني
ابدي مې کړه وطنه دتــا مینــــــــــــه
زماغزنشي وژلې زمـــــــــاني

۱۳۶۴/۳/۲۳

کوټه

هېواده!

که کــرانه کــرانه ! گرانه هیــواده
فارغ مې مه کـړې داستاله یـــاده
یم راوتــلی ددې له پـــاره
چې دې آزاد کـــړم له اســـتبداده

۱۳۶۵/۳/۱۶

پنجاب ، گجرات ، دریل یـون

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرام

په ځای کښې کښېناستل او یوه لحظه غافلېدل
لوی جرم یې ګڼې چې څوک قیام لري په مخ کښې
په دار باندې زنګل لکه په ټال باندې زنګل دي
هغوی ته چې هدف لري، مرام لري په مخ کښې

۱۳۶۴/۴/۶

د سپېدو خنجر

ظاهري زخم مې نشته خو په زړه مې وینې ډنډ دي
نه پوهېږم څه راپېښ شول دا د سترګو په ټکر کښې
په سحر کښې نه سنګار یې، په عزمه کښې یې نه وینم
چې لېدلی مې کوم نور دی، د سپېدو په سپین خنجر کښې

۱۳۶۴/۱۱/۲۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

لفظي بشر دوستان

چې کوړونه ورانوي د کارګرانو
چې کېنوي سوځوي د بزګرانو
چې مالونه لوټوي د زيارکښانو
چې سرونه غوڅوي د ماشومانو
چې وژل کاندي، د ښځو بوډاګانو
چې کړي قتل د مظلومو افغانانو

د غه کار دی د لفظي بشر دوستانو
تف لعنت په کمونيزم، په روسانو

حرارتونه

له مونږه ګان" وړي خرخوي پرې خپل غرخونه
راکوي "بم، ورانوي مو پرې کورونه
دا دوستي ده؟ دا ورورولي؟ برابري ده؟
چې بدلشي پر دې راز حرارتونه

۱۳۵۸/۲/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښواک پښواک

چې مېن په ملي واک، په ملي ځواک دی
چې د ښمن د هر ښکېلاک، د هر زبېښناک دی
که هر څو تري لري ځي بيا را غبرگېږي
د اولس غوښن خلاصوي د اسې پښواک دی

۱۳۶۵/۲/۲۸

آسیا

په افغان او په لبنان کې بې کربلا ده
په ایران عراق نارله لوبلا ده
د انسان د ککرو داني دل کېږي
آسيا ځکه سرگردانه ده، آسیا ده

۱۳۶۵/۱۱/۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونه

ناشنا لوري ته راغلم د آشنا په قدمونو
پلونه مې بيا کېښول د بابا په قدمونو
يوسف پاچا د حُسن دی د ناز په نيلي سپورۍ
په مخ کښې يې ښکارېږي زليخا په قدمونو
کشکول د ګدايۍ يې په لاس ګرځي شري خوري خوبيږي
مجنون ښکاري چې پروت دی د ليلا په قدمونو
تا نه يې قرباني د امامانو کړه دنيا کښې
روان افغانستان د کربلا په قدمونو

۱۳۶۳/۹/۱۶

ائتلاف

يو هدف ته مو وحدت و اتحاد شو
اتحاد د اختلاف په لورې درومي
هئ افسوس دی طلايي وخت مو تلف شو
ائتلاف اوس د اتلاف په لورې درومي

۱۳۶۵/۴/۵

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library